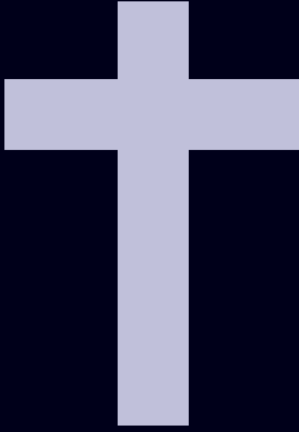


Luka



The Gospel According to Luke in the Bayash dialect of the
Romanian language

Luka

The Gospel According to Luke in the Bayash dialect of the Romanian language

copyright © 2018 Pioneers

Language: Bayash (Romanian)

Dialect: Bayash

Translation by: Pioneers

DRAFT VERSION

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners. Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2022-09-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 23 Jun 2022
4f9f9ae0-0ef8-56e8-b029-fd38a1a2bfd8

Contents

Luka	1
----------------	---

Evandjelje dă pă Luka

Asta Evandjelje u skris unu om Luka kari are doktor misionar kari u putovulit ku apostol Pavle (vejs Kol 4,14; Flm 24; 2 Tim 4,11) kari nu are židov. Asta kenvijă opisilešči kum su avut Isus, kustu aluj, ănvăcăla, čudesur, morče pă krušji, uskrnuče dăm morc, unesenje ăm nor. Una dăm mari temă dăm asta Evandjelje ăj kă Isus ispunulešči obečanje kari Dimizov u dat alu Izrael ăm Stari zavjet šă kă radosna vijest nuj numa dă židovur mar šă dă židovur kari nus. Ăm asta Evandjelje Isus spunje dă mulči temur molitvur, Duh Svânt, fălušăjă, zahvalnost šă banj. Asta kenvijă arată kum Isus u izliječilit šă u jărtăt alu mulc ominj, alu ominj kari as re tari bičež ili opsjednuti ku demonur, sărašj, grešnici, mulči mujer. Luka asta u skris, 65. aj dă pă Krist.

Luka skrijă karči păntru Teofil dă kustu alu Isus

¹ Ka kum šćijec mulc su apukat să skriji dogadajur šje Dimizov u obečalit a su dogodulit ăntri noj. ² Orikic as re svedoci dăm kap dă šje ur skris šje ur văzut šă šje svite Isus, jej ăs slugurlje alu vorba.* ³ Aša šă ju mam ăngăndit dăm elși pă rănd să skruv kutotu păntru činji, glavni Teofile. ⁴ Aša să fij siguran šă să poc arăta šă să spuj dă ănkriđală dă vorbilje dă šje u fost ănvăcat kă ăj aje anume.

Ăndalu spunji alu Zaharija kum su ave Ivan Krstitelj

⁵ Ăm zăljiljelje kănd kralj Herod vladale ăm Judeja, are unu popă šje să čima Zaharija dăm svečenički rodu alu Abiji,† să mujere aluj isto are dăm pleme alu Aron. Je să čima Elizabeta. ⁶ Amăndoj ăs re ăm oči alu Dimizov făr dă duvină, pravedni kă jej cănje toči zapovjedurlje šă pravilurlje alu Domnu anostru. ⁷ Jej asre făr dă kupij, daje kă Elizabeta nu puče să ajvi kupij, šă amăndoj asre tari bătărnj.

⁸ Kănd una ză, Zaharija služule ka popa alu Dimizov ăm Hram, u vinjit vreme pă grupa aluj să služulaskă. ⁹ Dă pă običaju ăntri pop lu izabralit ku kockă să mergă ăm svetište alu Domnu să prinusulaskă miomirosur.† ¹⁰ Šă ăntreg narodu aščipta afară ăm udvar šă să aruga ăm vreme dă mirosur.

¹¹ Atunšje ăndalu alu Domnu su năstămit ăm Hram alu Zahariji dădănenći pă desna parći§ dă žrtvenik hundi are miomiris. ¹² Zaharija kănd u văzut pă ăndal tari su ănfrikušatăsă.

¹³ Daje ăndalu ju zăs: “Nuči sprije, Zaharija! Arugală ata u fost auzătă. Mujere ata Elizabeta u ave fišjor, šă tu vi da numi Ivan. ¹⁴ Vi ave fălušăje šă slavlje šă mulc sur ăm făluša la fătala aluj. ¹⁵ Kă jăl anume u fi mari ăm oči lu Domnu anostru. Vin šă tari butură no be. Mar ăm injima alu mumăsa jăl u fi umpljet ku Duhu Svânt. ¹⁶ Mulc fišjori kari ăs Izraelci

* **1,2** jej ăs slugurlje alu vorba ili “služule alu Dimizov aša spunje alu ominj dă poruka aluj.”

† **1,5** Abija are poglavar kari ave grupă dă pop a toc jej asre potomci alu Aron, kari are elși pop dă Izrael (vedi 2 Ljet 24). ‡ **1,9** Svečenicu trăbuje să acăci tamjan kari are dulšji mândru miros, dăde prinus alu Dimizov ăm tota điminjaca šă dă sara pă poseban oltar ăm nontru ăm Hram.

§ **1,11** desna parći lok hundi ăndalu are pă lok dă čast

sur äntoršji dă rănd dă la jăl äm napoj la Domnu Dimizovu alor. ¹⁷ Jäl u meržji äm nenče alu Domnu ka vjesniku äm duhu šă äm pučere alu Ilija kari are dă kânva prorok să pomirilaskă pă kupiji ku tatusurlje, să äntorkă pă eje kari äs nevjerni să apušji mudrost dă la heje kari äs pravednă, să pripremalaskă narod pântru Domnu.”

¹⁸ Ali u zäs Zaharija alu anđalu Gabriel kari stăce äm nenče alu Dimizov: “Dă pă šje uj šci kă aje äj anume? Tu vejs kă mes aku om bătärn šă băšăca ame äj isto äm aj.”

¹⁹ Anđalu ju äntors vorba: “Numilje amnjov äj Gabriel šă ju mes ku Dimizov* să askultă šje mu spunji, aša mes mănat să svitesk ku činji šă săc aduk Hir fälos. ²⁰ Punji mă ureci, känd mar nu maj änkruzit dă vorbasta šje cam spus, tu njimika nu vi puče svite pän šje no su dogoduli asta šje cam spus. Vorbilje šje cam spus ur fi äm pravă vremi.”

²¹ Lume ašcipta afară pă Zaharija, šă să čudule šje fašji atita dobă äm svetište. ²² Känd u vinjit afară nu puče să svitaskă. Jäl svite äm znakovur šă nu puče să svitaskă njimika pän šje nu ju su ave kupilu. Šă atunšje ur prišjepi kă u avut vizijă äm svetište.

²³ Känd u završalit vreme dă služba aluj äm Hram, Zaharija u fužjit akasă. ²⁴ Atunšje maj dă pă zäljilje băšăca aluj u rămas gărjonă, šă nu jăšu afară šinšj lunj.† Elizabeta u zäs: ²⁵ “Domnu äj ala kari u fäkut asta aku: Dimizov su ujtat pă minji ku milă šă u lot ändărät rušanje dăm oči alu ominj.”‡

Anđalu spunji alu Marija kum su ave Isus, Fišjoru alu Dimizov

²⁶ Šasă lunj dă känd Elizabeta are gărjonă, Dimizov u mănat pă anđalu aluj păšci Gabriel äm varuš äm Galileja kari să čamă Nazaret. ²⁷ Jäl u vinjit la fată äm pär kă su zaručulit ku Josip kari are potomku alu Kralju David. Je să čima Marija. ²⁸ Gabriel u vinjit šă u zäs: “Änfälušešičii tu kari ješč izabralită! Domnu äj ku činji! Blagoslovulită ješč tu äntri mujer!”

²⁹ Marija are uznemirenă dă pozdravu aluj šă je u änjširkat să să ängändaskă šje značalešci. ³⁰ Anđalu ju zäs alji: “Nuc fijă frikă, Marija! Tu aj aflat la Dimizov milă. § ³¹ Punji ureci, vi rämănje gărjonă, vi fäta fišjoru šă tu ji punji numi Isus! ³² Jäl u fi mari, šă u fi čimat Fišjoru lu Häl Maj Mari! Šă Domnu Dimizov ju da autoritet să vladalaskă ka kralju ka kum äj predaku aluj David. ³³ Šă jăl u vladalit äm familija lu Jakov dă erikeš, šă kraljevstva aluj nu ave kraj!”

³⁴ Marija u äntribat atunšje pă anđal: “Kum poči asta fi kă ju mes fată äm pär!”

³⁵ Anđalu ju äntors vorba: “Duhu Svânt u vinji pă činji, šă pučere dă Häl Maj Mari ću astupa ku umbră. Dăm ala rănd Kupilu Svânt šje u fi fätat dă la činji u fi čimat Fišjoru alu Dimizov. ³⁶ Punji ureci: Rođakinja asta Elizabeta äj bătärnă šă isto u ave fišjor, kă je nu puče să ajvi majmult, ali

* **1,19** ju mes ku Dimizov äm original skrijă: “kari stă la Dimizov”. Asta äj zäs ka ukor alu Zaharija. Prisutnostu alu Gabriel, kari vinji direkto dă la Dimizov, ar trăbuji să fijă dovoljan dokaz alu Zahariji. † **1,24** Dă pă šinšj lunj, toc u vide kă äj gărjonă. Atunšje ominji nu su akăca dă Elizabeta kă inka äj nerotkină. ‡ **1,25** Asta äj daje kă sämce rušanji kă je nu ave kupij. § **1,30** Tu aj aflat la Dimizov milă Idiom “aflä milost” značalešci kă benji ješč apukat dă la šjinjiva: “Dimizov u odlučulit kă cu da mila” ili “Dimizov cu arăta bunjeme aluj.”

aku aj mar am sasã lunj dã kãnd aj gãrjonã. ³⁷ Kã njimika nuj nemoguće alu Dimizov!”

³⁸ Atunšje u zãs Marija: “Da ju mã ligizesk ku asta sã fjuv ropkinja alu Domnu. Lasã fijã aša kum tu zãšj.” Atunšje andalu u fužjit dã la je.

Elizabeta u kunuskut pã kupilu alu Marija dãm injimã kã jãl aj Mesija

³⁹ Dovã tri zãlji dã pã aje Marija su gãtat šã u mers pã kalji, je su angribit am unu sat am Judeja pã đal. ⁴⁰ Akulo are kasa lu Zaharija. Je u tunat am nontru šã su pozdravalit ku Elizabeta. ⁴¹ Kum u auzãt Elizabeta pozdravu lu Marija u sãmcãt pã kupilu alji kum tari su miškat am injimã, šã Elizabeta are pljinã ku Duhu Svãnt. ⁴² Elizabeta tari u mužjit lu Marija: “Maj tari ješcã blagoslovulitã tu antri mujer, šã blagoslovulitã aj kupilu atov! ⁴³ Adišje mes aša bitnã, kã tu mama lu Domnu amnjov vinji sã mã posjetilaskã? ⁴⁴ Kã dãm momentu šje am auzãt pozdravalala ata, kupilu amnjov tari su miškat dã fãlušãjã am injima ame! ⁴⁵ Blagoslovljenã daje kã tu aj ankruzit kã šje Domnu cu igirit sigurno u fi!”

Marija slavalešci pã Dimizov am kãncit

⁴⁶ Atunšje Marija u zãs:

“Duša ame al slavalešci pã maj mari Domn,

⁴⁷ šã duhu amnjov sã anfãlušešci am Dimizov Spasitelju amnjov,

⁴⁸ daje kã jãl su ujtat ku milã pã minji pã poniznã ropkinja aluj, aku toci generacijurlje mur čimamã blagoslovljenã,

⁴⁹ daje kã svemogući Dimizov u fãkut mari djelur ku minji, šã numilje aluj aj svãnt.

⁵⁰ Pãlãngã totã sãmãnca, Dimizov aj milos pãlãngã eje kari al poštivalešci.

⁵¹ Ku mãnã aluj jãl u fãkut pučernjišji lukrur.

Jãl u arunkat afarã pã eje kari asre ponosnã am sufljičilje alor šã pã eje kari asre umišljeni.

⁵² Pã heje bãlour vladar lju vãrlji dã pã prijestolje, a pã heje kari as ponizni lju riđikatulji.

⁵³ U rãnjit pã flãmãnž ku mãnkari bunã, a pã gãzdašji lju mãna ku mãnjilje golji.

⁵⁴ Jãl u ažutat pã Izrael sluga aluj su angãnditusã dã milã aluj,*

⁵⁵ ka kum u obeçalit alu preci anoštri dã kãnva

sã fijã pljinj dã milã pãlãngã Abraham šã pãlãngã potomku aluj dã erikeš.”

⁵⁶ Marija u rãmas ku Elizabeta tri lunj atunšje su antorsãsã akasã.

Ivan Krstitelj su avutãsã

⁵⁷ Kãnd u vinjit vreme alu Elizabeti sã ajvi kupil, je u fãtat fišjor. ⁵⁸ Šã kãnd ur auzãt susjedi šã njamu kã Domnu are bun pãlãngã je, jej ur vinjit una la je šã sã am fãluše ku je una.

⁵⁹ Kupilu trãbuje sã fijã obrezalit pã optã (8) zuva, šã kãnd or vinjit una sã fakã asta, jej gãnde sã aj đe numi Zaharija dã pã tatusu. ⁶⁰ Mumãsa u odbijilit šã u zãs: “Nu, jãl su čima Ivan.”

* **1,54** Dimizov nu poči amujta. Kãnd aš dušji am firi, Dimizov šã angãdešci, aje značalešci kã Dimizov djeluvulešci dã pã obečanje šje u dat. Asta svitešci dã obečanje aluj: “u obeçalit alu preci anoštri kã u fi milosrdan.” **1,55** Gal 3,16

61 Ali jej ur zäs: “Njime däm njamuc nu u fost čimat dä pä numiljala!”
 62 Šä aša jej äntriba ku znakur pä tatusu alu kupilula, kum su čima.
 63 Zaharija u šjirut pločicä dä skris šä u skris: “Ivan äj numilje aluj!” Toc asre ämirac. 64 Šä däm ala šas Dimizov u däsäväkut gura alu Zaharija šä poči sä svitaskä. Šä jäl däđe slavä alu Dimizov!

65 Atunšje frika u vinjit pä tot susjedu šä äm totä parče dä Judeja pä m dälur šä spunje šje su dogodulit. 66 Toc kari ur auzät dä aje cänje äm firi šä sä ängände: “Šje u fi däm ala kupil? Anume mäna alu Domnuluj† are ku kupilula Ivan.”

Zaharija prorokuvulešči šjinji äj Mesija šä Ivan

67 Zaharija, tatusu alu Ivan are pljin dä Duhu Svänt, atunšje prorokovale šä zäšje:

68 “Slava alu Domnu Dimizov alu Izrael,

Kä jäl u vinjit šä sä otkupilaskä pä narodu aluj!

69 Jäl u räđikat päntu noj pä spasitelju silni!‡

Däm potomstva lu sluga amnjov la kralj David.§

70 Asta nju fost spus

däm gurälje dä proroci aluj svänc dä känva:

71 spasenje dä la dužmanji anoštri

šä däm mänj* kari toc nji märzälješči.

72 Are milosrdan pälängä preci anoštri,

šä u ispunulit savezu aluj svänt.

73 Äm zakletvä kari u dat lu Abraham, alu predaku anostru:

74 sä nji izbavalaskä däm mänj alu dužmanj,

sä pučenj poslužulenj pä jäl fär dä frikă,

75 šä sä kustänj svänt šä ðirept äm toči zäljilje dä kustu anostru.

76 Šä tu Ivan fišjoru amnjov, tu vi fi čimat proroku alu Maj Mari Dimizov,

kä tu vi meržji äm nenče alu Domnuluj šä sä äj ðireš kalje aluj,

77 Tu vi da alu lume lu Dimizov, Hir fälös dä spasalala

šä dä jirtala dä grehurlje alor.

78 Kutotu asta äj dä ränd dä sufljitu milos alu Dimizovu anostru,

ka sorilje kari svitlizešči u vinji afarä däm nor pä noj sus†

79 u da luminä alu eje kari šađi äm tunjerik,‡ šä äm umbra alu morči.

Nju punji pišjorilje anoštri pä kalje dä putuljalä.”§

† 1,66 mäna alu Domnuluj äj pučere alu Domnu: “pučere aluj are ku jäl”. ‡ 1,69 Äm original skrijä: “rog dä spasenje päntu noj”. Rog dä životinjä are simbol dä pučere alji sä sä potä branalaskä. Dä Mesija sä svitešči ka kum ar fi jäl rog kari ari pučeri sä spasalaskä Izrael ka “šjinjiva ku pučeri sä nji spasalaskä.” § 1,69 äm original skrijä: “äm kasa alu sluga aluj David”. Kasa alu David predstavalešči familija aluj, potomci aluj. * 1,71 Vorba “mäna” predstavalešči pučeri kari rej ominj koristilešči protiv dä ominji alu Dimizov. † 1,78 Asta äj metaforä dä ðiriptači. Ajišje sä svitešči dä duhovna ðiriptači kari Spasitelj u da ka kum sorilje vinji afarä kari svitlizešči pä pämänt. Vedi Mal 4,2. ‡ 1,79 eje kari šađi äm tunjerikasta äj metaforä hundi nuj duhovna ðiriptači. Alu heje ominj kari lji falalešči duhovna ðiriptači svitešči kä jëj šađi äm tunjerik: “ominji kari nu ščijä ðiriptači”. § 1,79 kalje dä putuljalä äj metaforä dä kust kari osoba ari putuljalä ku Dimizov: “sä kustänj kust ku putuljalä” ili “sä umblänj pä kalji kari nji dušji la putuljalä”.

⁸⁰ Ivan u kriskut ša su ämbälurit äm duh. Kusta äm pustinjä pän šje nu su arätat javno alu Izraelc.

2

Isus su avut äm Betlehem (Mt 1,18–25)

¹ Äm aje vremi dä pä šje su avut Ivan, zapovjed u fost mänatä dä la car August sä fakä skritura dä stanovništvo äm äntragä cara. ² Aje are elši skritura dä stanovništvo kari u fost känd Kvirinije are vladar dä Sirija. ³ Aša toc ur mers sä sä prijavalaskä äm varušu hundi preci alor u kustat.

⁴ Aša Josip däm mik varuš Nazaret äm Galileja, u mers äm varuš Betlehem äm Judeja hundi su avut David daje kä jej as re njamu alu kralj David.* ⁵ Josip u mers akulo sä sä jivaskä dä skritura una ku Marija zaručnica aluj, kari are gärdjonä. ⁶ Šä kum asre däm Betlehem akulo vreme u vinjit sä sä äjvi kupilu. ⁷ Je u avut elši fišjor, lu änvälitalu šä lu pus äm hištalov† daje kä nu are soba päntru jej äm fugadov.‡

Anđalu najavalašči alu pastiri kä Isus Spasitelj su avut

⁸ Äm ala lok dä apropi dä Betlehem asre pastirur kari rämanje afarä pä otvoreno šä päze stadurlje alor totä nopce. ⁹ Šä däm turdatä su pojavalit anđalu alu Domnuluj! Anđalu u stat äm nenče alor, šä slava alu Domnuluj lju svitläzät pä jej. Šä pastiri u gälbänjit äm ubraz dä frikä. ¹⁰ Ali anđalu lju zäs: “Nu vä fijä frikä! Ju vjuv sä vä aduk Hir fälos, dä mari fälušjä päntru totä lume. ¹¹ Äm varušu hundi su avut Kralj David, astäs su avut Spasitelj. Jäl are Krist, Domnu! ¹² Asta äj znak dä pä kari sä äšcijec: voj vic afla pä kupilu änvälit äm hištalov.”

¹³ Atunšje däm turdatä längä parče dä anđal u vinjit mulc anđej däm nor kari hvalale pä Dimizov. Šä jej slavale:

¹⁴ “Slava alu Dimizov äm nor
šä pä pämänt putuljalä alu eje ominj kari lju izabralit.”

¹⁵ Dä pä šje ur fužit anđelji dä la pastir äm nor, pastiri ur zäs una la alt: “Haj aku am Betlehem, šä sä viđenj aje dä šje Domnu nju spus!”

¹⁶ Aša sur ängribit äm Betlehem šä ur afat pä Marija, šä pä Josip, a kupilu are äm hištalov. ¹⁷ Šä känd pastiri ur väzut pä kupil, jej sur apukatäsä sä spujä šje lju fost spus dä la anđej dä kupil. ¹⁸ Toc eje kari ur auzät šje pastiri ur spus, jej toc asre ämirac. ¹⁹ Ali Marija cänje toči vorbilje alor äm suflijčilje alor šä mult su gändit dä jelji. § ²⁰ Atunšje pastiri ur fužjit la stadurlje alor šä jej däde hvalä šä slavä lu Dimizov dä kutotu stvarurlje šje ur auzät šä šje ur väzut, točno kum lju fost najavalit alor.

* **2,4** Betlehem are mik varuš, akulo David su avut, a u fost zäs kä akulo su ave šä Mesija (Mih 5,2). † **2,7** hištalov are čist, molji šä uskat ka fänu, sä fijä molji päntru kupil mik. Marija šä Josip as re una äm aje prostorijä hundi as re živadur. ‡ **2,7** nu are soba päntru jej äm fugadovdaje kä ur vinjit mulc ominj äm Betlehem sä sä prijavalaskä pä skritura dä stanovništvo. § **2,19** Marija cänje dä vorbilje alor šje ur spus dä kupilu alji, kutotu ji are dragocjeno: “äm fälušjä cänje aje”.

21 Osma zuva känd kupilu su avut u fost obrezalit,* ša u fost čimat Isus, numilje u datā aluj dā la andal majnti dā šje Marija u rāmas gārjonā.

Isus ša Marija trābā sā mergā ām Hram

22 Ša känd u vinjit vreme alu Marija obred dā čistilalā kum are zapovjedālālā dā la zakonu alu Mojsije, Marije ša Josip ur dus pā Isus am Jeruzalem sā āl posvetilaskā la Domnu, 23 kā āj skris ām zakonu alu Domnu: “Tot elši fišjor u fi posvetilitā la Domnu.” 24 Jej trābā isto sā adukā žrtvā: “Dovā grlicur ili doj tājirā puromb,” kum āj zapovjedalit dā la zakonu alu Domnu anostru.

Šimun u prepoznulit pā Mesija

25 Atunšje are om ām Jeruzalem šje sā čima Šimun. Jāl are pravedan šā svet šā aščipta pā Mesija sā izbavalaskā pā Izrael† šā Duhu Svānt are ku jāl. 26 Šā Duhu Svānt majnti ju spus aluj kā no mori majnti dā šje no vide pā Mesija alu Domnu anostru. 27 Aša Duhu Svānt lu dus pā Šimun ām Hram‡ känd ur adus roditelji pā kupilu Isus ām nontru šā sā fakā obred kum are običaju dā zakonu alu Mojsije. 28 Šimun lu apukat ām mājilješ pā Isus, slavale pā Dimizov, šā u zās:

29 “Aku lasā pā sluga atov sā morā ām putuljalā, Domnu, kum tu aj zās,

30 kā oči amej ur vāzut spasenje ata. §

31 Asta tu aj fākut dā totā lume.

32 Asta āj lumina dā ominj * šā lji svitlizaskā alu ominj kari nus Židov, slava alu lume dā Izrael!”

33 Tata šā mama alu Isus asre umpljec ku āmiralā dā kutotu šje Šimun u zās dā jāl. 34 Atunšje Šimun u blagoslovulit pā jej šā u zās lu Marija: “Dimizov u odredilit pā ala kupil kā pāntru jāl mulc Izraelc ur kāđe šā su ridikasā. † Jāl āj odredilit sā fijā znaku alu Dimizov, ali mulc lur odbacalilā 35 aša u vinji pā luminā gāndurlje askunšā alu mulc, a maču či āmpunžji ām duša ata.” ‡

Ana u prepoznulit pā Mesija

36 Are isto aša proročica Ana fatā alu Fanuel kari āj dām pleme alu Ašer. Ana are tari bātārnā mujeri, je are šapči aj ām brak 37 šā aku āj vādojā, mar hundiva osamdeset patru aj. § Ana nu fužje dām Hram, nego služule akulo zuva šā nopće ām post šā ām aruguminči. 38 Baš pā aje vremi Ana u

* 2,21 obrezalit Zakonu kari Dimizov u dat alu židovski vjernici zāšji kā obrezanje dā fišjor āj žrtva dā roditelji kari trābā sā adukā (Lev 12,1–4). 2,23 Izl 13,2 2,24 Lev 12,8 † 2,25 pā Mesija sā izbavalaskā pā Izrael Ām original skrijā: “aščipta utjehā dā Izrael” ‡ 2,27 ām Hram “ām udvaru dā Hram.” Numa svečenicu puće tuna ām zgrada dā Hram. § 2,30 spasenje ata “Spasalala” spunji dā osobā kari u aduši spas–kupil mik kari āj Isus–kum Šimun cānji: “Spasitelj kari tu aj mānat”. * 2,32 lumina Asta metaforā značalešči kā kupilu u ažuta alu ominj sā vadā šā sā prišjepi pā ista način ka kum lumina ažutā alu ominj benji sā vadā. † 2,34 ur kāđe šā su ridikasā Ešće vorbi značalešči: “asta kupil u fašji kā mulc ur kāđe ili ur vinji dā apropi la Dimizov”. ‡ 2,35 MačAsta metaforā spunji dā tuga mari kari Marija u sāmčā: “Tuga ata u fi aša tari dā ču dure ka kum maču čar āmpunžji ām suflijit.” § 2,37 “osamdeset patru aj”: poči fi 1) aste are vādoja 84 aj ili 2) are vādoja kari are bātārnā 84 aj.

vinjit, hvalale pã Dimizov, šã je spunje dã kupilu Isus alu toc kari ašcripta pã Dimizov sã otkupilaskã pã Jeruzalem.*

³⁹ Dã pã šje ur fãkut Josip šã Marije kutotu šje zakonu alu Domnu u šjirut dã la jej, jej ur mers ãm napoj ãm varušu alor Nazaret ãm Galileja. ⁴⁰ Kupilu u kriskut šã su ãmbãluritãsã, are pljin dã mudrost, šã blagoslovlje alu Dimizov asre ku Isus.

Isus svitešci ku učitelji ãm Hram

⁴¹ Roditelji alu Isus mãrže ãm tot anu ãm Jeruzalem sã fijã akulo pã blagdan dã Pasha. ⁴² Aša kãnd are Isus dvanaest aj dã bãtãrn jãl una ku jej u mers pã blagdan ka kum stalno mãrže. ⁴³ Šã kãnd u trikut blagdanu jej sur gãtatãsã akasã, ali fãr dã šcučilje alu roditelji, kupilu Isus u rãmas ãm Jeruzalem. ⁴⁴ Jej gãnde kã ãj hundiva ãm grupã. Jej ur trikut mari kalji totã zuva, kapu sur apukatãsã sã ãl koçi ãntri njamu šã ãntri hej kari ãl kunošci. ⁴⁵ Kum nu lor aflat, jej ur mers ãm napoj ãm Jeruzalem šã ãl koçi. ⁴⁶ Tri zãlji dã pã aje jej lor aflat. Isus are ãm Hram, šãde ãntri učitelji dã zakonu alu Mojsije, punje ureče šã lji ãntriba. ⁴⁷ Toc kari ãl punje ureče asre ãmirac la fire aluj, šã la odgovurlje aluj.

⁴⁸ Roditelji aluj isto aša asre tari ãmirac kãnd lor vãzutãlã akulo šã mumãsa ju zãs: “Fišjoru amnjov adãšje njaj fãkut asta anovã? Tata atov šã ju as renj ãm mari brigur dã činji, pãšci tot çi kutanj!”

⁴⁹ Isus u ãntors vorba: “Ali adãšje mã kutac? Nu šcijec kã ju aš trãbuji sã fjuv ãm kasa† alu Tata amnjov?”‡ ⁵⁰ Jej nur prišjiput šje gãnde sã lji spujã.

⁵¹ Ali Isus u mers ãm napoj ku roditelji ãm Nazaret, šã jãl lju u pus ureci. Šã mumãsa aluj u cãnut kutotu vorbilje ãm sufljituš. § ⁵² Šã ãm aje vremi Isus u kriskut ãm gãnd šã ãm telã* šã ku milã dã la Dimizov šã dã la lumi.†

3

Služba alu Ivan šje bučazã (Mt 3,1–12; Mk 1,2–8; Iv 1,19–28)

¹ Kãnd are vladavina alu car Tiberija, trajale skoro 15 aj,* Poncije Pilat are upravitelj ãm Judeja, Herod vladale ãm Galileja a Filip, fračilje aluj dã pã tata alor, vladale ãm Itureja šã ãm Trahonitida a Lizanije vladale ãm

* **2,38** sã otkupilaskã pã Jeruzalem Asta znaçalešci: “ala kari u otkupili Jeruzalem” ili “jãl kari u aduši blagoslov alu Dimizov a naklonost napoj ãm Jeruzalem”. (vedi Iz 52,9). † **2,49** kasa alu Tata Isus svitešci dã Hramu alu Dimizov ‡ **2,49** Tata amnjov Roditelji aluj trãbuje sã šciji dã svrha aluj kari Tata aluj lu mãnat. Ku 12 aj, Isus, Fišjoru alu Dimizov, šcije kã Dimizov ãj pravi Tata aluj (nu Josip, bãrbatu alu Marija). § **2,51** u cãnut kutotu vorbilje ãm sufljituš Dã kutotu šje Marija u auzãt, zãšji kã ãj ka blago kari je cãnje tari ãm sufljitu alji, pãze, šã cãnje dã aje.

* **2,52** u kriskut ãm gãnd šã ãm telãare maj kufri šã maj bãlour. † **2,52** ku milã dã la Dimizov šã dã la lumi Asta svitešci kum krišce duhovno šã ãm telã: “Dimizov ãl blagoslovlje maj mult šã maj mult a omĩnji ãl plãšje maj mult šã maj mult.” * **3,1** 27 ili 28 aj dã pã Krist

Abilena,† 2 Ana ša Kaifa asre mar popur,† Dimizov u mánat poruká alu Ivan, fišjoru alu Zaharija, kari kusta ám pustinjá. 3 Ša aša Ivan u mers ám toci lokurlje pá lánġá rijeka Jordan ša propovjedálská daje ká toc kari u grešálit, a heje kari su pokajalit ša lji jarči Dimizov grehurlje a Ivan atunšje lju bučuza. 4 Ka kum Prorok Izaija svite ám kenvije aluj dá ešće vorbi:§

“Graju alu unu kari mužješči ám pustinjá ša ša auze: pripremilec kalje pántru Domnu;

ravnalecá kalje!*

5 Lasá totá dolina ša fijá umpljetá

šá totá planina ša fijá ám tokmá ku alčilje,† šá káljilje krivá ša fijá pravá,

šá káljilje kari nus ravná ša fijá ravná†

6 atunšje totá lume u víde Spasenje dá la Dimizov.”

7 Alu gármadá dá lumi kari ur vinjit la jál ša ša bučazi, Ivan zášje: “Voj leglo alu otrovni šarpi, šinji vu upozorulit ša áňšjirkác ša skápác dám kazna šje u vinji pá voj?§ 8 Arátác plodur dá áňkájalá!* Nu vā apukác ša vā zášje una lu alt: Abraham áj tata anostru!† Ju vā zák: Dimizov poči dám petrilješće rādika pá kupij alu Abraham!” 9 Mar aku sákure dá sudu alu Dimizov áj pusá sus ša taji dám korjen ljemnu.† Tot ljemnu kari nu adušji bun plod u fi tjet ándärät šá vřljit ám fok.

10 Gármadá lu áňtribat pá jál: “Šje ša fášjenj atunšje?”

11 Ivan u zás: “Daká avec dová kámasá atunšje ámpárcácävā ku ala kari narí njiš una. Daká avec máňkari isto aša trábā ša vā ámpárcác.”

12 Akulo asre isto ša carinici kari ur vinjit ša ša bučežā šá jej lor áňtribat: “Učitelju, šje ša fášjenj?”

13 Ivan u ántors vorba: “Nu maj akuljižec majmult dá kitā šje avec pravo ša ločā!”

14 Šá kátánjilje isto lor áňtribat: “A noj? Šje trábā noj ša fášjenj?”

† 3,1 Herod, Filip Lizanije as re “tetrarsi”. Izraz “tetrah” are dužnosnik alu vladā kari re dio alu Rimsko carstvo. Tot tetrahu are pod autoritetom dá rimski car. Kraljevstvo dá Herod “Mari”, kari are kralj ám vreme dá rodenje alu Isus, are podijeljeno pá patru djelur dá pá morče aluj a akulo vladale fišjori aluj ka “tetrarsi” ili “vladari četvrtine”. Tot kraju ave unu ili mišj djelovur kari ša čima provincije ka kum as re Galileja ša Samarija. † 3,2 Ana ša Kaifa asre mar popur Ili “kánd Ana ša Kaifa služule una ka mari pop.” Ana are mari popá a Židovi ur nastavalit šá ál prepoznulaskā čak šá kánd Rimljani lu pus ša fijá žinjiru aluj, Kaifa, šá ál zamjenilaskā ka pá mari pop. § 3,4 Ivan u ispunulit vorbilje kari prorok Izaija u skris ám kenvija aluj. * 3,4 Ominji asta fašji ša ša pokajalská dá grehurlje alor: “Pripremilecävā ša auzec poruka alu Domnu kánd vinji.” † 3,5 Ili “jej u maknuli tota gropa dá pá drik.” † 3,5 Kánd ominji pripremilešči driku pántru kralj kari vinji, jej ravnalešči kutotu šje áj ridikat ili šje áj áňžjos punji sus ša fijá kutotu ravno. 3,6 Iz 40,3–5 § 3,7 Ivan fišje dá njimik pá ominj daje ká tražale pá jej ša lji bučazā šá lji kaznalaskā Dimizov a jej nur stat ku grehurlje: “Nu pučec ša skápec dá la gnjevu alu Dimizov numa daká vic fi bučuzac.” * 3,8 Ám original skrijā: “avec plodovur kari áš vredni dá áňkájalá.” Ám asta usporedbā ponašanja ala om ša usporedulešči ku plod. Ka kum dá la biljkā ša aščaptā ša ajvi plod kari áj bun primjer dá aje biljkā aša dá la om kari zášji ká su áňkájit, ša aščaptā dá la jál ša kušči kum Dimizov svitešči. † 3,8 Ili “Noj ščenj potomci alu Abraham daje Dimizov nu nju kaznali.” † 3,9 Sákure áj usporedba dá kazna kari maj šjeva su apuka: “Dimizov áj ka omu kari u punji sákure pá korjenu dá ljemnu.”

Alor lju zäs: “Nu loc ku säla dä njime banj, njiš nu svedočulec krivo protiv dä šjinjiva[§] šä fijec zadovoljni ku plata avosträ!”

¹⁵ Lume asre aku pljinj dä ašciptalur, šä sä äntriba äm sufljičilje alor, nar puče Ivan sä fijä Mesija. ¹⁶ Ivan lju äntors vorba alu toc: “Ju vä bučež ku apä, ali unu kari u vinji kari äj maj bälour da minji šä lu kari nu mes vreden sä äj ljeg žnirancurlje aluj.* Jäl vu bučuza ku Duhu Svänt šä ku fok.† ¹⁷ Jäl cänji furka† äm mäna aluj, šä jäl u čistili teleku[§] temeljito. Jäl u akulježi fäjna äm skladišta aluj, ali jäl u arđi jarba uskatä äm fok šje nu sä aščinžji.”* ¹⁸ Šä äm mulči poticajur svite alu lume šä alu carä dä Hir fälos.

¹⁹ Ivan lu fäkut dä njimik pä car Herod dä ränd kä jäl su lot una ku Herodijada bäšäcä alu fračisuš† isto aša šä dä alci stvarur relji šje u fäkut Herod. ²⁰ La kutotu stvarurlje relji šje u fäkut jäl u pus maj una: jäl u änkujet pä Ivan šje bučazä äm čemicä.

Ivan bučuza pä Isus

(Mt 3,13–17; Mk 1,9–11)

²¹ Känd asre totä lume bučužac dä la Ivan, Isus isto are bučužat. Känd Isus su arugat su däsväkut noru, ²² šä Duhu Svänt u vinjit žos pä jäl am formä dä purombu šä graj däm nor u svätit: “Tu ješč Fišjoru amnjov pläkut! Tu ješč fulušuja ame!”

Isus fišjoru alu Dimizov šä alu Adam

(Mt 1,1–17)

²³ Aku Isus are hundiva trideset aj dä bätärn känd su apukat javno sä propovjedälaskä. Isus are cänut dä fišjoru alu Josip.

Josip are fišjor alu Eli,

²⁴ Eli are fišjoru alu Matat,

Matat are fišjoru alu Levi,

Levi are fišjoru alu Malki,

Malki are fišjoru alu Janaj,

Janaj are fišjor alu Josip,

²⁵ Josip are fišjoru alu Matatija,

Matatija are fišjoru alu Amos,

Amos are fišjoru alu Naum,

Naum are fišjoru alu Hesli,

Hesli are fišjoru alu Nagaj,

[§] **3,14** nu svedočulec krivo protiv dä šjinjiva Ili “nu optužulec pä njime ku mišjuna numa sä kápätac banj dä la jej.” * **3,16** Däzljigat žnirancurlje dä sandalur are lukru alu rob. Ivan svite

kä ala kari vinji äj maj mari, dä Ivan nuj vreden sä fijä robu aluj. † **3,16** ku fok “Foku” äj usporedba ili dä 1) sud ili 2) dä čistilala ‡ **3,17** vijača. Asta äj alat dä arunkala dä pšenicä äm zrak a zrna dä pšenicä su odvojuli däm pljevä. Zrnurlje äs grelji šä kađi dos a pljeva kari nuj bunä dušji väntu. Asta alat äj slično ka furka. § **3,17** “Teleku” äj lok hundi pšenicä äj tari mult sä sä apušji šje träbä. “Čistilala” teleku značalešči kä äj gata ku žito: “sä završälaskä ku žito”.

* **3,17** Ivan svitešči dä Krist kari u vinji sä sudulaskä ka kum jäl ar fi lukroju pä pämänt kari äj spreman sä odvužalskä zrnurlje dä pšenicä dä la pljevä: “jäl cänji furka daje kä äj spreman” ili “jäl äj spreman sä sudulaskä ka kum lukroju pä pämänt äj spreman sä vijačaskä pšenicä”. † **3,19** car Herod dä ränd kä jäl su lot una ku Herodijada bäšäcä alu fračisuš Herod Antipas su läsat dä la elši mujer aluj, su lot una ku nečakinja aluj Herodias kari are mujere alu Filip fračilje mäščoj (vedi Mt 14,3; Mk 6,17). Zakonu alu Mojsije u Lev 18,16; 20,21 zabranalit alu om sä fijä una ku mujere alu fračisu dakä jäl inka kustä.

26 Nagaj are fišjoru alu Mahat,
 Mahat are fišjoru alu Matatija,
 Matatija are fišjoru alu Šimij,
 Šimij are fišjoru alu Joseh,
 Joseh are fišjoru alu Joda,
 27 Joda are fišjoru alu Johanan,
 Johanan are fišjoru alu Resa,
 Resa are fišjoru alu Zerubabel,
 Zerubabel are fišjoru alu Šealtiel,
 Šealtiel are fišjoru alu Neri,
 28 Neri are fišjor alu Malki,
 Malki are fišjoru alu Adi,
 Adi are fišjoru alu Kosam,
 Kosam are fišjoru alu Elmadam,
 Elmadam are fišjoru alu Er,
 29 Er are fišjoru alu Jošua,
 Jošua are fišjoru alu Eliezer,
 Eliezer are fišjoru alu Jorim,
 Jorim are fišjoru alu Matat,
 Matat are fišjoru alu Levi,
 30 Levi are fišjoru alu Šimun,
 Šimun are fišjoru alu Juda,
 Juda are fišjoru alu Josip,
 Josip are fišjoru alu Jonam,
 Jonam are fišjoru alu Elijakim,
 31 Elijakim are fišjoru alu Meleja,
 Meleja are fišjoru alu Mena,
 Mena are fišjoru alu Matata,
 Matata are fišjoru alu Natan,
 Natan are fišjoru alu David,
 32 David are fišjoru alu Jišaj,
 Jišaj are fišjoru alu Obed,
 Obed are fišjoru alu Boaz,
 Boaz are fišjoru alu Sala,
 Sala[†] are fišjoru alu Nahšon,
 33 Nahšon are fišjoru alu Aminadab,
 Aminadab are fišjoru alu Admin,
 Admin are fišjoru alu Arni,
 Arni[§] are fišjoru alu Hesron,
 Hesron are fišjoru alu Peres,
 Peres are fišjoru alu Juda,
 34 Juda are fišjoru alu Jakov,
 Jakov are fišjoru alu Izak,
 Izak are fišjoru alu Abraham,
 Abraham are fišjoru alu Terah,
 Terah are fišjoru alu Nahor,

† 3,32 Sala, Sala Orikic ave grčki rukopis kari skrjuje: “Salmon, Salmon”.
 ... Arni, Arni Orikic ave grčki rukopis kari skrjuje numa “Aram, Aram”.

§ 3,33 Admin, Admin

35 Nahor are fišjoru alu Serug,
 Serug are fišjor alu Reu,
 Reu are fišjor alu Peleg,
 Peleg are fišjor alu Eber,
 Eber are fišjor alu Sala,
 36 Sala are fišjoru alu Kenan,
 Kenan are fišjor alu Arpakšad,
 Arpakšad are fišjor alu Šem,
 Šem are fišjor alu Noa,
 Noa are fišjor alu Lamek,
 37 Lamek are fišjoru alu Metušalah,
 Metušalah are fišjoru alu Henok,
 Henok are fišjoru alu Jered,
 Jered are fišjoru alu Mahalalel,
 Mahalalel are fišjoru alu Kenan,
 38 Kenan are fišjoru alu Enoš,
 Enoš are fišjoru alu Šet,
 Šet are fišjoru alu Adam,
 a pã Adam Dimizov u stvorulit.

4

Draku añšjarkã pã Isus (Mt 4,1–11; Mk 1,12–13)

1 Isus, pljin dã Duh Svãnt su ãntors dãm rijeka Jordan, šã ãl dušje Duhu pãm pustinjur* 2 ãetrdeset zãlji, hundi u fost añšjirkat dã la draku. ãm zãljiljelje nu u mãnkat njimika, šã kãnd u vinjit do kraja jãl are flãmãnd.

3 Draku ju zãs atunšje: “Dakã ješã tu Fišjoru alu Dimizov zapovijedalešãi alu petrilješãe sã sã fakã pitã.”

4 Isus ju ãntors vorba: “Skris ãj ãm svãntã kenvija: ‘Lume nu kustã numa dãm pitã.’”

5 Draku lu dus pã jãl pã planinã naltã, šã ãm unu moment draku ju arãtat aluj kutotu kraljevstvo dã svet. 6 Šã draku ju zãs aluj: “Ju cuj da kutotu puãeresta šã mãndremesta kari ãj datã mijã, šã ju pot da alu šinji gãndesk. 7 Kãnd ãaj klanjali la minji, ju caš da kutotu cijã.”

8 Isus ju ãntors vorba: “Skris ãj ãm svãntã kenvija: ‘Alu Domnu, Dimizovu atov numa klanjalešããi šã pã jãl služulešãi!’”

9 Dã pã aje draku lu dus ãm varuš Jeruzalem šã lu pusãlã pã maj nalt lok dã Hram. Atunšje ju zãs aluj: “Dakã ješã tu Fišjoru alu Dimizov, seri žos! 10 Kã ãj skris ãm svãntã kenvija:

‘Jãl u zapovjedali alu aãdelji aluj sã ãi pãzaskã’,

11 šã ‘ãu dušji pã mãnã

sã nu ãi luvešã ku pišjorilje ãm petrã.’”

12 Isus ãntoršji vorba: “U zãs ãj ãm svãntã kenvija: ‘Nu añšjirka pã Domnu Dimizovu atov!’”

13 Atunšje kãnd u trikut draku ku toãi añšjirkalurlje, lu lãsat pã jãl pã una vreme.

* 4,1 “Pustinjã” ãj lok hundi nuj apã nus ljemnji; njime nu kustã akulo. 4,4 Pnz 8,3 4,8 Pnz 6,13 4,11 Ps 91,11–12 4,12 Pnz 6,16

*Isus să ăntorșji napoj ăm Galileja**(Mt 4,12–17; Mk 1,14–15)*

¹⁴ Isus meržji ăm napoj ăm lok dă Galileja ăm pučere lu Duh, șă vorbi dă jăl sor apukat să kružulaskă pășcitot ăm aje regijă. ¹⁵ Jăl ănvăca ăm sinagogurlje alor șă toc ăl slavale.

*Isus are mănat dăm sinagoga**(Mt 13,53–58; Mk 6,1–6)*

¹⁶ Jăl u vinjit ăm varuș dă Nazaret, hundi jăl u kriskut șă pă običaju aluj, jăl u mers sămbăta ăm sinagogă. Șă su skulat să čitalaskă. ¹⁷ U dată la jăl svitak† dă la proroku Izaija, a jăl u dăsvkut svitku șă u aflat lok hundi skrijă:

¹⁸ “Duhu alu Domnuluj ăj pă minji dasupra.

Dăm ala ränd jăl mu izabralit† pă minji să vă propovjedalaskă Hir fălos la sărășj.

Jăl mu mănat pă minji să spuj alu hej șje ăs ljugac kă poči să fijă dăsvăkuc șă lu orb kă poči să vadă

șă să ăe slobodă alu hej tlačalic,

¹⁹ șă să proglasalesk anu pljin dă milă alu Domnuluj.”

²⁰ Isus u ăncis svitku șă u dat ăm napoj la pomočniku șă u șăzut. Șă toc ku oči ăm sinagoga u mucăt pă jăl. ²¹ Su apukat să ănveci: “Astăs asta svântă karči, kari ac auzăt ku urečilje avoștri, su ispunulităsă.”

²² Jej toc să ămira la toči vorbilje dă milă șje kăde dă pă gura aluj. Șă jej su ăntribat: “Nuj jăl fișjoru alu Josip?”

²³ Jăl lju zăs: “Ăj una izrekă kari sigurno ac pripunji pă minji. A șă meržji: ‘Doktoru, ăntrămăci pă činji săngur!’ Kutotu aj făkut, kum anj auzăt, ăm varuș dă Kafarnaum, fă șă aișje, ăm kraju atov!” ²⁴ Șă jăl u zăs: “Anume, ju vă zăk niti unu prorok nu u fost ăm benji apukat ăm kraju aluj.

²⁵ Anume, ju vă zăk, känd ăm doba alu proroku Ilija ăm Izrael, noru are ăncis a ploje nu kăde tri aj șă šinșj lunj șă are mari fomi păm totă pământu șă asre mulci vădojur ăm Izrael. ²⁶ Tot Ilija nu u fost mănat la njișj unu dăm jej osim la vădoja ăm Sarfata dapropi dă varușu Sidon.

²⁷ Isto așă ăm vreme dă prorok Elizeja asre mulc gubavcur ăm pământu dă Izrael. Șă njiș unu dăm jej nor fost čistilic osim Naamana Sirijaca.”

²⁸ Känd ur auzăt, toc ăm sinagogă asre tari mirgiș, ²⁹ jej sur skulat sus șă lur mănatulă afară dăm varuș. Jej lur dus pă jăl pă maj nalt đal pă kari are varușu făkut, ăm namjeră să ăl ămpingă žos să ăl amori.Š ³⁰ Ali jăl u fužjit ăntri jej șă u mers pă kalje aluj.

*Isus u mănat afară pă drak dăm omula**(Mk 1,21–28)*

³¹ Jăl u mers žos ăm Kafarnaum ăm varuș dă Galileja. Șă akulo sămbăta ănvăca. ³² Lume asre ămirac la ănvăcală aluj daje kă vorba aluj asre pljinji dă pučeri.

† 4,17 “Svitak” značalešci kă ăj skris karči pă pelji dă vakă. ‡ 4,18 Točno značalešci “pomazalit ku uloj”. 4,19 Iz 61,1–2 4,26 1 Kr 17,8–16 4,27 2 Kr 5,1–14 § 4,29 Lume dăm Nazaret asre tari uvredljivi daje kă Isus lji spunje dăm karče svântă hundi Dimizov lji ažuta lu hej șje nu kunușci karče svântă dă kit numa la židovur.

³³ Unu dăm ominjije âm sinagogă ave rov duh âm jăl, aje are drak. Šă jăl u mužjit ku graju glasnik: ³⁴ “A! Tu Isus dăm Nazaret, šje gănđešci dă la noj? Aj vinjit să nji uništitec? Ju šćuv benji šjinji ješč tu, tu Svântu alu Dimizov!”

³⁵ Isus lu lot pă frikă šă ju zăs: “Fi putuljit! Hajde afar dăm omusta odma!” Drakula lu vărlijit pă omula žos âm nenće alu toc šă u jăšăt afară, šă njimik nu ju făkut.

³⁶ Eje kari ur văzut asre tari âmirac šă zăšje una lu alt: “Šjefăldă vorba aj asta? Ku autoritet šă ku pučeri šă relji duhovur jašă afară pă vorba aluj!” ³⁷ Hiru dă jăl u mers âm tot kotu dă regijă ântragă.

Isus ozdravalešci pă sokra alu Petar

(Mt 8,14–17; Mk 1,29–34)

³⁸ Kănd u fužjit dăm sinagogă jăl u mers la Šimun akasă. Akulo asre sokra alu Šimun âm pat bičagă ku fok mari âm je. Šă jej lor ântribat pă jăl să aj ažući. ³⁹ Isus u mers la je u lot pă frikă pă fok u jăsatu. Je odma su skulatăšă šă su apukat să lji poslužulaskă.

Isus ozdravalešci pă mulc

⁴⁰ Mar kănd să slăbuze sorilje žos* toc kari ave njam šă urtaš dăm mulći bičišugur lJOR adus la jăl. Šă jăl lju ântrimat aša dă jăl punje mănjlje aluj pă jej unu pă kići unu. ⁴¹ Mulc dăm jej ave drašj âm jej šă kum jăše afară, drašjije dăm jej mužje: “Tu ješč Fišjoru alu Dimizov!” Ali jăl lju răspită šă nu lji dăđe să svitaskă kă jej šćije ka jăl aj Krist.†

Hir fălos să širelešci păm Judeja

(Mk 1,35–39)

⁴² Mar kum vinje zuva jăl u fužjit dăm kasă pă lok pustulot. Gărmadă dă lumi âm kuta, šă kănd lor aflată gănđe să âm căjă să nu fugă dă la jej.

⁴³ Ali Isus lju zăs: “Ju trăbă să mă duk âm alčilje varușur să spuj Hir fălos dă kraljevstva alu Dimizov.‡ Dăm asta rănd am fost mănat pă pământ.”§

⁴⁴ Šă aša u mers să propovjedalaskă păm sinagogur âm Judeja.

5

Isus u čimat pă Šimun, Jakov šă pă Ivan

(Mt 4,18–22; Mk 1,16–20)

¹ Âm una ză Isus stăče lăngă Genezaretsko* jezero, kănd gărmadă să astrănzje la jăl să audă vorba alu Dimizov. ² Jăl u văzut doj čamcur kum asre pă mal răzamac, kari u lăsat ribari kănd aș čistile mrežurlje. ³ Jăl u tunat âm čamac kari are alu Šimun, šă lu ântribat să âm âmpingă maj âm sus dă la mal. Atunșje jăl u șăzut žos šă su apukat să ânveci pă gărmadă dă lumi.

⁴ Kănd u fost gata ku ânvăcala, jăl u zăs alu Šimun. “Ămpinži âm maj adănkă apă šă slăbuzăc mrežurlje âm apă.” ⁵ Šimun ju âmtors vorba aluj: “Domnu luj, anj lukrat totă nopće šă njimik nanj apukat: ali pă vorba ata

* **4,40** Sămbăta să apukă dă jer kănd sorilje kadi žos pă năm adauza kănd sorilje kadi žos.

† **4,41** Točno značalešci “pomazalit ku uloj” šje značalešci “Izabraliti”. ‡ **4,43** Kraljevstvo značalešci pă asta lok aj hundi ominji ânkređi âm Dimizov. § **4,43** Dimizov u dat zadatak să spuji dă jăl šă lu mănat pă Isus pă pământ * **5,1** Genezaretsko jezero aj isto šă Galilejsko jezero.

ju uj slăbuză mreža ăm napoj ăm apasta.”⁶ Kănd u făkut aša jej u apukat mari boglă dă pešć, atit dă mreža kit nu puknje. ⁷ Jej ur mužjit la urtašji alor dă pă alčilje čamcur să lji ažući; jej ur vinjit, šă umpljet dovă karur dă pešć dă maj šjeva să ăntupe.

⁸ Kănd u văzut Šimun Petar aje jăl u kăzut la pišjorilje alu Isus šă u zăs: “Maknalešćici dă la minji, Domnu, kă ju mes grešnă om!”[†] ⁹ Frikă delj svăntă u kăzut pă jej šă pă ominj šje ur vinjit să lji ažući, kănd ur văzut kic pešć ur apukat. ¹⁰ Isto aša asre ămirac Ivan šă Jakov, jej asre Zebedejevi fišjori šă urtašji alu Šimun. Ali Isus u zăs alu Šimun: “Nuc fiěj frikă. Dă aku, maj menkulo tu vi apuka pă ominj!”[‡]

¹¹ Aša jej ur adus karurlje dă apă pă mal, ur lăsat kutotu šă lor sljedilit pă jăl.

Isus ozdravalešći pă om ku gubă

(Mt 8,1–4; Mk 1,40–45)

¹² Isus are ăm unu dăm varušurljelje. Om pljin dă gubă lu văzutulă pă jăl šă su arukănt pă đinućiš ăm nenće aluj šă să aruga la jăl: “O Domnu, dakă numa tu vuješć, tu mă poc ăntrima.”

¹³ Isus u măcăt măna aluj šă lu taknult, šă u zăs: “Ju găndesk. Fi čistilit!” Šă dănturdata guba lu lăsat. ¹⁴ Atunšje lu purunšjitulă să nu spujă alu njime, čar asta să fakă: Elši să mergă la popă šă să să areći, dă pă aje, dă dokaz dă vražă, vi trăbuji să adušj žrtvă dă čistilală ka kum Mojsije u zapovjedălit.

¹⁵ Svat dă jăl su širilit maj pă dăparći, aša dă gărmadă dă lumi ur vinjit să puěj ureći la jăl, šă să fiěj ozdravalic. ¹⁶ A jăl să tărăje pă lok pustulot šă să posvetilaskă la aruguminći.

Pučeri alu Isus să jerći grehurlje

(Mt 9,1–8; Mk 2,1–12)

¹⁷ Ăm una ză, Isus ănvăca, ave ăm nenći pă mulc farizej šă učitelj dă zakonu alu Mojsije kari ur vinjit dăm toći kumpănjilje dă Galileja šă Judeja šă dăm Jeruzalem. Pučere alu Domnuluj are ku Isus să ozdravalaskă pă bičež. ¹⁸ Atunšje šjeva ka ominji ur vinjit šă adušje pă om kari nu puće să umblji. Šă jej gănde să ăl adukă la Isus. ¹⁹ Ali nu are lok pă hundi să ăl adukă ăm nontru dă gužva mari. Aša jej sur urkatăsă pă krov šă lor slăbuzăt ăm nontru păm krov ku pat dă tot la dă dă nenće alu Isus.

²⁰ Kănd u văzut ănkridala alor, jăl u zăs aluj: “Omulji, grehurlje atelji ăs jirtaci.”

²¹ Pă ešće vorbi farizeji šă učitelji dă zakonu alu Mojsije să gănde: “Šjinji ăj omusta šje svitešći aša protiv dă Dimizov? Šjinji osim dă Dimizov poći să jerći grehurlje?”

²² Isus šćije šje să găndešći, šă jăl lju zăs: “Adăšje vă ăntribăc ešće stvarur ăm sufjičilje avoštiri? ²³ Šje ăj maj ušuri dă zăs: ‘Grehurlje cis jirtaci!’, ili să zăšj: ‘Skolăci šă umblă?’ ²⁴ Ali numa să šćijec kă Fišjoru alu Omu ari autoritet aišje pă pămănt să jerći grehurlje. Dakă zăk alu fišjoru kari nu poći să umblji: ‘Skolăci, jec patu šă dući akasă!’”

[†] 5,8 Šimun u văzut ku Isus ăj svănt. [‡] 5,10 Šimun u sviti dă Isus la ominj. 5,14 Lev 14,2–32

²⁵ Ša odma su skulatäšä šu lot patu pä šje are pä košći, ša u fužjit akasä, ša pä kalji slavale pä Dimizov. ²⁶ Ša toc akulo asre ämirac, ša jej slavale pä Dimizov. Ša ku ämiralä svite: “Astäs anj väzut šjeva tari mari!”

Levi (Matej) sljedilešći pä Isus
(Mt 9,9–13; Mk 2,13–17)

²⁷ Dä pä aje Isus u jišät afarä ša lu väzutulä pä carinikš šje sä čima Levi,* jäl šäde äm carinarničä. Isus u zäs: “Sljedilešći mä pä minji!” ²⁸ Ša jäl su skulat u läsat kutotu, ša lu sljedilit.

²⁹ Atunšje Levi äm kasa aluj u fäkut mari slavälalä päntru jäl; ku jej šäde mulc carinici ša alci la masä. ³⁰ Farizeji ša učitelji dä zakonu alu Mojsije, sur apukat sä gumunjaskä kapu su apukatä sä svitaskä alu učenikurlje alor: “Adišje mänkac ša bijec ku carinici ša ku grešnici?”

³¹ Isus u äntors vorba: “Eje kari äs sänätoš nu träbä pä doktor, numa aluje kari äs bičež. ³² Ju nam vinjit sä čem ša sä äntork pä pravedni, nego pä grešnä.”

Usporedbur dä post
(Mt 9,14–17; Mk 2,18–22)

³³ Jej atunšje jarä u zäs: “Učenici alu Ivan ša alu farizejilor postulešći mulci rändur ša sä arogä, ali učenici atej mänänkä ša be. Adäšje äj aša asta?”

³⁴ Isus u äntors vorba: “Pučec sä punjec pä gošč dä nuntä sä postulaskä känd äj mladoženja ku jej? ³⁵ Ali u vinji zä känd mladoženja u fi lot ändärät dä la jej, ša känd u vinji vreme jej ur postuli.”

³⁶ Jäl lju spus dä una usporedbä: “Njime no rupi um däraab dä la novä colä ša su kärpaskä pä bätärnä, känd ar fašji aje, pä haj novä colä ar ave gaurä, a alu haj bätärnä nar pasali därabu dä la novä col. ³⁷ Njime nu varsä nov vinu äm bätärnä ša mari čaturica;† nov vinu ar puknji äm čaturica ša sar vārša vinu, a čaturica ar propadnuli.‡ ³⁸ Nov vinu träbä sä fižä vārsat äm novä čaturicaš. ³⁹ Ša njime dä pä šje u be vin bätärn nu gändešći sä be nov, kä zäšji: ‘Bätärn äj dästul dä bun.’”*

6

Isus äj Domnu dä sämbäta
(Mt 12,1–8; Mk 2,23–28)

¹ Ün datä pä zuva dä sämbäta Isus träšje pä m šjeva ka poljä dä pšenicä. Učenici aluj ur skos pšenicä šu u ribile ku mänjilje ša mänka. ² Ali orikic dä farizej ljur zäs alor: “Adäšje fäšjec šjeva šje nu äj ku zakonu äm tokmä pä zuva dä sämbäta?”*

§ 5,27 Židovi mrzäle pä poreznici daje kä poreznici asre Židovi kari äs izdajnici una ku Rimljani kari ur okupirilit pä Izrael. Ešce poreznici as re nepoštēni ur furat banj alu Izraelci. * 5,27 Levi äj ista osobä šje äj ša Matej. † 5,37 Čaturica äj pelji dä la birkä ili dä la kecä hundi sä bagä strugur ša atunšje sä fašji vin. ‡ 5,37 Känd nov vinu su änäkrit ar krišce, ar rupe bätärnji čaturicurlje kä nar puče maj sä sä mäcaskä. § 5,38 Strugulje känd sä punji äm čaturica atunšje krešći una ku pelje dä životinjä ša atunšje sä fašji äm vin. * 5,39 Asta svat spunji dä änväcala kum bätärnji änväca ku hej kari vodulešći sä ku Isus kum änväca. Aje äj kä ominji kari äs änväcac pä änväcala bätärnä, nari vojä sä sä äncevi novi stvarur šje Isus änväca. 6,1 Pnz 23,25 * 6,2 Farizeji cänje kä maj mik lukru ku mänjilje sä trljälešć fän äm zuva dä sämbäta äj protiv zakon.

³ Isus ju äntors vorba: “Nac čitalit äm Sväntä kenvija, šje u fäkut David känd are jäl šä učenici aluj flämänš? ⁴ Kum ur tunat äm kasa alu Dimizov, David šä u lot pita kari are pusä ändärät dä žrtvä, kari čar poči popa sä mänšji, šä su umpärcät däm pite ku urtašji?” ⁵ Atunšje jäl lju zäs alor: “Fišjoru Omuluj äj Domnu dä sämbäta.”

Isus u ozdravalit mänä njimurogä

(Mt 12,9–14; Mk 3,1–6)

⁶ Pä alta zuva dä sämbäta jäl u mers äm sinagogä šä su apukat sä äncevi. Akulo are om alu kari are mänä njimurogä.† ⁷ Šä učitelji dä zakonu alu Mojsije šä farizeji sä ujta pä jäl sä vadä dakä lu änrimalä jäl pä zuva dä sämbäta. Šä jej dabe šjeva ašcipta sä fakä krivo sä potä sä svitaskä protiv dä jäl. ⁸ Jäl šcije šje sä gändešci, šä u zäs alu omuluje ku mänä njimurogä: “Skoläci šä hajd dä dä nenci.” Jäl su skulat šä stäce akulo.

⁹ Isus atunšje u zäs alor: “Ju gändesk sä vä äntreb, äj benji sä fašj benji pä zuva dä sämbäta, ili relji? Sä spasalaskä kustu ili sä uništilaskä?” ¹⁰ Atunšje su ujtat okolo pä tot omu, šä jäl u zäs alu omuluje: “Mäcešic mänä!” Jäl u fäkut aša, šä mänä ju fost sänätosä ka hajelantä. ¹¹ Ali jej asre tari mirgiš šä sur apukat sä svitaskä šje sä fakä alu Isus.

Isus äš akulježi pä apostoli aluj

(Mt 10,1–4; Mk 3,13–19)

¹² Una zä u mers pä planinä sä sä arožji, šä jäl u fost akulo totä nopce äm aruguminči la Dimizov. ¹³ Haje zua jäl u čimat pä dvanaest (12) učenikur la jäl pä kari lju akuljes šä lju čimat apostoli. ¹⁴ Ešce asre:

Šimun pä kari lu čimat Petar, šä

fračisu Andrija,

Jakov šä

Ivan,

Filip šä

Bartolomej;

¹⁵ Matej šä

Toma,

Jakov fišjoru alu Alfej šä

Šimun čimat Revan,

¹⁶ Juda fračisu lu Jakov šä

Juda Iskariot, kari u fi izdajica.

Isus svitešci dä nagradur šje u fi

(Mt 4,23–25; 5,1–12)

¹⁷ Kum vinje ku jej äm napoj žjos, jäl u stat pä čistinä dä dal hundi asre grupa dä učenici aluj šä mari gärmadä dä lumi sur akuljesäsä, jej ur vinjit däm Judeja šä däm varuš Jeruzalem šä däm Tir šä Sidon varušurlje längä more. ¹⁸ Jej ur vinjit šä äl punje ureci, šä sä fijä ozdravalic däm bičišugurlje alor. Isto aša u ozdravalit pä heje kari ave relji duhovur äm jej. ¹⁹ Mulc gände sä pujä mänä pä jäl daje kä pučeri fužje däm jäl šä puče pä toc sä lji iscjelilaskä.

²⁰ Atunšje su ujtat äm oč pä učenici aluj šä u svätit: “Änfälušäcävä voj kari ššec särašj

kã kraljevstva alu Dimizov aj avostrã.

²¹ Ānfãlušãcãvã voj kari šcec flãmãñž,
kã vic fi sãtuj.

Ānfãlušãcãvã voj kari plãñžjec,
kã voj vic rãdi.

²² Ānfãlušãcãvã voj kari šcec mãrzãlic, rušunac šã mãnac ku relji
dã rãndu alu Fišjoru Omuluj.

²³ Kãnd u vinji zue, ãnfãlušãcãvã šã sãrec pãm sus dã fãlušãjã. Kã
sigurno nagrada avostrã u fi mari ãm nor. Haleluja! Nus are aša šã proroci
tretiralicã dã la mošurlje alor!

²⁴ Ali jao avovã, kari šcec gãzdašj,
kã ac apukat utjehã!

²⁵ Jao avovã kari šcec sãtulj,
kã voj vic fi flãmãñž.

Jao avovã kari aku rãdec,
kã voj vic žalali šã plãñžji!

²⁶ Jao avovã dã kari toc benji svitešci,
aša isto fišjec pã mišjinjoš prorokur, mošurlje alor kari aša fišjec.”

Isus ãnvacã šã plãšjenj pã dužmanji anoštri
(Mt 5,38–48; 7,12)

²⁷ “A voj kari mã punjec ureci, vã zãk: ‘Plãšjecãvã pã dužmanji avoštiri.
Fãšjec benji alor kari vã mãrzãlešci. ²⁸ Blagoslovulec pã eje kari vã
blastãmã! Arugãcãvã dã eje kari relji vã kivinješci. ²⁹ Hãl kari çi luvẽšci
pãšci una parcĩ dã ubraz, ãmbijã šã haje parcĩ atunšje. Šã alu hãl kari ac
je šuba nuj branalec sã ãc je šã kãmašã. ³⁰ Dã alu toc, šje šjeri dã la činji.
Dakã je šjinjiva šjeva šje ãj atov, nu šjire sã ac ãe ãm napoj. ³¹ Aša maj,
fãšjec alu altora kum ac gãndi sã vã fakã avovã.

³² Dakã plãšjec numa pã eje kari vã plašji pã voj, šjefãldã hvalã vic
kãpãta? Ka šã ãak šã grešnici plašji pã eje kari lji plašji pã jej. ³³ Šã dãkã
fãšjec numa benji alu eje kari fašji vovã benji, šjefãldã hvalã vic kãpãta?
Ãak šã grešnici fašji aje. ³⁴ Dakã dãdec kecinj alu alor dã la kari ašciptãc
sã vã ãntorkã ãm napoj, šjefãldã hvalã vic kãpãta? Ãak šã grešnici dã
kecinj alu grešnici sã potã ãm napoj sã kepiçi kit lju dat.

³⁵ Plãšjec pã dužmanji avoštiri, ažutãcãlji šã dãdec kecinj, ali nu ašciptãc
sã vã ãntorkã ãm napoj. Atunšje voj vic kãpãta mari nagradã šã voj vic fi
çimac fišjori alu Maj Mari† Dimizov§ daje kã jãl aj bun alu nezahvalni šã
alu ubraznjiš. ³⁶ Fijec miloš kã jãl Tata dãm nor ãj pljin dã milã.”

Isus nji ãnvacã kum šã izabralenj bun učitelj
(Mt 7,1–5)

³⁷ “Nu sudulec pã njime, šã njime nu vu suduli pã voj. Nu osudulec pã
njime, šã njime nu vu osuduli! Jirtãc šã vu fi jirtat. ³⁸ Dãdec šã vu fi
dat bunã merã astrãnsã, zdrãnšinatã šã tari multã u fi vãrsatã ãm saku
avostru.* Kã ku ista mjerã šje voj dãdec vu fi datã.”

† **6,35** Maj Mari Dimizov znaãalešci kã jãl ãj tari mari šã glavni. § **6,35** voj vic fi çimac fišjori
alu Maj Mari Dimizov dakã çi ponašalešc ka Dimizov. * **6,38** Isus dã primjer kum kãnd kumpir
šjeva hãl kari vindĩ cu da maj mult dã kit šje aj pãlçit. Kit tu daj altora, Dimizov cu da maj mult.

39 Jäl lju spus izrekä: “Poći unu orb sä adukä dä mänä pä altu om orb? Nar kädē jej amändoj äm gropä? 40 Učeniku nu poći fi maj mari dä učitelju. Jäl u fi ka učitelju aluj känd su vježbäli dästul dä benji.†

41 Adäšje vä ujtäc tot la cupljiğä äm očü alu urtaku, a äm očü atov nu ves dārab dä ljemn? 42 Kum poc zäšji alu urtaku: ‘Lasämä sä skot cupljiğä dām očuc’, känd nu ves dārābu mari dä ljemn äm očü atov? Licemjeru, elši skočec dārābu dä ljemn dām očuc, kapu vi puče maj benji sä skoc cupljiğä dām očü alu urtaku.”

Isus änvacä šje svitenj äj äm sufljit
(Mt 7,17–20; 12,34–35)

43 “Tot bun ljemnu ari bun plod, šä tot ljemnu kari nuj bun, fašji nu bun plod. 44 Tot ljemnu äj kunuskut dä pä plod šje fašji. Aša lume nu akulježi smokvur ili strugur dām märšunj.† 45 Om bun fašji bunji stvarur daje kä ari bunä sufljit, ali hej rov fašji stvarur relji daje kä sufljitu lji rov. Gura svitešci, dām šje ci sufljitu pljin.”

Om kari äj mudar askultä šje Isus änvacä
(Mt 7,24–27)

46 “Šä dāšje mä čimäc: ‘Domnu! Domnu!’, a nu fāšjec šje vä zäk? 47 Ju vuj spunji kum äj om kari vinji la minji sä puji ureci la vorba ame, šä askultä: 48 Jäl äj ka omu šje u gradalit kasa šä u kapalit adänkä sä puja temeljurlje pä peträ. U vinjit poplava šä u luvit apa äm kasa šä njiš nu su zdrāšjinat daje kä are benji gradalitä. 49 Ali ala kari auzät šje am zapovjedalit a nu fäkut aje ka omu šje u gradalit kasä pä pämänt fär dä temelj. Atunšje u luvit apä äm kasä, su räsäpit dām turdatä šä u fost rästunatä dokraja šä čar gunojä u rāmas.”

7

Isus u ozdravalit pä sluga alu stotnik
(Mt 8,5–13; Iv 4,43–54)

1 Känd u fost gata ku svatu šje svite alu lumi, jäl u mers äm varuš dä Kafarnaum. 2 Akulo are stotnik* kari ave sluga pä kari äl cjenile šä kari are aša bičag dä are pä morči. 3 Stotnik u auzät da Isus† šä u mänat pä orikic Židov† kari asre glavni la jäl, šä sä sä arožji, sä vijä sä äntremi pä sluga aluj. 4 Jej ur vinjit la Isus šä sä aruga tari la jäl sä vijä. Jej u zäs: “Omusta anume zaslužulešci sä fašj aje päntru jäl 5 daje kä plašji pä narodu anostru, šä jäl äj ala kari u fäkut sinagogä päntru noj.”

6 Isus u mers ku jej. Šä jäl no mers dāparci dä la kasa, känd stotnik u mänat pä urtašji aluj sä zäkä: “Domnu, nu či činji sä vij äm kasa ame kä ju nu mes vredan sä vijä tu däsüp krovu amnjov!§ 7 Kä njiš ju nu mä

† 6,40 Omu trābä sä fiğä tari oprezan känd äš je pä učitelj, kä jäl u fi atunšje kä učitelju. Dakä učitelju krivo änvacä daje kä äj duhovno orb, u fi prevaren šä učeniku. ‡ 6,44 Ponašalala alu om aratä šjefäldä äj om, šjefäldä aj sufljitu aluj. * 7,2 Stotnik äj rimski vojnik kari zapovijedalešci alu 100 vojnikur. † 7,3 Stotnik u auzät kä Isus u iscjelilit pä mulc ominj, šä kä aj dapropi, kä sä äntors äm Kafarnaum. ‡ 7,3 Isus are Židov a stotnik nu are, a stotnik gände kä Isus ar punji ureci la molbä dakä židovi lor äntriba. Anume, židovi šä rimski vojnici asre neprijatelji. § 7,6 Židovi nar tuna äm kasa alu hej kari nus Židov sä nu fiğä neprihvatljivi la Dimizov.

smatralaşk kă mes vredan sã vjv la činji. Aşa numa ză vorba dă pã loku hundi ješč sã sluga amnjov u fi antrimat. ⁸ Kă sã ju mes kătănă kari trăbă sã apukă zapovjedur dă la vođa amnjov, ka kum am kătănĵ dăsupă minji kari trăbă sã mă askulči. Ju kănd zapovijedalaskă alu unu: ‘Dući!’, sã jăl merzi, sã alu aluje: ‘Hajdi!’, sã jăl vinji, sã alu sluga amnjov kănd aj zăk: ‘Fă asta!’, sã jăl faşji.’*

⁹ Kănd Isus u auzăt aje şje u zăs, jăl su âmirat, sã su ântors la gărmaďă şje âl sljedile sã jăl lju zăs: “Ju vă zăk kă njiş pã unu Źidov dăm Izrael nam aflat ku dăstafel vjeră!”† ¹⁰ Kănd heje mănac dăla stotnik su ântors akasă, jej or aflat pã sluga sãnătos.

Isus u skulat pã om mort

¹¹ Dă pã aje, Isus u mers âm varuş şje sã čamă Nain.† Učenici aluj sã gărmaďă dă lumi umbła dă pã jăl. ¹² Ali kum ur vinjit dă apropi la uşă dă varuş, u vâzut kum duşje pã om mort sã âl ângropi. Mumăsa alu omula mort are vădoja, sã je ave čar unu fişjor. Šă la mărmanči mărzje multă lumi. ¹³ Kănd u vâzutu Domnu, jăl ave milă, sã ju zăs: “Nu plănĵi.”

¹⁴ Atunşje jăl u pus măna pã kărpaşo,§ sã ominji şje âl duşje u stat. Atunşje jăl u zăs: “Fişjorulji, ju ac zăk: ‘Skolăci!’” ¹⁵ Šă omu mort su skulat sã su apukat sã svitaskă sã Isus lu datălă la mumăsa.

¹⁶ Mari frikă u kăzut pã jej toc sã su apukat sã hvalalaskă pã Dimizov, sã zăşje: “Mari prorok u vinjit antri noj! Dimizov u vinjit sã aţuci alu lume aluj.”* ¹⁷ Šă hiru dă asta u mers âm Judeja sã okolo.

Ivan Krstitelj antriba dakă u vinjit Mesija (Mt 11,2–11)

¹⁸ Učenici alu Ivan† aj spunje dă kutotu şje sã dogadaĵe. Kapu Ivan u čimat pã doj učenikur aluj ¹⁹ sã lju mănat la Domnu sã âl ântrebi: “Ješč tu ala kari Dimizov u zăs kă trăbă sã vijă ili trăbă sã aşčiptănĵ pã altu?”‡

²⁰ Kănd u aţuns jej la Isus, jej u zăs kă Ivan şje bučază nju mănat sã či antribănj: “Ješč tu ala kari Dimizov u zăs kă trăbă sã vijă ili trăbă sã aşčiptănĵ pã altu?”

²¹ Isus baş antrima atunşje pã multă lumi dăm bičişugur, mukur sã lji oslobodule dăm rov duh, sã alu mulc ominĵ orb lji dăde sã vadă dăm tot suflijitu. ²² Isus lju ântors vorba: “Duşjec âm napoj la Ivan sã spunjecăĵ şje ac vâzut sã ac auzăt, şje âm făkut: kă orbi aş antrimac, sã poći viđe,

* **7,8** Aşa ka stotnik kum ari autoritet sã naredilaskă alu kătănĵilor, Isus ari autoritet sã naredilaskă alu bičişug sã nestalaskă. † **7,9** Isus očekivăle dă la Źidov sã ajvi dăstafel vjeră alu nu ave. Jăl nu očekivăle dă la hej kari nus Źidov sã ajvi dăstafel vjeră a anume, asta om ave. ‡ **7,11** Asta aj lok dapropi hundi prorok Elizej u ridikat dăm morc pã unu fişjor alu una mamă majnti sto aj dă kănva (ujtăči la 2 Kr 4,8–37). § **7,14** Kănva kărpaşo are dăsvăkut sã are tari uşuri. * **7,16** Ominji gănde kă Isus are mari prorok ka Ilija ili ka Elizej, numa doj ominĵ âm Kenvija bătărnă u ridikat dăm morc (1 Kr 17,17–24; 2 Kr 4,18–37). † **7,18** Ivan Krstitelj u fost âm čemică. ‡ **7,19** Źidovi očekivăle kă Mesija u fi kralj kari u vinji sã lji spasalaskă dă la rimska vladavina, a nu numa sã fiĵă duhovni Spasitelj. Ivan kunuşče proročanstva dă Mesija ka kum ščije sã Iz 42,7; 61,1–2 (ujtăči Lk 4,18–19). Aşa u očekivalit Isus sã fiĵă kralj, a pã Ivan sã pã alci ominĵ kari aş pravnedi sã lji laşi afară dăm čemică, a sã lji kaznalaskă pã ominĵ kari u odbacalit pã Mesija (ujtăči kum Ivan propovjedaleščii âm Lk 3,9, 16–17), ali njimika inka nu su dogudulit.

slagärzäci poči umbla, gubavci sä čistilešči, šä surži poči sä audä, morci sä skolä äm kust, šä alu särašj propovijedalešči Hir fälos. § 23 Šä blagoslovulit äj om kari nu aflä njimika äm minji šje poči uvredälaskä.”

Mudrä änväcala alu Isus šä alu Ivan šje Bučazä
(Mt 11,12–19)

24 Känd u fužjit glasnici alu Ivan ändärät, Isus su apukatäsä sä spujä alu gärmadä dä Ivan: “Šje ac mers sä viđec äm pustinjä? Trskä kum sä ljağäna pä vänt? Naravno kä nu! 25 Ili šje ac mers sä viđec? Atunšje ac mers sä viđec kum äj ämbärkatä äm šjefelj colji delj mändri? Naravno kä nu!* Eje kari äs mändru ämbräkac šä kustä äm luksuz, pä eje lji pućec afla äm palaćur dä kraljur. 26 Atunšje šje ac mers sä viđec? Pä prorok? Naravno kä da! Ju vä zäk, šä maj mult dä prorok! 27 Jäl äj om dä kari aj skris äj äm sväntä kenvija: ‘Ujtäcävä, asta äj amnjov glasnik mänat sä pripremalaskä äm nenci kalje ata.’†

28 Anume vä zäk, däm toc ominj kari su avutäsä, nu are maj mari dä kit dä Ivan. Ali majmikä äm kraljevstva alu Dimizov äj maj mari dä jäl!”‡

29 Toc kari u auzät ur priznalit kä šje Dimizov änvacä äj benji, čak šä carinici. Eje äs kari Ivan lju bućuzat. 30 Ali farizeji šä učitelji dä zakonu alu Mojsije ur odbjilit planu alu Dimizov šje ave päntu jej. Jej ur odbjilit sä lji bućeži Ivan.

31 Isus u zäs atunšje: “Ku šje sä usporedilenj pä ešće ominj äm asta vremi? Kum samänä jej? 32 Jej äs ka kupiji mišj šje njimik nu lji pasalešči, kari šadi pä trg, šä sä čamä una pä alt: ‘Känd anj kántat päntu voj, voj nac žukat, šä känd anj kántat trišč kändiši päntu voj, voj nac pläns!’

33 Aša känd u vinjit Ivan šje bučazä jäl nu mänka pitä njiš nu bije vin, mar voj ac zäs: ‘Jäl ari drak äm jäl!’ 34 Šä ju, Fišjoru alu Omu, am vinjit, šä ju mänkam šä bjem, ali voj zäšjec: ‘Ujtäcävä! Flämänd šä butor, urtaku lu carinici šä alu grešnici!’ 35 Ali mudrostu alu Dimizov su arätat kä äj anume dä la toc kari u apukat.”§

Isus änvacä: alu šinji äj maj mult jirtat, ala maj mult u plašji
(Mt 26,6–13; Mk 14,3–9; Iv 12,1–8)

36 Unu däm farizej Šimun, lor čimatulä pä jäl pä večerä, aša Isus u mers la farizejula akasä šä šu aflatusä lok la masä.* 37 Däm turdatä u vinjit una tari grešnä mujeri, kari u saznalit kä jäl äj akulo šä kä mänänkä la

§ 7,22 Ešće stvarur kari Isus u fäkut, aräta kä jäl äj Mesija, kum äj äm kenvija alu proroku Izaija, poc viđe äm asta stih: Iz 29,18–19; 35,5–6; 61,1–2. * 7,25 Ivan purta uräči colji (Mt 3,4).

† 7,27 Dimizov u zäs kä glasniku alu Isus kari u pripremili kalje alu Isus äj Ivan. 7,27 Mal 3,1

‡ 7,28 Ivan u ispunulit proroštvo kä jäl u pripremit kalje alu Isus. Jäl nu väzut kä kraljevstvo su ispunulit, daje kä lu amurut majnti dä šje Isus u uskrsnulit, atunšje hej kari su obratalit dä pä šje Isus u uskrsnulit ari maj mari blagoslov dä kit Ivan. 7,33 Mt 3,4 § 7,35 Hej kari u apuka

pä Ivan šä pä Isus su aräta kä änväcala äj mudrä. * 7,36 Are običaj pä gozbä ka pä asta večerä numa bärbec šäđe đos känd jej as re pä kočii lji are mändru la masä.

farizej,† šā je u vinjit akulo, u adus tari skumpā uloj ku miros ām skumpā ujaġā dām petrā. ³⁸ Je u stat dānapoju aluj, la pišjorilje aluj, šā su apukat sā plāngā. Atunšje su apukat sā āj spelji pišjorilje aluj ku lākrmilje alji, šā sā aščargā pišjorilje ku pāru alji. Je āj sāruta pišjorilje aluj, šā ku uloj mūnže.

³⁹ Kānd u vāzut aje farizeju Šimun kari lu čimatulā pā večerā, jāl sā āngānde ām jāl sāngur: “Sā fijā omusta anume prorok, jāl ar šci kā je āj tari grešnā mujeri.”

⁴⁰ Isus ju zās: “Ju am šjeva sā ac zāk cijā Šimun.”

Šā Šimun u zās: “Učitelju zā.”

⁴¹ Isus u vorbit: “Are om kari dāde kečinj šā jāl ave doj daturaš. Unu ji are dator petsto banj dām aržjint a halalānt pedeset banj dām aržjint.‡

⁴² Njiš unu dām jej nu u dat a nu ave dām šje sā āj āntork, šā omula u jirtat alu amādoj. Aku spunjec kari ar trābuji sā āl plakā maj tari?”

⁴³ Šimun ju āntors vorba: “Kā ar trābuji sā fijā ala alu kari ju jirtat maj mult.”

Isus ju zās: “Benji aj prosudulit.” ⁴⁴ Atunšje su āntors la mujere šā jāl u zās alu Šimun: “U vejs pā mujeresta? Ju am vinjit ām kasa ata ali nu maj dat apā pāntru pišjorilje amelji,§ a je mu lju spālat ku lākrmilje šā lju aščers ku pāru alji. ⁴⁵ Nu maj sārutatāmā pā minji, ali je mu surātat pišjorilje dā kānd u vinjit ām nontru, no stat sā mā sāruci. ⁴⁶ Tu nu maj unsā kapu ku uloj ali je mu unsā kapu amnjov ku uloj ku parfem. ⁴⁷ Dām asta rānd ju āc zāk cijā: ‘Mulci grehur jisā jirtaci, daje kā mu plākut tari. Alu ala kari ari maj pucānj dā jirtat, ala maj pucān mu arātat plākaturā.’”

⁴⁸ Atunšje u zās alu mujere: “Grehurlje atelji ās jirtaci.”

⁴⁹ Atunšje eje kari asre la masā ku jāl sur apukat sā svitaskā una ku alt: “Šinji ar puće asta sā fijā kari šā grehurlje jartā?”

⁵⁰ A jāl u zās alu mujere: “Ānkriđala ata ču spasalit. Dući ām putuljalā.”

8

Isus propovjedaleši pām mulči lokur

¹ Dā pā aje, Isus u mers pām alčilje varušur šā satur, sā propovjedalaskā šā sā svitaskā dā Hir fālos dā kraljevstva alu Dimizov. Dvanaest (12) učenikur umbra dā pā jāl, ² šā šjeva ka mujerilje kari Isus lju oslobodulit dām rov duhur šā dām bičišugur: Marija (kari are dām varuš Magdala, kari u mānat sedam drašj dām je), ³ Ivana (bāšāca alu upravitelj Kuza a jāl are upravitelj pāntru Herod), Suzana, šā mulci alčilje cāngāšj. Jelji lji sluzule ku benjilje šje ave.

Om šje samānā

(Mt 13,1–17; Mk 4,1–12)

⁴ Mari gārmadā sā akuljiže šā lume inka vinje la Isus dām tot varušu. Isus u svātīt alor ku usporedbā ⁵ “Om šje samānā u mers sā seminji sāmānca aluj. Šā kum sāmāna orikiči dām sāmancurljelje u kāzut pā

† **7,37** Are običaj ām aje vremi kā alci puće sā sā ući kānd jej asre la večerā a jej nu mānka.

‡ **7,41** Unu banj dām aržjint = una dnevnicā alu radnik. § **7,44** Ām aje vremi kānd vij la domačin am kasa trābuje sā lji spelji pišjorilje kā jej umbra pā drikur kari asre pljin dā prašinā.

kalji. Ša sãmance are kãkcatã, pãn šje nor vinjit vrabujilje ša lju mãnkalji. ⁶ Ša orikiçi ur kãzutãntri petri ša jelji ur kriskut friš, ali sur uskat kã lji ibize vlagã. ⁷ Ša orikiçi sãmancur ur kãzutãntrã mãršunj ša u kriskut ku jej una, ali lji šãguša mãršunji. ⁸ Ša orikiçi u kãzut pã bun pãmãnt, ša u kriskut ša u avut sto rãndur majmult.” Kãnd Isus u fost gata ku usporedba u mužjit: “Punjec ureçi voj kari avec ureçi ša auzãc!”

*Isus objasnalešçi šje znaçalešçi usporedba dã om kari samãnã
(Mt 13,10–23; Mk 4,10–20)*

⁹ Uçenici aluj lorãntribat pã Isus atunšje, šje znaçale usporedbe. ¹⁰ Isus u zãs: “Avovã Dimizov u dopustulitã ša prišjipec tajnurlje dã kraljevstva alu Dimizov, ali alu alci trãbã ša ša spujã ãm usporedbur; ka kum u zãs prorok Izaija:

Ås eje kari ša ujtã
ali nu veði,
kari auði
ali nu prišjepi.

¹¹ Aku usporedba znaçalešçi asta: Sãmãnca ãj ka Vorba alu Dimizov. ¹² Sãmãnca kari ãj pã kalji, ãs ka eje ominj kari auði Vorba, ali draku u vinji ša lji je vorba ãndãrãt dãm sufljiçilje alor; sã nu potã ãnkradã sã nu sã spasalaskã. ¹³ Aje sãmãncaãntri petri ãs la ominj kari auði Vorba ša u apukã ku fãlušãjã ali nari korjen. Jej ãnkredï nu dã lungat ša atunšje ãm vreme dã ãnšjirkalã jej kaði ãndãrãt. ¹⁴ Sãmãnca kari u kãzutãntri mãršunj ša ka ominj kari auði Vorba, ali kum vreme fužji jej ša astrãnži ku brigurlje ãm kust, ša dã gãzdãšije, ša žãndur ãm kust, ša eje nu adušji bun plod. ¹⁵ Ali sãmãnca kari kaði pã bunã pãmãnt aje eje ominj *kari auði Vorba ša u cãnji ãm sufljitu bun, jej ãs ustrajni ša u adušji bun plod.”

*Kum prišjipenj istina alu Dimizov
(Mk 4,21–25)*

¹⁶ “Njime nu acãcã lampã sã u pujã dãsup ter ili dãsup pat. Nu, jãl u punji pã svijeçnjak aša toc u viçe luminã kãnd vinji ãm nontru ¹⁷ atunšje kutotu šje ãj aku askuns, ša šje ãj pã askuns fãkut, kutotu u jãšã afarã. ¹⁸ Daje pãzec kum auzãc. Kã šinji ari ju fi dat maj mult, ša šinji goçe nari njimika, dã la jãl u fi lot çak ša aje carã šje samãnã kã ari.”†

*Familija alu Isus ãs eje kari kustã vorba alu Dimizov
(Mt 12,46–50; Mk 3,31–35)*

¹⁹ Alu Isus u vinjit mumãsa ša fraci sã ãl posjetilaskã pã Isus ali jej nu puçe sã vijã apropi dã jãl dã rãnd dã gãrmadã. ²⁰ Šinjiva u javalit alu Isus: “Mumãta ata šã fraci atej stã afarã çi ašçaptã.”

²¹ Isus lju u zãs: “Mama ame šã fraci amej ãs eje kari auði Vorba alu Dimizov, ša u kustã.”

8,10 Iz 6,9 * **8,15** Bun sufljit: ãj sufljit kari ãj spreman sã audã vorba alu Dimizov, šã sã u askulçi. † **8,18** Jasno ãj dãm kontekst kã Isus svitešçi dã prišjipalã šã dã ãnkridalã. Asta znaçalešçi: “Šinjji goç ari prišjipalã šã ãnkridalã ju su da maj mult prišjipalã. Šinjji goç nu ari prišjipalã u zgubi šã haj šje ari šã prišjipala šje u ari u zgubi šã prišjipala šje jãl gãndešçi kã ari”, ili “Dimizov u fašji alu hej kari ãnkredï ãm istinã ur prišjipe šã maj mult. Dimizov u fašji dã hej kari nu ãnkredï ãm istinã, jej nu u prišjepi istina njiš haj pucun šje jej gãndešçi kã jej prišjepi.”

*Isus putulješči oluje**(Mt 8,23–27; Mk 4,35–41)*

²² Una ză Isus šă učenici aluj ur tunat ăm čamac šă să mergă pă alta parčí dă galilejsko jezero. Isus u zăs: “Hajd pă haje parčí!” Aša sur maknuliť dă la mal. ²³ Ali kum plovule jej, pă Isus lu furat somnu. Atunšje oluja ku vântu una su slăbuzăt pă jezero šă jej asre ăm opasnost, daje ka karu să umplje ku apă.

²⁴ Jej ur mers la Isus šă lor skulatulă ăm frikă šă mužje: “Domnu, Domnu, noj nji ăntupenj!”

Aša su skulat šă u zapovjedalit alu vântu šă alu valuvurljelje să să putuljaskă. Oluja su putuljit šă are putuljală. ²⁵ “Hundi vi ănkriđala?”, Isus lju ăntribat pă jej.

Ali jej asre plinj dă frikă šă ămirală, šă u zăs una la alt: “Šinji ăj asta čak šă vântu šă valuvurlje ăl punji ureći pă jăl kănd zapovijedalešči?”

*Isus mănă pă drašj dăm om**(Mt 8,28–34; Mk 5,1–20)*

²⁶ Jej ur plovulit păn la malu dă Gerasa, kari ăj pă alta parčí dă Galileja.

²⁷ Kum Isus u pus pišjorilje pă pământ, ju vinjit dădănenći om dăm varuș kari are mar da multă dobă ku drašj ăm jăl. Jăl nu purta colji, šă nu kusta ăm kasă mar ăm gropur. ²⁸ Kănd lu văzutulă pă Isus, jăl u mužjit tari šă u kăzut dădănenći la jăl šă dăm tot graju u mužjit: “Šje găndešć dă la minji, Isuse Fišjoru alu Dimizov, Maj Mari? Ju mă arog la činji să nu mă mučulešć!” ²⁹ Draku ăl cănje mar multă vremi. Majnti ominji ku lancurlje ăl ljiga šă ăl păze, ali jăl tod daje rupe lancurlje šă draku lu mănat ăm pustinjă. Isus u dat zapovjed alu rov duhu să jeși afară dăm jăl.

³⁰ Isus lu ăntribat: “Kum či čem?” Jăl u zăs: “Legija”, daje kă mulc drašj asre ăm jăl. ³¹ Šă jej sur arugat la Isus să nu lji đe zapovjed să mergă ăm gropă făr dă dno.†

³² Akulo are mari stadă dă poršj šje mănka pă parće dă đal, šă jej sur arugat să dozvolulaskă să tunji ăm jej, šă Isus lju dazvolulit. ³³ Drašji dăm omula u fužjit ăm gărmađă poršj, šă stada dă poršj ur arljigată dă pă đal ăm jezero šă akulo sur ăntupit.

³⁴ Ominji šje păze stado u skăpat kănd u văzut aje, šă jej ur dus hir ăm varuș šă ăm sat. ³⁵ Šă lume ur vinjit să vadă šje u fost aje. Kănd ur vinjit la Isus, jej ur aflat pă omu šje are ku drašj ăm jăl are ămbrăkăt, šă šăđe la pišjorilje alu Isus ku fire sântosă. Šă kănd u văzut aje kutotu jej sur ănfrikușat. ³⁶ Hej kari ur văzut or spus kum Isus u oslobodulešči pă omu ku drašj. ³⁷ Ali tota lume dăm lok ăm Gerasa ur zăs alu Isus să fugă dăm akulo kă asre tari ănfrikușac. Isus u tunat ăm kar šă gănde să fugă ăm napoj.

³⁸ Omu dăm kari Isus u mănat afară dăm drašj să aruga la Isus: “Pot să fug ku činji?”, ali Isus lu mănat šă ju zăs: ³⁹ “Dući ăm napoj akasă, šă spunji alu toc kutotu šje Dimizov u făkut dă činji.” Aša u mers akasă šă u širilit ăm varuș kutotu šje Isus u făkut păntru jăl.

Mujere kari are bičagă u fost sănătosă

† 8,31 Gropă făr dă dno dă drašj

⁴⁰ Gärmadă are akulo să ăl pozdravalaskă pă Isus känd su ăntorsusă pă alta parči dă jezero, jej toc tari ăl ašcipta pă jăl. ⁴¹ Atunșje su pojavalet om kari să čima Jair voda dă sinagogă. Jăl u vinjit la Isus šă u kăzut žos la pišjorilje aluj šă să aruga la jăl să vijă la jăl akasă daje kă ⁴² jedina fata aluj dă dvanaest aj (12) dă bătărnă are pă morči.

Isus u mers dă pă Jair känd mulc să ămpinžje să fijă dapropi dă jăl. ⁴³ Ăm gărmade are mujeri kari kărvarale dvanaest (12) aj šă je u čiltit kutotu šje ave pă doktor ali no aflat pă njime kari ar puče să u ozdravalaskă. ⁴⁴ Je u vinjit pă dănapoj šă su apukat pus dă cola alu Isus, šă sănžilje u stat să kuri.

⁴⁵ “Šinji u pus măna pă minji?”, u ăntribat Isus.

Toc zăšje kă nu ur pus. Atunșje Petar u zăs: “Domnu, tu vejs kum să ămpinži toc ominji la činji!”

⁴⁶ Isus u zăs: “Šinjiva u pus namjerno măna pă minji kă am sămcăt pučere kum jašă afară dăm minji.” ⁴⁷ Känd u văzut mujere kă majmult nu poči cănje ăm je, je u vinjit ăm nenči trămurănt dă frikă, u kăzut ăm njenče alu Isus šă u spus la toc adăšje u pus măna pă jăl, šă kum u fost ozdravalită dăm turdată. ⁴⁸ Isus u zăs: “Fato, ănkridala ata ču ozdravalit. Duči ăm putuljală!”

Isus u skulat dăm morči pă fata alu Jair

⁴⁹ Känd Isus svite ku mujere, glasniku dăm kasa alu vladaru dă sinagogă u vinjit šă u zăs: “Fata ata ăj mortă. Nu ăl gnjivali pă učitelj!”

⁵⁰ Känd u auzăt Isus aje, jăl u zăs alu Jair: “Nuc fijă frikă! Numa ănkredži mijă šă je u kusta!”

⁵¹ Känd ur vinjit jej la kasa, Isus nu lăsă să mergă ăm nontru ku jăl osim Petar, Ivan, Jakov šă mumăsa šă tatusu alu fate haje. ⁵² Šă toc ăm kasa plănžje šă u žalale, aša jăl u zăs: “Nu plănžjec. Je nuj mortă, numa să kulkat!”[§]

⁵³ Jej ăl răđe pă Isus, kă jej asre sigurni kă je ăj mortă. ⁵⁴ Isus atunșje u apukatu dă măna šă dăm tot graju u mužjit: “Skolăči kupilu amnjov!” ⁵⁵ Šă duhu alji su ăntorsăsă šă je su skulat dăm turdată. Isus u dat zapovjed atunșje să ăj đe šjeva să mănășji. ⁵⁶ Roditelji alji asre ămirac a Isus lju purunșjit pă roditelji să nu spujă alu njime šje u fost.

9

Isus mănă pă dvanaest (12) apostolur (Mt 10,9–14; Mk 6,7–13)

¹ Isus u čimat pă dvanaest apostolur la jăl šă jăl lju dat pučeri šă autoritet pă toc drašj, šă pučeri să ăntremi bičișugur. ² Atunșje Isus lju mănat afară šă să proglasalaskă kraljevstva alu Dimizov šă să ozdravalaskă pă bičež. ³ Isus lju zăs alor: “Nu loc njimika ku voj pă kalje avostră, njiš botă, njiš taškă, njiš mănkari, njiš banj. Njime să nu je maj una kămasă ku jăl. ⁴ Ăm kari gođe kasa măržjec, fijec akulo păn šje nu fužjec dăm varuš. ⁵ Hundi gođe nu vă punji ureči, fužjec dăm ala varuš šă ăm znak dă upozorenje kă ăl laš la sudbina aluj, skutărăcävä prašina dă pă pišjori.”

[§] 8,52 Isus ščije kă je ăj mortă ali jăl ščije kă ju da kust ăm napoj.

⁶ Aša jej sur lot afară să mergă dăm sat ăm sat să propovjedalaskă Hir fălos șă ozdravalaskă pă bičež pă hundi gođ meržji.

*Herod gānde să vadă pă Isus
(Mt 14,1-2; Mk 6,14-16)*

⁷ Vladar Herod* u auzăt dă kutotu šje Isus u făkut, șă are zăbunjit kă orikic zășje kă Ivan Krstitelj u uskrnilit dăm morc. ⁸ Šă orikic zășje kă prorok Ilija su arătăt pă pāmănt kănd alci gānde kă unu prorok dă kănva u vinjit ăm kust.

⁹ Ali Herod u zăs: “Ju am tijet kapu alu Ivan, ali šinji aj omusta dă kari aud dăstafele vorbi?” Jăl da be šcipta să vadă pă Isus.

*Isus u rănjit pă majmulc dă pet hiljada dă ominj
(Mt 14,13-21; Mk 6,32-44; Iv 6,1-13)*

¹⁰ Kănd sor ăntors apostoli ur spus alu Isus kutotu šje ur făkut. Atunšje Isus lju dus pă lok pustulot apropi dă varuš Betsaida. ¹¹ Lume ur saznalit șă ur sljedilit pă Isus. Aša lju apukat la jăl șă lju spus dă kraljevstva alu Dimizov șă u ozdravalit pă eje kari asre bičež. ¹² Mar kitră dă sara Dvanaest apostolur ur vinjit la Isus șă ur zăs: “Mănă pă lumi ăndărăt, aša să mergă să ăș aflji lok dă kulkat șă dă mănkat kă noj šcenj ăm pustinjă ajišje.”

¹³ Isus lju zăs: “Voj dădecălji šjeva dă mănkat.”

Jej ur ăntors vorba: “Noj avenj čar pet darabur dă pită șă doj pešč. Noj sāngur să mărženj șă să kumpărănj mănkari dă totă lumesta?” ¹⁴ Jej ur umărat hundiva pet hiljada dă bārbec, † Isus u zăs alu učenici aluj:

“Punjecălji să šadă ăm grupur po pedeset lumi să šadă una.” ¹⁵ Šă apostoli ur făkut kum lju zăs, lju pus pă toc să šadă žjos. ¹⁶ Atunšje Isus u lot pet dărabur dă pită șă doj dărabur dă pešč șă su ujtat sus ăm nor, Isus u blagoslovilit șă u ruptă ăm dărăbelji, atunšje u dat alu učenici aluj să puja dădăneneci alu lumi. ¹⁷ Šă jej toc ur mănkat șă asre sätulj. Šă jej ur akuljes dvanaest košarur dă dărăbelji šje ur rāmas.

*Petar priznalešči kă Isus aj Krist
(Mt 16,13-16; Mk 8,27-29)*

¹⁸ Undată kănd su ăntors Isus pum parci să să aroži, učenici asre ku jăl șă Isus u ăntribat: “Šje zășji lume šinji mes ju?”

¹⁹ Jej ur ăntors vorba: “Ivan šje Bučază, makar orikic zășji Ilija prorok a hejelanc kă ješč prorok dă kănva kari u uskrnilit dăm morc.”

²⁰ Isus u ăntribat: “A voj? Šje zășjec voj, šinji mes ju?”

Petar u ăntors vorba: “Tu ješč Krist kari aj mănăt dă la Dimizov!”

*Isus lji spunji alu apostoli kă jăl u muri, șă u uskrnuli
(Mt 16,1-23; Mk 8,31-33)*

²¹ Isus u dat atunšje zapovjed mari, šje lji branale să spujă asta alu šjinjiva kă jăl aj Mesija. ²² Atunšje Isus u zăs: “Ju, Fišjoru alu Omuluj trăbă să păc mulci patnjur. Bătărnji kari ăș glavni ăntri židovur, mari popur șă učitelju dă zakonu alu Mojsije mu odbacali. Jej mur amură, a ju treći zuă uj uskrnuli.”

* **9,7** Vladar Herod jăl vladale ăm Galileja kari are una parci dă Izrael. † **9,14** Nu asre numa bārbec, nego șă mujer șă kupij (vedi Mat 14,21)

Kum sã fijenj učenici alu Isus Krist

(Mt 16,24–28; Mk 8,34–9,1)

²³ Atunšje Isus u zãs alu toc: “Dakã šinjiva gãndešci sã mã sljedãlaskã pã minji, elši trãbã sã odbijalaskã sã kušci dã pã žãndurlje aluj, jãl sãngur sã aš je krušje aluj totã zua šã sã mã sljedãlaskã pã minji.† ²⁴ Šinji gođ gãndešci sã aš spasalaskã kustuš ala lu perđi do kraja, šã šinji gođe šu perđi kustuš pãntru minji ala su spalisã vječno. ²⁵ Šje ari benji om dãm aje dakã kapãtã celi svet, a jãl aj uništilit ili pãrdut? ²⁶ Dakã aj alu šjinjiva rušunji dã minji ili dã vorbilje amelji, šã ju Fišjoru alu Omuluj ju fi rušãnji dã ala om, kãnd uj vinji ãm slava aluj, ãm slava alu tatusu šã ãm slava alu svãnc anđeji. ²⁷ Anume ju zãk, aš orikic kari stã ajišje kari nor muri majnti dã šje nor vide kraljevstva alu Dimizov.”

Isus aratã slava aluj

(Mt 17,1–13; Mk 9,2–13)

²⁸ Hundiva osam zãlji dã pã ešce svatur Isus u lot pã Petar, Ivan šã pã Jakov ku jãl, šã u mers sus pã đal sã sã aroži. ²⁹ Atunšje kum sã aruga, ubrazu aluj u šcimbat tari, šã coljilje aluj sur šcimbat am alb dã svtlãze. ³⁰ Doj ominj su pojavalit, svite ku Isus. Eje asre Mojsije šã prorok Ilija. ³¹ Jej su arãtat ãm slavã šã jej svite dã morčiš aluj šje u fi ãm Jeruzalem. ³² Pã Petar šã pã urtašji aluj lju furat somnu ali jej sur skulat šã lor vãzut pã Isus ãm slava aluj ku doj ominj šje stãce ku Isus. ³³ Kãnd jej fužje, Petar u zãs alu Isus: “Domnu, anovã nji benji ajiše! Lasã fãšjenj tri koljibur: unu pãntru činji, šã unu pãntru Mojsije šã unu pãntru prorok Ilija.” Jãl nu šcije šje svitešci, sãmãna kã bulunzešci. ³⁴ Šã kãnd Petar svite, oblak u vinjit dasupra pã Petar šã pã urtašji aluj šã jej su ãnfrikušat.

³⁵ Atunšje su ãuzãt graj dãm oblak: “Asta aj Fišjoru amnjov, ju lam izabralit! Punjec ureci la jãl!” ³⁶ Kãnd graju su auzãt, Isus are sãngur. Učenici ur tãkut šã nor spus alu njime šje ur vãzut.

Isus u mãnat afarã pã drak dãm kupilula

(Mt 17,14–19; Mk 9,14–29)

³⁷ Hajelantã zã Isus šã učenici aluj ur vinjit žjos dã pã đal šã ãl ašcipta gãrmadã dã lumi. ³⁸ ãm gãrmade are om kari mužje: “Učitelju, ju mã arog, ujtãci pã fišjorum daje kã jãl aj jedini kupilu amnjov! ³⁹ Ujtãci, duh ãl napadalešci šã jãl dãm turdatã çãpã, ãl skutãrã ãm gãrçur šã fašji spumi la gurã šã dabe fužji dã la jãl, ku mukã ãm ãl baçi. ⁴⁰ Ju mam arugat la učenici atej kari as re ku noj dakã ar puçe jej sã mãjã pã draku afarã ali jej nu puçe.”

⁴¹ Isus u ãntors vorba: “O voj nevjernã šã ubraznikã generacijã! Kitã dobã trãbã sã fjuv ku voj? Kitã dobã trãbã sã vã trpãlesk? Adãl pã fišjoruc ajišje!” ⁴² Kãnd kupilula u vinjit la Isus, draku lu vãrljit žjos šã ãl skutura am gãrçur. Isus lu mužjit pã duhu rov šã pã kupilu lu ozdravalit, šã ãm

† **9,23** Zločinac kari are osudulit sã mori pã krušji trãbuje sã dukã krušje pãn la lok hundi u fi amurãt. Ku asta svat, Isus gãnde sã zãkã dakã gãndenj sã fijenj učenici aluj, trãbujenj sã fijenj morc la željurlje anoštri, la voja anostrã, trãbujenj sã fijenj poslušni šã spremni sã punjenj ureci la Isus. **§ 9,31** morči Vorba kari aj prevodilitã “morçi”, pã ljimba dã grčki aj Jãšalã, šje aratã kum Isus u muri. ãm kenvija bãtãrnã “Jišala” znaçalešci kum Dimizov u oslobodulit pã Izraelci dãm ropstva ãm Egipat. Morçe alu Krist pã krušji aj “Jãšalã” daje Dimizov nju otkupilit dãm ropstva dã gehur.

napoj lu dat la tatusu. ⁴³ Jej asre toc ämirac la autoritetu aluj šä kit äj dä mari Dimizov.

*Isus jarä spunji dä morče aluj
(Mt 17,22–23; Mk 9,30–32)*

Atunšje känd inka toc sä ämira šje u fäkut, Isus u svätit ku učenici aluj: ⁴⁴ “Zapantalecä vorbilješće, šä ängändecävä dä jelji.” Isus u zäs: “Ju, Fišjoru alu Omuluj uj fi dat äm mänjilje alu omuluj.” ⁴⁵ Jej nor prišjiput šje u gändit jäl ku aje sä zäkä. Značenje are askunsä dä la jej, a alor lji are frikä sä äl äntrebi pä jäl dä aje.

*Šjinji äj maj mari äm kraljevstva alu Dimizov
(Mt 18,1–5; Mk 9,33–37)*

⁴⁶ Učenici su apukat sä raspravljalaskä šinji däm jej ar puće sä fijä maj mari. ⁴⁷ Isus lji šcije gändu äm sufljičilje alor atunšje Isus u lot pä kupil mik šä lu pus längä jäl ⁴⁸ atunšje lju zäs: “Šinji gode apukä pä kupilusta mik äm numilje amnjov apukä pä minji. Šä šinji gode apukä pä minji, apukä isto šä pä ala kari mu mänat. Daje kä maj mik äntri voj äj maj mari.”

*Šjinji nuj protiv dä voj, ala äj dä voj
(Mk 9,38–40)*

⁴⁹ Ivan u zäs: “Domnu noj anj väzut pä unu om kari äm numilje atov mänä drašj afarä däm ominj šä noj anj zäs sä nu fakä aje, daje kä jäl nu äj unu däm noj.”

⁵⁰ Isus u zäs aluj: “Nu äj branalec, kä šinji gode nuj protiv dä voj, äj dä voj.”

Samaritanci nu apukä pä Isus a jäl nu lji uništilešči

⁵¹ Vreme are apropi känd Isus träbuje sä fijä dus napoj äm nor, atunšje tari su odlučulit sä mergä äm Jeruzalem. ⁵² Isus u mänat glasnišj äm nenči la jäl a jej ur vinjit äm unu sat äm Samarija sä pripremalaskä lok päntru jäl. ⁵³ Ali lume akulo nu lu apukat äm benji, daje kä are pä kalje dä Jeruzalem.* ⁵⁴ Känd ur väzut učenici Jakov šä Ivan ur äntribat: “Domnu, gändešc sä čimänj fok däm nor sä lji uništälaskä?”† ⁵⁵ Isus su äntors la jej šä lju fäkut dä njimika pä Jakov šä pä Ivan. ⁵⁶ Šä jej ur mers äm altu sat.

*Nuj lako sä fijenj učenici alu Isus
(Mt 8,19–22)*

⁵⁷ Kum märžje Isus šä učenici pä kalji, šjeva ka omu u zäs alu Isus: “Ju uj meržji ku činji hundī god vi meržji šä tu!”

⁵⁸ Isus u zäs: “Lisicurlje ari sklonište šä vräbujilje ari gnjezdurlje alor, ali Ju Fišjoru alu Omuluj nam lok hundī sä äm pujä kapu.”‡

⁵⁹ Isus alu altuje u zäs: “Sljedilešči mä!”

* **9,53** Samaritanci šä Židovi jej däm tri jej sä mrzäle. Daje Samaritanci nu gände sä ažuči alu Isus pä kalje aluj äm Jeruzalem–glavni varuš alu židov. † **9,54** Jakov šä Ivan u dä osudä kä jej šcije kä jej äs proroci ka proroku Ilija kari u odbacalit pä Dimizov. 2 Kr 1,10–12 ‡ **9,58** Isus spunji ku izrekä sä äncevi pä om kum sä fijä učeniku aluj. Isus gändešči dakä ala om lu sljedili, njiš ala om nar ave domu aluj.

Om u zäs: “Domnje, lasämä elši sä mä dukä sä ängrop pä tata amnjov.”§

⁶⁰ Isus u zäs aluj: “Lasä pä morc sä äš ängropi pä morc,* ali tu dući šä propovjedalešči kraljevstva alu Dimizov!”

⁶¹ Akulo are inka unu om kari zäšje: “Ju čuj sljedili pä činji, Domnu ali elši lasämä sä mä pozdravalesk ku toc akasä.”

⁶² Šä Isus ju äntors vorba: “Njime kari punji mäna pä plug šä sä ujtä äm napoj dä pä jäl,† nuj bun dä kraljevstva alu Dimizov.”‡

10

Isus spunji alu sedamdeset doj učenikur kum sä spuji dä kraljevstva dä Dimizov

(Mt 11,21–27; 13,16–17)

¹ Dä pä ešce stvarur Domnu u odredilit sedamdeset doj učenikur šä lju mänat äm nenci, doj pä doj la tot varušu šä lok la kari jäl isto aščipta sä mergä. ² Isus u zäs alor: “Žetva äj mari ali pucänj äs lukroj, däm ala ränd arogäči la stäpanu dä žetva sä mäji maj mulc lukroj äm polja aluj.* ³ Aku dući ali punji ureći. Ju vä mä j pä voj ka pä birkä mikä äntri lup! ⁴ Nu loc ku voj đibularuš ili taškä ili cipiliš, šä nu sta dä lungat äm svat ku ominji pä kalji sä nu zgubec vreme.

⁵ Elši stvar šje träbä sä zäšjec känd vinjec la kasa äj: ‘Putuljalä fijä la kasasta!’ ⁶ Dakä om kari gändešči putuljalä kustä äm kase putuljala u fi ku jäl, ali dakä nu, putuljala u vinji äm napoj la voj. ⁷ Rämänji äm aje ista kasa, mänänkä šä be šje ari jej, kä lukroju äj vredan dä šje u lukrat. Nu vä selilec däm una kasa äm alta.†

⁸ Dakä märžjec äm bilo kari varuš šä jej vä apukä äm benji voj mänkác šje vä punji dädänenci ⁹ šä ozdravalcä pä bičež kari ar fi akulo, šä spunjecälji kä Kraljevstva alu Dimizov äj apropi. ¹⁰ Ali däkä vinjec äm varuš hundi nu vä apukä, atunšje dušjecävä pä ulicur šä zäšjec: ¹¹ Čak šä prašina däm varušu avostru kari su apukat pä pišjorilje anoštri, brisälec

§ **9,59** Nuj jasno kä tata alu omula u murit, a jäl träbä sä äš ängropi odma, ili omula gändešči sä rämäji maj du lungat pä šje omula no u muri kapu atunšje lu ungrupa. Poanta äj äm aje kä ala om gändešči elši šjeva sä fakä majnti dä šje u sljedili pä Isus. * **9,60** Isus nu gändešči doslovno kä morci ur ungrupa pä alci morc. Šje ar puće sä fijä “morc” äs: 1. asta äj metaforä dä hej kari maj šjeva u muri ili 2. asta äj metaforä dä hej kari nu sljedilešči pä Dimizov, kari äs duhovno morc. Poanta äj äm aje kä učeniku nu slobud sä dopustulaskä njimik šje lar zadržali sä nu sljedilaskä pä Isus.

† **9,62** Njime kari sä ujtä dä napoj känd kapalešči, nu poči sä vadä plug hundi träbä sä mergä. Aje osobä träbä sä fijä koncentriranä sä sä ući äm nenci sä potä benji kapali. Aša značalešči kä träbä sä nji ujtänj ravno dä kraljevstva alu Dimizov. Nu slobud sä punjenj familija pä loku alu Dimizov. Nu značalešči kä träbujenj sä nu nji brinulenj dä familija anosträ. ‡ **9,62** Isus odgovoralešči ku izreka sä äncevi pä om kum sä fijä učeniku aluj. Isus podrazumijevälešči kä osebe nuj bunä dä kraljevstvo alu Dimizov dakä nji ujtänj pä ominj äm prošlost äm lok sä sljedilenj pä Isus.

* **10,2** Isus zäšji kä mulc ominj äs spremni sä tunji äm kraljevstvo alu Dimizov ali nu dovoljno učenikur kari u änväca, šä sä ažući alu ominj. † **10,7** Isus nu svite kä jej träbä sä rämäji äm aje kasa totä zua, mar träbä sä sä kulši akulo äm totä nopče, kit gođ äs akulo; ku alčilje vorbi, nu vä kulkác äm alta kasa.

dă pã noj, protiv dă voj![†] Ali șã voj ac trãbuji sã șcïjiec kã kraljevstva alu Dimizov aj apropi. ¹² Ju vã zãk kã pã zuve dã sudulalã u fi maj ușuri lu varușu Sodoma dã kitã dã varușula.”[§]

Isus lji fașji dã njimik pã heje kari nu askultã
(Mt 11,20–24)

¹³ Isus u zãs: “Jao avovã ominjilor dãm Korazine! Jao avovã ominjilor dãm Betsaido! Kã sã vi fost dastafel čudo ãm varuș Tira șã am Sidon* ka kum su dogodulit la voj ãm varușu avostru, jej dã kãnva sar vi ãnkãjit, șãzut ãm colji dã kecã, șã ãm șjинуșã znak dã ãnkãjalã.[†] ¹⁴ Anume ãm zuve dã sudulalã Tira șã Sidonija maj benji ur treșji dã tu! ¹⁵ Șã voj ominji dãm Kafarnaum! Pãnãm nor voj vic rãdika? ãm podzemlje vic fi arunkac.

¹⁶ Șinji gođe auđi pã voj, mã auđi pã minji, a șjinji odbacaleșci pã voj, pã minji odbacaleșci, șã șjinji gođe odbacaleșci pã minji, odbacaleșci pã Dimizov kari mu mãnat!”

Dã șje sã nji ãnfãlușãnj

¹⁷ Sedamdeset doj učenikur su ãntors ku fãlușãjã. Jej ur zãs: “O Domnje, čak șã drașji nji punji ureci ãm numilje[†] atov.”

¹⁸ Jãl lju zãs alor: “Ju mã ujtam la Sotona kum kađi ka munje dãm nor.[§] ¹⁹ Aku punjec ureci! Ju vam dat autoritet sã kãlkãc pã șarpi șã pã škorpionur* șã ku kutotu pučere pã sãla dã dužmanj, [†] șã njimik nu vic pãcã rov. ²⁰ Tot daje nac trãbuji sã vã ãnfãlușac kã duhovur vã punji ureci. Fijec fãloș la aje kã numilje avoștri ãs skrișã ãm nor.”[†]

Numa Fișjoru otkrileșci pã Dimizov
(Mt 11,25–27; 13,16–17)

²¹ ãm ala șas Isus u ãnfãlușat ãm Duhu svãnt șã u zãs: “Tata, Domnu pã pãmãnt șã pã nor, ju dov hvalã cijã daje kã tu aj askuns eșce dã la mãrđoj șã dã la pãrșjipuc, șã aj arãtat alu hej ‘mișj’[§] pã pãmãnt. Da, Tata, cijã asta cã sã veđi.”

²² Șã Isus u zãs: “Kutotu mu fost dat ãm povjerenje dã la Tata amnjov. Njime nu kunoșci pã Fișjoru șã njime nu kunoșci pã Tata, numa Fișjoru kunoșci, șã alu heje kari Fișjoru gãndeșci u kunoșci pã Tata.”

[†] **10,11** Asta aj simbol sã nji areci sã odbacalenj pã ominj dãm ala varuș; ku alčilje vorbi; “Așa kum voj ac odbacalit pã noj, așã Dimizov u odbacali pã voj do kraja pã voj.” **§ 10,12** Sodoma:

varuș (veđi Stv 19,24–28) * **10,13** Ominji kari kusta ãm Korazin, ãm Betsaida as re Židovi kari trãbuje sã așčepci pã Mesija. Ominji kari kusta ãm Tir, Sidon nus are Židovi jej nu očkivale pã Mesija kã u vinji. Șje Isus spunji ajișje sviteșci čak kã șã eje kari nus Židovi trãbã prepoznuskã pã Mesija daje kã u fãkut kutotu čudurlje. [†] **10,13** ãm aje kulturã, ominji trãbuje sã porci colji kari ãs fãkući dãm kostrijet, kari are hrapav, tari are neudoban. Jej șãđe ãm řinușã, sã areci kã lji řalji, mișje u zgreșilit protiv dã Dimizov. [†] **10,17** Ajișje “numilje” aratã pučere alu Isus șã autoritet.

§ 10,18 Isus koristileșci usporedbã sã usporedilaskã kum Dimizov u pobjedilit pã Sotona kãnd 72 učenikur aluj u propovjedilit ãm varușur. Sotona u kãzut đos dãm nor, ka kum munja luveșci đos.

* **10,19** řarpilje șã škorpionu ãs metaforã dã relji duhovur. [†] **10,19** Dușmanu aj Sotona.

[†] **10,20** Dimizov u skris numilje alor pã skritura ãm nor, a aje značaleșci kã jej ari vječni kust.

§ 10,21 Asta aj dã ominj kari nari ișkulj, ali ãs spremni sã apușji ãnvãcala alu Isus ka kum kupiji mișj apukã șã slușaleșci pã hej lu kari lji ãnkredi.

²³ Atunšje känd are jej sāngur, Isus su āntors la učenici aluj šā u zās: “Blago avovā kā oči avoštri asta veđi! ²⁴ Sigurno mulc proroš šā kraljur dā kánva gānde sā vadā stvarurlje kari voj videc, ali jej no putut sā vadā, šā sā audā šje voj ac auzāt, ali nor auzāt.”

Isus svitešči dā maj mari zapovjed

(Mt 22,34–40; Mk 12,28–31)

²⁵ Šjeva ka učitelju dā zakonu alu Mojsije su skulat, sā āl iskušulaskā pā Isus šā lu āntribat: “Učitelju šje trābā sā fakā sā kapāt kust dā erikeš? Kum āl pot kápāta?”

²⁶ “Šje zāšji zakonu alu Mojsije? Kum prišjep aje?”

²⁷ U āntors vorba: “Plaši pā Domnu Dimizovu ku tot sufljitu atov, ku duša ata, ku pučere, šā ku kutotu gāndu atov, pā susjedu atov kā pā činji sāngur!”

²⁸ Isus u zās aluj: “Benji aj zās, aša fā šā vi kusta.”

²⁹ Ali kum gānde sā areči kā āj pravedan, lu āntribat pā Isus: “Ali šinji āj susjedu amnjov?”*

Usporedbā dā Samaritanac kari are milos

³⁰ Isus u zās: “Are om kari are pā kalji dā Jeruzalem, are sus ām varuš Jerihon kari are žjos u fost pljačkalit šā lāpādat, bātut pā morči dā la pljačkaš šā lāsāt pā drik.

³¹ Popa dā židov slučajno māržje pā kalje šā känd lu vāzut, u fužjit pā lāngā jāl numa pā alta parci. ³² Isto aša Levit, pomočniku alu popa u vinjit isto pā kalje haje. Känd u vinjit pā lokula šā lu vāzut, isto u mers pā alta parci dā kalji.

³³ Napokon †Samaritanac kum māržje pā kalji u vinjit pā lāngā jāl šā känd lu vāzut lu apukat mila dā jāl. ³⁴ Jāl u mers la jāl u vārsāt uloj šā vin, šā ju ānvālit ranurlje. Atunšje lu pus pā magar šā lu dus ām fugadov aša su brinulit dā jāl. ³⁵ Odma hajelantā điminjacā kum fužje ju dat lu gazda dā kasa šjeva ka banji† šā u zās: ‘Je sama dā jāl, šā dakā asta nu u fi dāstul banj, dā kutotu šje u čilti, ju cuj plāci razlika känd mā āntorkā ām napoj.’

³⁶ Dā pā gāndala ata šje gāndešć kari dām ešće tri su arātāt ka susjedu alu omusta kari u fost pljačkalit šjinji maj benji u ažutat?”

³⁷ Jāl u āntors vorba: “Ala pā kari lu apukat mila dā jāl.”

Atunšje Isus ju zās aluj: “Dući šā fā šā tu isto ka jāl.”

Dā šje trābā sā nji brinulenj

³⁸ Kum ur mers maj menkulo, Isus u vinjit ām unu sat hundi are mujeri šje sā čima Marta kari lu apukat pā jāl ām kasa alji. ³⁹ Marta ave sorā šje sā čima Marija kari u šāzut la pišjorilje alu Domnu šā punje ureći la kutotu šje jāl svite. ⁴⁰ Ali Marta are ām brigur dā kutotu šje trābā sā fakā. Aša u vinjit la Isus šā ju zās: “Nu či dori Domnu, kā sora ame mu lāsāt pā minji sāngur kutotu sā poslužulesk? Šjeva zāj sā vijā sā ām ažući.”

10,27 Pnz 6,5 **10,27** Lev 19,18 * **10,29** Ali šinji āj susjedu amnjov Asta om gānde sā ščiji pā šjinji jāl trābā sā plakā: “Pā šjinji trābā sā smatralesk pā bližnji amnjov šā sā āl plak ka pā minji sāngur?” † **10,33** Samaritanci asre stranci kari Židovi lji māržāle. † **10,35** Ām original skrijā: “ās doj denarur”

⁴¹ Domnu ju zäs: “Marta, Marta, tu či brinulešč šä či uznemirilešč dä mulći stvarur. ⁴² U biti numa una stvar tråbujä, šä Marija maj benji u akuljes, šä aje no fi lotä dä la je.”

11

Primjer dä aruguminci (Mt 6,9–13; 7,7–11)

¹ Undatä känd Isus u fost gata ku molitva, unu däm učenici aluj u vinjit la jål šä ju zäs: “Domnu, ånvacånji sä nji arugånj, kum ånväca Ivan Krstitelj pä učenici aluj.”

² Isus lju zäs alor: “Känd vä arugäc zåšjec: ‘Tata, la sä fijä svänt numilje atov, la sä vijä kraljevstva ata, ka kum äj pä nor la sä fijä pä pämant!’

³ Pita* anosträ kari äj äm totä zä, dä nji astäs.

⁴ Šä jartånji grehurlje anoštri, ka kum noj jartånj alu eje kari grešilešci protiv dä noj. Nu nji da sä kåđenj äm ånšjirkalur.’”

Isus nji ånvacä kum sä fijenj ustrajni äm molitvä

⁵ Isus u zäs alor:† “Haj sä zåšjenj kä avec urtak la kari märzjec äm miržuku dä nopci šä äj zåšjec: ‘Urtaku amnjov, däm kečinj tri dāratur dä pitä. ⁶ Urtaku u vinjit dä pä kalji la minji, šä nam šje sä äj puj dādānenči.’

⁷ A jål äm nontru aj zåšji: ‘O nu mä gnjavali! Uša äj mar ånkujetä, kupiji amej šä ju åščenj äm pat, šä jednostavno, nu mä pot skula sä ac dov pitä.’

⁸ Ju vä zäk: šä dakä nu u meržji daje kä äs urtašj, u fašji aje sä nu sä rušunji.

⁹ Šä ju vä zäk: Arugäcävä, šä vu fi dat! Kutäc, šä vic afla! Kukunjec, šä vu fi däsukt. ¹⁰ Kä šjinji gođ sä arogä, kapätä! Kari kotä, aflä! A šjinji gođ kukunješci aluje ju su däsvašji.

¹¹ Kari äj tata åntri voj: känd kupilu šjeri pešci dali äm lok dä pešci dä šarpi? ¹² Ili känd šjeri sä äj đe škorpion äm lok dä ov? ¹³ Dakä voj grešni ominj šcijec sä dādec bunji stvarur alu kupiji avoštri, kit maj mult vu da Tata avostru däm nor Duh Svänt alu alor kari älä åntrabä!”

Isus u vārļit afarä pä drak ku pučere alu Dimizov (Mt 12,22–30, 43–45; Mk 3,22–27)

¹⁴ Isus undatä u vārļit afarä pä unu drak kari are mut, šä känd u fost drakula vārļit afarä däm ala om kari are mut, puče sä svitaskä, šä alčilje ominji kari u vāzut aje asre åmirac. ¹⁵ A orikic däm jej u zäs: “Jål u vārļit afarä pä drašj afarä ku ažutala alu Beelzebul† princu dä demonur!”

¹⁶ Akulo asre alci kari ånšjirka pä Isus, šä jej u šjirut znak däm nor sä đe. Š

* **11,3** Pita are dostupnä akulo tota zua kari ominji mänka, aje nuj čar pitä mar mänkari. † **11,5** Isus spunji asta puvešci sä objasnalaskä kå urtaku avostru sä nu vä odbilaskä mar sä vä ažuči dakä avec mari potrebä šä dakä älä åntreb maj mulći rāndur. Aša njiš Dimizov pä noj nu nji odbili, mar nju da dakä unj fi uporni. † **11,15** Beelzebul Beelzebul äj altu numi dä Sotona ili dä drak. Unjer sä skrijä “Beelzebub”. Asta anume značalešci “gospodar dä mušč”, šje značalešci “vladar pä drašj.” Asta numi äj povezano ku numilje dä lažni dimizov “Baal–zebuba” däm Ekron (vedi 2 Kr 1,2, 3, 6).

Š **11,16** Ili “Jej gānde dä la Isus sä areči kä autoritetu aluj äj dä la Dimizov.”

17 Ali Isus šćije gāndurlje alor, šā lju zās: “Totā kraljevstva kari sā borulešći una ku alt, jej ur uništili kraljevstva alor. Dakā familija una ku alt sā borulešći, jej šur uništili familija alor. 18 Dakā Sotona sā borulešći protiv dā jāl sāngur, kum kraljevstvo aluj su cānje?,” šje rāmānje dām kraljevstva aluj? Kum voj zāšjec kā ju vārljesk afarā pā drašji dām lume ku ažutala alu Beelzebul. 19 Ali dakā ju vārljesk pā drašji afarā dām lumi ku ažutala alu Beelzebul, atunšje učenici avoštiri vārlješći isto afarā pā drašj ku ažutalā alu Beelzebul? Jej sāngur u dokazali kā nus točni. 20 Ali dakā ju māj pā drašji afārā ku žejtu alu Dimizov,† atunšje u vinjit kraljevstva alu Dimizov la voj. 21 Kānd om bālour āj naoružan šā pazešći kasa hundi kustā, atunšje pāmāntu aluj āj sigurnā. 22 Ali kānd bālour om āl napadalešći šā āl mānānkā ku bātaje, āj je oružje dā kari ovisilešći, šā āj āmparcā šje u furat dā la slab om.‡

23 Kari nu āj ku minji, ala āj protiv dā minji šā šjinji gođe nu akulježi ku minji, ala rāsāpā. §

24 Pā lok fār dā apā rov duhu fužji afarā dām om, sā lutulaskā* šā sā kočī lok sā sā odmaralskā. Dakā nu aflā njiš šjefāl lok, zāšji: ‘Ju uj meržji ām napoj ām kasa ame dām ala om hundi am fužjit.’ 25 Kānd draku u vinjit ām napoj u aflat kā aje kasa āj čistilitā, šā māturatā. 26 Atunšje meržji šā adušji maj šapči rov duhur maj rej dā jāl sāngur, šā jej u vinji napoj ām om šā kustā akulo. Aša ala omula are tari urāt dā kit dām elši.”

Blagoslovu dā askultalā

27 Kum Isus svite, mujeri ām gārmadā dā ominj u mužjit tari dām tot graju šā su apukat sā svitaskā: “Blagoslovulitā āj aje kari ću purtat ām injimā, kari ću rānjit šā ću pāzāt!”

28 Isus u āntors vorba: “Anume, ali maj blagoslovulit ās eje kari auđi vorba alu Dimizov šā u cānji!”

Isus āj maj mari dā Jona šā dā Salomon a tot daje ominji nu punje ureči (Mt 12,38–42; Mk 8,12)

29 Kānd u vinjit tari mulc ominj akulo, Isus su apukat sā svitaskā: “Voj ominj kari kustāc ām asta vremi, voj šćec rej ominj. Kotā znak,† ali njišj šjefāl altu znak no fi dat ka kum u fākut Dimizov čudo pāntru prorok Jona.‡ 30 Šje su dogodulit alu Jona aje are znak alu Ninivljanur kari kusta

* 11,18 Ajišje “Sotona” āj dā rānd dā demonur kari sljedilešći pā Sotona ka pā jāl sāngur. Ku alćilje vorbi: “Dakā Sotona sā članovi dā kraljevstva alor sā borulešći una ku alt kraljevstvo aluj nu su cānje.” † 11,20 žejtu alu Dimizov svitešći dā pučere alu Dimizov (vedi Izl 8,19). ‡ 11,22 Asta spunji dā Isus kari pobjedilešći pā Sotona šā pā demonurlje aluj. Isus āj bālour om kari je kutotu dā la om bālour. § 11,23 šjinji gode nu akulježi ku minji, ala rāsāpā Isus svitešći dā akuljižala dā učenikur kari āl sljedilešći “šjinji gođ nu adušji pā ominj sā vijā la minji sā mā sljedilaskā, lji dušji dā la minji.” * 11,24 “Lok fār dā apā” svitešći dā lok “lok pust” hundi draku lutalešći. † 11,29 Ku alćilje vorbi: “Jej gāndešći dā la minji sā fak čudo ka dokaz, kā ju am vinjit dā la Dimizov.” ‡ 11,29 Jona Jona are prorok ām Stari zavjet (vedi Jon 1,7; 2,10; Mt 12,40). Dā pā tri zālji, vju u vinjit afarā dām injima mari alu peščilje, ka kum Isus u vinji afarā dām gropā.

ăm varuș Niniva, kă Dimizov lu mănat. § Așa șje mu su dogoduli, ju uj fi znak kă pã minji, Fișjoru alu Om kari Dimizov u mănat alu asta narod.*

³¹ Pã zuva kănd Dimizov u suduli, kraljica kari dă kãnva vladale pã pãmãnt dă jug ăm Seba, † su rãdika una șã je u suduli pã heje kari kustã astãs. Je u vinjit dă pã kraju dă svijet, sã slușulaskã pã Car Salomon kari are tari mudar. A aĩșje ăj șjinjiva maj mari dă Salomon a voj nu gãndec sã punjec ureci! ³² Ăm zua kănd Dimizov u suduli, ominji kari kusta ăm varuș Niniva su rãdika șã ljur suduli ominji kari aku kustã, kã jej nu sur ănkãjit kãnd Jona lji propovjedale. A ajișje ăj șjinjiva maj mari dă kit Jona a voj nu vac pokajalit!”

Șje Isus ănvacã aje ăj lumina alu ominj

³³ Isus sviteșci: “Njime nu acacã lampã șã atunșje u punji pã lok hundi nu sã vedi ili dãsap koșarã. Nu, jãl u punji ăm svijećnjak așã toc u vide luminã kãnd vinji ăm nontru. † ³⁴ Ocu ăj ka lampa alu telã. Dakã ocu atov ăj sãnãtos, atunșje tela ata ăntragã u fi ăm luminã, ali kãnd ci ocu biçag, tela ata ăntragã ăj ăm ăntunjerik. ³⁵ Bagã sama da aje șje smatraleșc kã ăj lumina ăm çinji sã nu fijã fãr dă luminã.” ³⁶ Dakã ăj ăntragã tela ata ăm luminã, njiș unu dio dă telã nu ăj ăm ăntunjerik, atunșje ăj kutotu ăm luminã, ka kum çar svitlãze lumina ata.

Isus fașji dă njimik pã farizeji șã pã učitelji dă zakon alu Mojsije (Mt 23,1–36)

³⁷ Kãnd Isus u svãtit, unu farizej lu çimat sã mãnãnșji la jãl akasã. Isus u mers, șã u lot lok la masã. ³⁸ Kãnd farizeju u vãzut kã nu șu spãlat mãnjlje majnti ka kum ăj obiçaj alu židov, su apukat sã mãnãnșji a farizeju su zaçudulit. § ³⁹ Ali Domnu Isus ju zãs: “Aku voj farizeji pã dă nã afarã cãnjec kljiștaru șã teru çišc, ali pã dă nontru voj șçec pljinj dă pulkuçalã șã relji. ⁴⁰ Voj fãr dă firi! Nuj Dimizov kari u stvorulit vanjștina, u stvorulit șã nutrina?*” ⁴¹ Maj benj dãdec milostinja avostrã dãm tot suflijitu alu heje kari lji potrebno șje voj avec, atunșje vu fi kutotu çist.

⁴² Ali jao avovã farizejilor! Kã voj tari vã trudulec sã dãdec desetina dãm tot zaçinurlje șã povcrã alu Dimizov, a nu bågãc sama dă pravdã șã ljubav alu Dimizov. Una trãbã sã fașjec, a hajelantã sã nu propustuleșc. †

⁴³ Ali jao avovã, farizejilor! Kã voj plãșjec lokurlje glavnã pã sastankur ăm sinagogã, șã pozdravalalã ku poștovanje ăm varuș pã trgur. ⁴⁴ Jao

§ **11,30** Alu ominj, kari Jona lju propovjedilit jej as re tari rej. Kusta ăm Niniva, varuș Asirija, jej as re mari neprijateljli alu Izrael (vediJon 3). * **11,30** Ăm original skrijã: “Ka kum Jona are znak alu Ninivljanur, așã Fișjoru alu Om u fi znak alu asta naraștaj.” † **11,31** Kraljica dă la Sabe (aku ăm Jemen) putuvule pãșci 1.500 kilometrur sã slușalaskã mudrostu alu Salomon. Kusta

1.000 aj majnti dă Krist (vedi 1 Kr 10,1–13; 2 Ljet 9,1–12). † **11,33** Stihurlje 33-36 ăj metaforã kari Isus sviteșci dă ănvãcala aluj, ăj ka “lumina.” Jãl gãndeșci učenici aluj sã pujã ureci șã sã djelilaskã ku alci. Jãl sviteșci dă ominj kari nu șçijã ili nu prihvataleșci ănvãcala ka kum jej ar fi ăm “ăntunjerik”. § **11,38** Farizeji ave pravilo kã ominji trãbã sã spelji mãnjlje ka kum ar trãbuji sã fijã obredno çišc la Dimizov. * **11,40** Isus koristileșci ăntribala numa sã fakã dă njimik

pã farizej șje nu prișjepi kã haj șje ăj ăm suflijit ăj bitno alu Dimizov. † **11,42** Trãbã sã daj desetina alu nu slobud sã zanamaraleșc șã alçilje stvarur.

avovă, kă voj šćec ka askunsă gropă pã kari ominji umblă a nu šćijă kă obredno ăš atunšje nečisti.”†

⁴⁵ A unu dăm učitelj dă zakonu alu Mojsije u zăs alu Isus: “Učitelju, känd svitešč aša, tu nji vředăleşć šă pã noj.”

⁴⁶ Isus u zăs: “Jao šă avovă učitelji dă zakonu alu Mojsije, kă punjec pã ominj maj mult teret dă pravilurlje alu vjera dă kit šje poći om purta, a voj nu gändec njiš ku žježjitu mik sã ažutăc dă teretula sã dukă. ⁴⁷ Jao avovă! Kă voj gradalec spomenikur pã gropă alu proroci šă gändec kă ku aje fišjec benji, a precu avoštři lju amurăt. ⁴⁸ Aša voj svedočulec šă vă slagalec ku djela alu precu avoštři. Jej lju amurăt, a voj nastavalec ku lukru alor känd gradalec spomenikur. ⁴⁹ Dimizov ăm mudrostu aluj u zăs: ‘Ju uj măna pã prorokur šă pã apostolur šă orikic dăm jej ur fi amurăc a alci u fi progonulic.’

⁵⁰ Daje dă la asta generacijă u fi tražalită sãnžilje dă la toc proroci kari u fost vrsătă dăm elši dă känd su stvorulit svetu: ⁵¹ su apuka dă la sãnžilje alu Abel pănă la sãnžilje alu Zaharija,* kari u fost amurăt ăntri žrtvenik šă ăm svetinja dă Hram. Ju vă zăk: ‘Kă kutotu asta u fi tražalit dă la asta generacijă!’†

⁵² Jao avovă učitelji dă zakonu alu Mojsije! Daje kă voj ac lot ăndărăt čejilje dă kraljevstva alu Dimizov.† Voj sãngur nac mers ăm nontru šă ac sprečilit pã alci sã tunji ăm nontru känd gănde.”

⁵³ Dă pã šje u fužjit Isus dă pã lokula, učitelji dă zakonu alu Mojsije šă farizeji sur ăngăndit sã mergă dă pã jăl sã ăl ispitivălaskă. ⁵⁴ Gănde sã ăl apušji pã Isus ăm zamkă šje ar puće sã zăkă protiv dă jăl numa sã ăl dukă pã sud.

12

Isus upozoravalešći pã učenikur (Mt 10,26–27)

¹ Aša mulc ominj su sakupilit dă mar kălka una pã alt kic as re pã lănga Isus. Ali Isus elši u zăs alu učenici aluj: “Loc sama dă kvascu alu farizej! Ala kvas ăj licemjerje.* ² Njimika nuj akupirit šje no fi dăskupirit, njiš

† **11,44** Ešće grop as re kapalići ăm pământ hundi morči telurlje as re ămgrupăci. Jej nu ave albi petri kum alci ominj punje pã gropur sã vadă alci sã nu umbli sus pã jej. Känd Židovi umbla sus pã grop atunšje jej as re obredno nečisti. Ešće grop făšje aje sã fijă aje slučajno. § **11,48**

Isus fašji dă njimik pã farizeji šă pã učitelji dă zakonu alu Mojsije. Jej šćijă dă amurala dă prorok ali nu osudulešći pã precu daje kă lju amurăt. Ku alčilje vorbi: “ăm lok sã lji osudulec, voj maj potvrďalec aje šă vă slagalec ku aje”. * **11,51** Abel are elši om kari are amurăt ăm Stari zavjet

(Stv 4,1–16) šă Zaharija posljednji om kari are amurăt ăm Stari zavjet (2 Ljet 24,20–22). † **11,51** Jedini proroci kari poštivalešći ăš proroci kari u murit! Ka kum precu alor nu askulta pã prorokur ăm Stari zavjet, aša farizeji šă učitelji dă zakonu alu Mojsije nu askultă pã Isus šă nu askultă pã apostolur kari Isus u măna. Strpljenje alu Isus u fi gata, atunšje su suduli alu Izrael dă kutotu anjilje känd jej odbacale poruka aluj. † **11,52** Isus svitešći dă istina alu Dimizov ka kum ar fi ăm asa hundi učitelji odbijalešći sã tunji ali nu lasă alu alci sã ajvi čejilje sã potă tuna ăm nontru.

Asta značalešći kă učitelji nu kunošći benji pã Dimizov, a jej maj nu lasă pã alci sã ăl upoznulaskă.

* **12,1** Ka kum kvasu krešći ăm alot, aša licemjerje krešći ăm ăntragă zajednica. Ku alčilje vorbi: “Păzăčăvă dă la licemjerje alu farizej, kari ăj ka kvasu” ili “Fijec oprezni sã nu fijec licemjerni ka farizeji. Reljilje alor ăm ponašanje, utjecalešći pã toc, baš ka kum kvasu krešći am alot.”

una tajná kari no fi šcută. † ³ Aša dakă ac zăs šjeva âm tunjerik su šci âm lumină, šă dakă ac šupunjit šjeva âm soba avostră aje isto u fi mužjit pă krovur dă kăš.” ‡

Nu vâ fiĵă frikă

(Mt 10,28–33; 12,31–32; Mk 3,28–29)

⁴ Isus u zăs: “Urtašji amej lasăcămă să vâ zăk, nu vâ fiĵă frikă dă eje kari numa vâ poči amură tela šă nu poči njimika să vâ fakă. ⁵ Ju vuj zăšji dă šjinji trăbă să vâ fiĵă frikă. Fiĵă vâ frikă dă Dimizov kari poči să amori, atunšje vâ poči vărĵi âm pakao. Da anume, dă jăl vâ trăbă să vâ fiĵă frikă.

⁶ Nus šinšj (5) vrăbuj vândući dă doj banj? Dimizov nu mujtă pă njime.

⁷ A avovă čak šă păru pă kap vi umărat. § Nu vâ fiĵă frikă! Voj šcec maj vredni dă gărmaďă dă vrăbuj.”

Pă pămănt trăbujenj să priznalenj pă Isus

(Mt 10,32–33; 12,32; 10,19–20)

⁸ Isus u zăs: “Šjinji goď pă pămănt mu priznali pă minji âm nenće alu ominj, Ju Fišjoru Omuluj isto uj priznali pă jăl âm nenće lu andelji alu Dimizov. ⁹ Ala kari pă minji nu mu priznali pă pămănt ju muj odreknuli dă jăl la andelĵilje alu Dimizov. ¹⁰ Dakă bilo šjinji svitešći vorba protiv dă minji Fišjoru Omuluj aluje poči fi jirtat; ali dakă šjinjiva svitešći mišjunj dă Duhu Svănt, grehula no fi jirtat.

¹¹ Dakă vu adušji la sud âm sinagogur šă la poglavicur šă vladarur, nu vâ brigalec kum šă ku šje muj branali, ili šje să zăk. ¹² Kănd u vinji vreme, Duhu Svănt ću ânvăca šje trăbă să zăšj.”

Isus svitešći alu ominj să nu fiĵă pohlepňă

¹³ Unu dăm ominj âm gărmaďă u zăs alu Isus: “Učitelju ză alu fračilje amnjov să să âmperci ku minji šje anj kăpătat.”

¹⁴ Isus u odbilit šă zăšje: “Omulji, šinji mu pus pă minji dă sudac, să âmpărc ântri voj doj?” ¹⁵ Atunšje kănd u svătıt alu toc kutotu, Isus u zăs: “Băgăc sama šă păzăcăvă dă pulkučală! Dakă šjinjiva ari mult, tod daje kustu aluj nuj siguran bez obzira kă ari kutotu.”

¹⁶ Isus u spus maj una usporedbă: “Are akulo om găzďak făr dă firi kari ave tălek šă tălekula u adus mult plod. ¹⁷ Šă jăl šu zăs săngur aluj: ‘Šje să fak kă nam dăstul lok să puj ândărăt šje mu kriskut?’ ¹⁸ Atunšje, jăl u zăs: ‘Aša uj fašji: Ju uj răstuna skladišturlje amelji šă uj gradali maj mari, dăstul dă mari să spremălesk kutotu šje mu kriskut.’ ¹⁹ Šă ju muj zăšji alu duša ame: ‘Aj mulći bunji stvarur aku, šă dă mulc ej šje ur vinji. Odmorulešćici, mănănkă šă be, šă ânfulušešćici!’

²⁰ Ali Dimizov ju zăs aluj: “Tu omulje făr dă firi! Mar âm asta nopći uj šjire duša* ata. Atunšje šjinji u ave korist dăm stvarurlje šje caj pus ândărăt?”

²¹ Aša păce omu kari aš akulježi găzďăšijilje pănturu jăl săngur, a nu su găzďăšjit âm oči alu Dimizov.”

† **12,2** Ku alčilje vorbi: “Ne fiejec ka jej, kă Dimizov u duskupira kutotu šje aj askuns. Dimizov u otkrili kutotu šje ominji aku askundi. Ominji kutotu u saznali na kraju šje toc askundi”. ‡ **12,3** Kăšurlje alor âm Izrael ave ravni krovur, a ominji să urkă sus šă šăde. § **12,7** Pučenj să ânkridenĵ alu Dimizov. Jăl šćijă maj mult dă kit noj šćijenj. Nu šćijenj čak njiš kit păr avenj pă kap, ali Dimizov šćiji asta kutotu. * **12,20** “Duša” aj kustu alu aje osobă. Ku alčilje vorbi: “Vi muri asta nopći!”

Isus ānvacā sā nji rāzāmānj pā Dimizov

(Mt 6,25–34)

²² Kapu u zās Isus alu učenici: “Daje vā zāk: voj nu trābā sā vā brigalec, dā kustu avostru, šā sā fijec ām brigur šje vic mānka, ili sā vā brinulec ām šje vic āmbrāka. ²³ Daje kā kustu āj maj vrednā dā kit mānkare, šā tela maj mult dā kit colu.† ²⁴ Numa ujtācāvā la gāgārašč.‡ Hej njišj nu samānā, njišj nu akulježi. Jelji nari skladište ili šupā, šā tod daje Dimizov lji rānješci. Nu ščec voj maj vredni dā vrabujrljelje? ²⁵ Poči šjinjiva dām voj ku brigurlje produžuli kustu? ²⁶ Dakā, nu pučec sā fāšjec niti maj mākāčeljī, adāšje ščec ām brigur dā kutotu ostalo?”

²⁷ Numa ujtācāvā la flor ām telek! Jelji niti sā trudulešci niti fašji colji ali ju vā zāk, kā njiš Car Salomon ām gāzdāšije alor nu are āmbrākat aša māndru ka florurlje ām telek. ²⁸ Ali dakā Dimizov dā dastafel māndremi alu jarbā kari kustā astās, šā sā bagā ām fok, kit atunšje maj mult u da jāl avovā. O voj avec mikā ānkridalā! ²⁹ Dām ala rānd nu vā gāndec šje vic mānka šā šje vic be. Nu vā uznemirilec! ³⁰ Dā kutotu aje sā brinulešci ominj fār dā Dimizov. Āngāndecāvā kā Tata avostru dām nor šcijā šje vā trābā. ³¹ Šā anume tražalec kraljevstva alu Dimizov§ elši šā kutotu ostalo vu fi dat.

³² O mikā stadā,* nuc fijā frikā, kā Tata avostru sā ānfālušešci sā vā apušji ām kraljevstva aluj.

³³ Vindec kutotu šje avec šā dāđec alu sarašj. Aša adunācāvā tāšč kari nu su puče rupi, šā gāzdāšijā sā vā fijā ām nor kari nu propadalešci, hundi lotri nor puče vinji, niti gāndašji sā mānāšji! ³⁴ Daje kā sufljičilje avostrī u fi hundi āj blago avostru.”

Trābā učenici sā fijā spremni sā aščepci pā Dimizov

(Mt 24,45–51)

³⁵ Isus u zās alu učenici: “Fijec spremni dā lukru, la sā fijec opremilicā† šā ām mājilje avostrī lasā fijā luminjilje acācāci. ³⁶ Aša u fi ka slugurlje kari u aščiptat pā gospodaru aluj sā sā āntorkā dā pā nuntā, spremni sā āj dāsvākā kum u kukunji pā ušā. ³⁷ Māndremi alu eje slugur kari u fi skulac, kānd u vinji gospodaru! Anume ju vā zāk: Domnu šu punji sāngur kintrinca sā lji služulaskā šā lju punji sā šadā la masā šā lju dvoruli. ³⁸ Šā kānd u vinji gospodaru ām miržuku dā nopči ili dāspru zua šā lju afla aša, māndremi u fi alu ala slugur!

³⁹ Slušulecāmā dā asta: ka sā šcijā gazda ām kari šas u vinji lotru, jāl ar pāzā šā nar lāsa sā āj fijā provalalit ām kasā. ⁴⁰ Voj isto trābā sā fijec spremni, kā ju Fišjoru Omuluj uj vinji ām vremi kānd nu či nadali.”

† **12,23** Daje kā Dimizov vu dat kust, šā telā avostrā, sigurno pučec sā ānkridec kā Isus vu da šje vi potrebno dā kust. ‡ **12,24** Hej kari slušalešci pā Isus, jej smatralešci pā gavranur kā ās fār dā korist, daje kā Židovi nu puče sā mānāšji ešče živadur. § **12,31** tražalec kraljevstva alu Dimizov Asta značalešci: “ujtācāvā la kraljevstva aluj” ili “tari tražalec kraljevstvo alu Dimizov.”

* **12,32** mikā stadā Isus čamā pā učenikurlje aluj, stado. Stado āj grupā dā vašj ili kecur dā kari pastiru sā brinulešci. Ka kum pastiru sā brinulešci dā vašjilje alor, aša Dimizov sā brinulešci dā učenikurlje aluj. Ku alčilje vori, “Nu vā brinulec. Numa daje kā ščec mišj, slabi, ka stado delj mikā, tata dām nor ju su vāzut dā voj sā kustāc ām kraljevstva aluj.” † **12,35** Ām original skrijā: “La coljilje avostrī fijā jigatā ku kurova.” Ominji purta lunžji haljinur. Jej punje kurovā sā nu lji smetilaskā haljina kānd jej lukra. Ku alčilje vori: “Punjec haljina avostrā ku kurova sus sā fijec spremni sā služulec.”

⁴¹ Petar atunšje lu äntribat pä jäl: “Domnu spuj tu asta uspredbã pãntu noj učenici, ili äj pãntu toc?”

⁴² Isus u zãs: “Šinji äj ala vjernã šã kufiri upravitelj kari äl postavalešci dã gospodar pä kasa, šã äm pravã vremi u da mãnkari alu toc äm kasa? ⁴³ Mãndremi alu ala sluga kari kãnd u vinji gospodaru, u fašji aša. ⁴⁴ Dã anume, ju vã spuj kã gospodaru u odredilit alu ala sluga sã vodulaskã ku kutotu imanje kari ari. ⁴⁵ Ali dakã sluga šar zãšji äm sufljituš: ‘Gospodaru, nu su äntoršji aša päfriš’, šã atunšje sã apušji sã batã pä slugur šã sã be, mãnãšji šã sã ambeci? ⁴⁶ Atunšje u vinji gospodaru alu sluga äm šjas kari nu šcijec. Šã atunšje fãrd dã milost lu kaznali, ju da sudbinã ku alci una kari nus vjerni.

⁴⁷ Sluga kari šcijã šje gãndešci gospodaru, šã dakã nu fašji šã nu sã pripremilešci dã dolasku aluj, jãl u kãpãta mulci luvalur. ⁴⁸ Ali dakã sluga nu šcijã voje alu gospodaru, šã fašji šjeva šje zaslužulešci kaznã, atunšje u kãpãta pucãnji luvalur. Kã alu toc kari mult u fost dat, mult su ašcipta dã la jej, šã alu eje alu kari u fost mult dat äm povjerenje, dã la eje šã maj mult u fi šjirut.”

*Änvãcala alu Isus u adušji razdor äntri ominj
(Mt 10,34–36)*

⁴⁹ Isus u zãs: “Ju am vinjit sã vãrljesk fok dã sud pä pãmãnt,† šã kum aš gãndi sã sã apušji sã ardã! ⁵⁰ Trãbã majnti sã mã bučež ku mukur. Kum mã mučulesk pä šje aje no trešji! ⁵¹ Gãndec kã am vinjit sã vã aduk putuljã pä pãmãnt äntri ominj? Nu, ju am adus podjelã! ⁵² Dã aku maj menkulo äm kasa dã šinšj ominj ur fi ämpãrcãc tri u fi pä parče ame šã doj protiv dã tri. ⁵³ Tatusu u fi protiv dã fišjoruš, šã fišjoru u fi protiv dã tatusu, mumãsa protiv dã fataš, a fata protiv dã mumãsa, šã sokra protiv dã njivastaš, šã njivasta protiv dã sokrãsa.”

*Isus lji spunji kã trãbã sã fiji spremni kãnd jãl u vinji napoj
(Mt 16,2–3; 5,25–26)*

⁵⁴ Kum svite alu gãrmaðã, Isus u zãs: “Kãnd viðec njecri oblakur kã sã rãdika dã pä more pä zapad, voj odma zãšjec: ‘Astãs u fi plojã’, šã voj šcec u pravu. ⁵⁵ Šã kãnd sã apukã sã batã vãntu dãm pustinja la jug, odma zãšjec: ‘U fi zuva tari kaldã’, šã äj aša. ⁵⁶ Licemjerilor!Š Voj šcijec sã čitalec znakurlje pä pãmãnt šã pä nor. Kum dã nu prišjipec šje aku sã dogudulešci!*

⁵⁷ Voj ac trãbujì dãm haje avostru sã šcijec šje äj benji. ⁵⁸ Dãkã šjinjiva či optužulešci pãntu dugu kari nac plãčit šã vã gãndešci sã vã adukã la sud, äñšjarkã inka pä kalji sã vij la ligizalã majnti dã sud! Ar puçe sã či adukã la sudac, sudacu sã či ðe la oficir, šã oficiru či poçi bãgã äm čemicã. ⁵⁹ Ju vã zãk, kã akulo vi trãbujì sã rãmãj pãn šje no fi plãčit toc banji.”†

† **12,49** Asta ar puçe sã fijã: 1) Isus u vinjit sã sudulaskã pä ominj, ili 2) Isus u vinjit sã čistilaskã pä ominj kari änkredi, ili 3) Isus u vinjit sã adukã razdor äntri ominj. **12,53** Mih 7,6 § **12,56** Licemjerilor Eje ominj as re kufir sã prepoznulaskã znakovur kã vinji ploje ili kã u fi tari kald. Ali jej u odbilit sã priznalaskã kã čudurlje alu Isus as re znakovur kari aratã kã jãl äj ala pä kari Dimizov lu mãnat sã spasalaskã svetu. * **12,56** Ku alčilje vorbi: “Anume sigurno ac trãbujì sã prišjipec šje značalešci šje Dimizov u fãkut päšci minji äm ešce zãlji!” † **12,59** Isus u spus alu ominj asta uspredbã sã lji ðe upozorenje kã toc ar trãbujì sã sã pomirilaskã ku Dimizov majnti dã šje vinji sud pä jej.

13

Isus čamă să nji ănkăjenj ku maj majnti

¹ Pă aje vremi orikic dăm regiija Galileja ur vinjit la Isus šă jur spus dă Galilejci, a Pilat kari are rimski upravitelj u dat zapovjed pă jej să lji amori kănd jej prinosule žrtvur alu Dimizov ăm Hramu alu Jeruzalem. ² Isus u zăs: “Voj găndec kă Galilejci ăs maj grešni dă bilo kari alci Galilejc, numa dăm ala rănd kă ur păcăt jej asta?” ³ Nu, uopće nu! Šă punjec ureći! Dăkă nu vic ănkăji voj toc isto aša vic fi duhovno morc. ⁴ Šă găndec voj kă eje osamnaest lumi kari ur fost amurăc kănd u kăzut tornju alu Siloam asre maj duvinj ominj ăm Jeruzalem?” ⁵ Nu, uopće nu! Dakă nu vic ănkăji, aša toc vic fi duhovno morc.”

Isus ku usporedba dă neplodnă smokvă spunji kă avenj pucăn vreme să nji ănkăjenj

⁶ Isus lji spus asta usporedbă: “Are akulo unu om kari ave sămănat ăm vinograd ljemn dă smokvă šă jăl tot vinje šă să ujta dăkă ăj plod pă ljemn ali nu afla njimika. ⁷ Šă aša u zăs alu omula šje lukră ăm gard: ‘Ujtăci ajišje! Kă mar tri aj mă ujta pă ljemnusta să aflu plod šă nikad nu am aflat njimik. Tajăl ăndărăt! Adăšje ar čălti pămăntu?’

⁸ Pă aje, omu šje lukra ăm gard u zăs: ‘Domnu, lasă maj unu aj să fijă. Ju uj kapali pă lăngă jăl šă uj punji gnoj. ⁹ Dar atunšje u ave plod. Dăkă nu, poc să ăl taj ăndărăt.’”

Isus pă zuva dă sămbăta iscjelilešči

¹⁰ Pă zua dă sămbăta, Isus ănvăca ăm una dă sinagogur. ¹¹ Akulo are mujeri kari patale mar osamnaest ej, dă rov duh ăm je kari izazavale bičišug. Je are aplikată žjos šă nu să puće uspravali. ¹² Isus u skužulitu, šă ju zăs: “Mujeru, slobodnă ješč dăm bičišugu atov.” ¹³ Atunšje Isus u pus mănjlje aluj pă je, šă je dăm turdată su uspravali šă su apukat să ăe hvală alu Dimizov.

¹⁴ Ali zapovjedniku dă sinagogă are mirgiš daje kă Isus u ăntrimatu pă zuva dă sămbăta šă jăl su ăntors la eje ominj šă u zăs: “Ăs šinšj (6) zălji ăm una sămptămăna hundi trăbă să lukri! Dakă găndec să fijec sănătoš hajde pă una dăm elje zălji, a nu pă sămbăta.”

¹⁵ A Domnu Isus u zăs: “Licemjerilor! Voj fišjec kănd dăzljăgeci pă vašjlje šă pă măgari avoštiri pă zuva dă sămbăta šă lji dušjec la apă?” ¹⁶ Ali asta mujeri, sămănce alu Abraham, kari Sotona u cănutu ljigată osamnaest ej šă nar ave pravo să fijă dizljigată dăm ala rănd kă pă zuva dă sămbăta?” ¹⁷ Pă asta, toc eje kari să protivile as re rušanac. Toc alci ăm gărmadă sur ănfălušăt la toci măndri šă bunji stvarurlje šje Isus făšje.

Kraljevstvo alu Dimizov are ka sămănce kari krešči ka kvasu kari să širilešči

(Mt 13,31–33; Mk 4,30–32)

¹⁸ Isus u ăntribat: “Alu šjinji are slično kraljevstvo alu Dimizov? Kum samănă kraljevstva alu Dimizov? Ku šje să usporidălenj?” ¹⁹ Kă kraljevstvo alu Dimizov aj ka gorušičino sămănce kari ăj tari mikă pă kari om u lotu šă u sămănat ăm garduș šă u krešči šă u fost mari ljemn šă vrăbujlje u făkut skujbur ăm granur.”

20 Jarā u āntribat: “Ku šje sǎ usporidālenj kraljevstvo alu Dimizov?
21 Kraljevstvo alu Dimizov āj ka kum mujere ari kvasac sǎ misālaskǎ mari
količinǎ dǎ fǎjnǎ,* aša kutotu sǎ sǎ potǎ rǎdika.”

*Isus nji ānvacǎ kǎ āj teško sǎ tunānj ām kraljevstva alu Dimizov
(Mt 7,13–14, 22–23; 8,11–12)*

22 Isus putuvule ām Jeruzalem, prošule ām mulci varušur šǎ satur šǎ
pǎ akulo ānvaca 23 Atunšje šjinjiva lu āntribat pǎ jǎl: “Domnu u spasali
Dimizov čar pucānj ominj?”

Šǎ Isus u zǎs alor: 24 “Uša dǎ nor āj uskǎ. Borulecǎvǎ tari sǎ tunǎc ām
nontu. Ju vǎ pot zǎšji kǎ mulc ur ānšjirka sǎ tunji ali nor puće. 25 Vreme
u vinji kǎnd gospodaru dǎ kasa su riđika šǎ u āncižji uša atunšje. Voj pǎ
alta parci vic apuka sǎ kukunjec šǎ vic aruga: ‘Domnu, dǎsvǎ pǎntru noj.’
Šǎ vorba aluj u fi: ‘Ju nu šćuv dǎ hundi šćec voj.’

26 Voj vic apuka sǎ zǎšjec pǎ aje: ‘Ali noj anj but šǎ anj mǎnkat ku činji
kǎnd ānvacaj pǎ ulicurlje anoštri.’

27 Šǎ jǎl u zǎšji maj undatǎ: ‘Ju vam zǎs kǎ nu šćuv dǎ hundi šćec.†
Fužjec dǎ la minji, voj ominjilor rej!’

28 Da akulo vic plǎnžji šǎ vic kǎrcǎji ku đinci šǎ vic fi mirgiš kǎnd vic
viđe pǎ Abraham, Izak šǎ pǎ Jakov šǎ pǎ toc proroci ām kraljevstva alu
Dimizov, ali voj vic fi vǎrljic afarǎ. 29 Šǎ eje kari ur šǎđe la masǎ pǎ nuntǎ
ām kraljevstva alu Dimizov ur vinji dǎ pǎ Istok, Zapad, Sjever, šǎ dǎ pǎ
Jug.‡ 30 Bǎgǎc sama kǎ orikic kari ās aku maj pucān važni ur fi maj mar,
a hej kari ās aku maj mar ur fi maj mišj.”§

*Isus plǎnžji pǎ Jeruzalem
(Mt 23,37–39)*

31 Orikic farizej ur vinjit la Isus ām aje ista zǎ, sǎ āl āmpurušjaskǎ. Šǎ
ju zǎs: “Herod gǎndešci sǎ čī amori. Dǎm ala rǎnd lasǎ lokusta šǎ dući pǎ
altu lok.”

32 Isus u āntors vorba: “Dušjecǎvǎ šǎ zǎšjec alu lisicurljelje:* ‘Ju mǎn
pǎ drašj afarǎ šǎ ozdravalaskǎ pǎ bičež. Ju uj fašji aša astās, šǎ mǎnji
šǎ tek ām treća zuva uj zavǎršǎli.’ 33 Ali ju trǎbǎ sǎ fjuv pǎ kalje astās,
mǎnji šǎ treća zuva, izgledalešci kǎ nu slobut proroku sǎ mori afarǎ dǎm
Jeruzalem.

34 O Jeruzaleme, Jeruzaleme tu kari aj amurǎt pǎ proroc šǎ aj vǎrljit petri
pǎ eje kari Dimizov vu mǎnat la činji! Kiči rǎndur am gǎndit sǎ branalesk
pǎ kupiji atej ka gǎjna pǎ pujiš dǎsup haripilješ, ali voj nu gǎndec! 35 Ujtǎci

* 13,21 Ām original skrijǎ: “tri merur” kari ari 40 kila. † 13,27 nu šćuv dǎ hundi šćec Ku alčilje
vorbi: “Njiš urtašji njiš njamu nus čimac pǎ gozba ame.” ‡ 13,29 Mulc Židovi kari pretpostavale
kǎ jej ās dio alu kraljevstva alu Dimizov nas are ukljućeni. Ali mulc kari nu as re Židovi dǎm
toči lokurlje dǎm svet ur fi ukljućeni ām kraljevstva alu Dimizov. § 13,30 ām original skrijǎ:
“Zadnji ur fi elši”. “Elši” predstavljalešci važnost šǎ čast. Ku alčilje vorbi: “ur fi najvažniji ... ur fi
mišj važni”, ili: “Dimizov u počastali ... Dimizov lju rušuna”. * 13,32 lisicurljelje ka lisica are,
Herod are lukav, tari ubraznik ali šǎ kukavicǎ.

aku! Kasa ata aj lāsata sāngurā golā.† Šā nu mic viđe pān šje nu vic zāšji: ‘Blagoslovulit sā fi jā kari vinji ām numilje alu Domnu!’”‡

14

Isus iscjelile pā zuva dā sāmbāta

1 Undatā Isus u mers sā večeralaskā la kasa alu vođa dā farizej. Are pā zuva dā sāmbāta šā jej sā ujta pā jāl tari ku sama.* 2 Om ku bičišug dā umflalā dām apā su pojaivalit dādānenécē aluj. 3 Isus u āntribat pā učiteljuru dā zakonu alu Mojsije šā pā farizeji šje asre akulo: “Āj zakonito dā pā zakonu alu Mojsije sā ozdravalaskā pā zuva dā sāmbāta ili nu?” 4 Jej tāšje, Isus pā aje u pus mānjilje pā omula, šā lu ozdravalit šā lu lāsāt sā fugā. 5 Isus lju āntribat: “Dākā šjinjiva dām voj ari fišjor ili pā vakā kari u kázat ām bunar adānkā nac skoči odma afarā, šā pā zuva dā sāmbāta?” 6 Pā aje, jej nu puće sā uništilaskā vorba.

Isus ānvacā dā poniznost

7 Isus u bāgat sama kum gošći kari asre čimac izabrale lokurlje helj maj ām centrā la masā. Isus lji ānvacā ku usporedbā pā jej: 8 “Kānd ješć čimat dā la šjinjiva pā nuntā nu šādec pā lok dā časni gošć. Domačinu ar puće sā vi čimat pā šjinjiva maj važni dā voj pā ala lok. 9 Domačinu ar puće sā vijā ku omula, šā sā ac zākā: ‘Urtaku amnjov, elši lokusta āj pāntru jāl’, šā atunšje tu ješć ām rušanji. Vi trābuji sā čī dušj pā zadnji lok.

10 Aša kānd ješć čimat, dući šā akulježjic zadnji lok. Atunšje Domačinu ar puće sā vijā šā sā ac zākā: ‘Urtaku amnjov, hajd maj ām sus.’ Atunšje ām asta slučaj tu vi puće sā aj maj mult poštovanje ām nenécē alu urtašji atej šā gošć. 11 A tot omu kari sā rāđika sāngur u fi ponizilit, ali eje kari u fi ponizni u fi rāđikac.”

12 Su āntors la Domačin šā Isus u zās: “Kānd pripremilešć večerā nu čima numa pā urtašjic, ili pā fračic, ili pā njamuc ili pā gāzdašj susjedur, kā jej sigurno čur čimaci pā činji isto šā aša cu fi āntors. 13 Maj benji kānd fašj feštā čamālji pā sārašj sā vij šā pā invaliž, šā pā ulož šā pā orb. 14 Tu vi fi blagoslovulit, kā jej nuc poči āntoršji ali Dimizov ču nagradali ām nor pā zuva dā uskrnuće dā pravedni ominj.”

Isus svitešći dā mari feštā ām kraljestva aluj

(Mt 22,1–14)

15 Kānd unu dām ominjije la masā u auzāt, Jāl u zās: “Blagoslovulit āj ala kari u mānka pitā ām kraljevstva alu Dimizov!”

16 Isus u āntors vorba: “Undatā are unu om kari u dat mari večerā. Multā lumi are čimat akulo. 17 Mar apropi dā večerā sluga u fost mānat la gošć sā lji čemi: ‘Hajdec’, u zās jāl: ‘kā kutotu āj spremno!’ 18 Ali jej toc dām jej sor apukāt sā āš aflji izgovorur. Unu u zās: ‘Ju am kumpārat telek, šā trābā sā mā duk sā u vād. Mā arogā la činji, sā zāšj sām jerći.’ 19 Alci u zās: ‘Ju am kumpārat šinšj (5) perez dā bikan šā trābā sā mā dukā sā

† 13,35 Ominji dām Jeruzalem u odbacilit pā Isus kā jāl āj Mesija. Domnu lju odbacali šā nu lju zaštitali. Dā pā aje kātānj dām Rim u uništili Jeruzalem (70. god. dā pā Krist). 13,35 Ps 118,26

‡ 13,35 Isus su āntoršji ām napoj pā pāmānt. Atunšje ominji dām Jeruzalem ur prepoznuli kā jāl āj Mesija. * 14,1 sā ujta pā jāl tari ku sama gānde sā vadā dakā āl poči optužili dā šjeva kā āj duvinā.

ănsjerkā. Mă arogă la činji, să zăşj sãm jerci.’²⁰ Treći om u zăs: ‘Ju baş mam ănsurat şă dãm ala rãnd nu pot vinji.’†

²¹ Sluga u mers ăm napoj la gazda aluj şă ju spus kutotu. Asta lu mirgişit pã gazda şă jãl u zăs alu sluga aluj: ‘Ăngribeşćići, dući pã ulicur şă ăm centru dã varuş şă adãlji pã sãraşj, uloş, invaliz şă pã orb sã vijã.’²² Kãnd u fãkut aje, gazda u javalit kã u fãkut aje ali inka are maj lok.²³ Atunşje ju zăs gazda alu sluga: ‘Aku dući ăm kot pã ulicur şă çamã† şă fã sã vijã, aşa sã fişã kasa ame umpljitã.’²⁴ Kã njişj unu dãm eje elşi kari asre çimac nor gusta dãm večera ame.’”

Ućenici ar trãbuji sã fişã tari predalic la Isus

(Mt 10,37–38; 5,13; Mk 9,50)

²⁵ Mulc ominj ăl sljedile pã jãl. Isus su ăntors ăm napoj şă u svãtit alor: ²⁶ “Bilo şinji dãm voj kari plaşji maj tariŞ pã tatusu pã mumãsa pã bãşãcaş, pã kupijiş pã fraci şă pã sorãljeş şă çak pã kustu aluj maj mult dã kit pã minji, nu poći sã fişã ućeniku amnjov.²⁷ Dakã şjinjiva gãndeşći sã fişã ućeniku amnjov, trãbã sã dukã kruşje aluj sã mã sljedilaskã şă sã fişã spremni sã mori pãntu minji.”*

²⁸ “Gãndecãvã aku dakã unu dãm voj gãndeşći sã fakã toranj, nu ac şãde elşi zjos şă sã videc dakã avec dãstul banj sã ăl fãşjec do kraja tornjula?²⁹ Inãce ar puće sã faşj temeljurlje şã hej şje sã ujtã la voj şar puće faşji şufã dãm voj daje kã nu avec dãstul banj sã zavrşãlec.³⁰ Jej ur zãşji: ‘Asta om su apukat sã gradalaskã ali no putut sã zavrşãlaskã!’

³¹ Ili ka kum kralju su spremili sã mergã ăm bãtajã ku altu kralj. Şã sã nu şadã elşi şă sã gãndaskã dakã ku zeşji (10) hiljada dã kãtãnj poći sã ăl savladalaskã ku protivnikuş kari ari doj speşj (20) hiljada?³² Atunşje dakã nu poći sã ăl savladalaskã u mãna pã pregovaraç kitã ăj inka neprijateljũ dã parçi sã ăntrebi dã uvjetur dã putuljalã.³³ Şã aşa toc dãm voj dakã nu vic lãsa kutotu şje avec, nu poći sã fişã ućeniku amnjov.”†

Ućenici alu Isus ăs ka sare

(Mt 5,13; Mk 9,50)

³⁴ Isus u zăs: “Sari ăj bunã stvar ali dãkã perđi izu, ku şje poc ăntorşji bãlureme?³⁵ Nuj bunã atunşje njiş dã pãmãnt njiş dã şrot. Lume numa u vãrljeşći ăndãrãt. Punjec ureçi voj kari avec ureçi sã auzãc!”

† **14,20** Eje ominj kari as re çimac pã nuntã jej fişje dã njimik pã kralj. Dã nuntã jej dã mult mar şćije, a kãnd u vinjit vreme sã vijã, jej ur izmislilit mişjunj, şã izgovorur. Adãşje şjinjiva ar trãbuji sã kumpiri telek kari nikad no u vãzut ili sã kumpiri bikan kari nu su ujtãt ili ar trãbuji sã rãmãji cjeło vrijeme akasã sã fişã ku mujere aluj? Jej cãnje dã udvaru alor, dã familja alor maj tari dã kit dã gospodarũ. Isus u upozorulit kã banjũ, udvaru şã familija nu slobud sã fişã maj bitni dã kit dã Dimizov (vejs retku 25-33 ðos). † **14,23** ăm kot pã ulicur ăm original skrijã: “pã kalji ili la ogradã” § **14,26** ăm original skrijã: “Dakã şjinjiva vinji la minji a nu mrzãleşi pã tata aluj nu poći fi ućeniku amnjov”. Ajişje ăj “mrzãlalã” preuveličavanje dã pucãn ljubav kari ominji ar trãbuji sã areçi numa alu Isusu. *

* **14,27** Isus nu zãşji kã krşçanu ar trãbuji sã fişã pã kruşji. Rimljani stalno mãnã pã ominj sã dukã kruşje aluj majnti dã kit as re sus pã kruşji sã fişã znak kã su pokorulit la Rim. Asta metaforã znaçaleşći kã jej trãbã sã sã pokorulaskã la Dimizov sã fişã spremni sã patalaskã numa sã fişã ućenici alu Isus. † **14,33** Benji ăj sã gãndeşć sã fişã ućeniku alu Isus, ali dakã şjinjiva gãndeşći sã sljedilaskã pã Isus a sã nu dukã kruşje aluj, şã sã nu odbacalaskã kustu, jãl ăj fãr dã korist ka graditelju kari nu putut sã zavrşãlaskã tornju ili ka kralju kari no putut sã pobjedilaskã.

15

Usporedbă dă birka kari su pirdut
(Mt 18,12-14)

¹ Pălängă Isus su okupulit tari mulc carinici șă tari mari greșnici șă puja ureci la vorba aluj. ² Farizeji șă učitelji dă zakonu alu Mojsije sur apukat șă ăl gumunjaskă, șă jej zășje: “Asta om șă družuleși ku greșnici, șă mănănkă ku jej.”*

³ Daje Isus lji spunji asta usporedbă: ⁴ “Dakă șjinjiva dăm voj ari sto birș șă șă perđi una dăm jellji, nac lăsa pă eșce devedeset devet ăm pustulot,† șă ac meržji dă pă aje una su kutăc păn șje nac afla? ⁵ Šă känd vic afla, aj dușji pă umirilje ku fălușăjă. ⁶ Atunșje ac meržji akasă, vic čima pă urtașjic șă pă susjedi avoștri șă ac zășji: ‘Ănfălușăcăvă ku minji, kă am aflat pă birka ame kari are pirdută!’ ⁷ Ju vă zăk, ku fi maj mari fulușăjă pă nor känd su ănkăji unu greșnik, nego dă devedeset devet (99) pravednikur kari nu lji trăbă ănkăjală, așă jej gănde.”‡

Usporedbă dă banji pirduc

⁸ Isus maj zășji: “Ili haj șă zășenj kă una mujeri ari zeșji (10) banj dăm aržjint§ șă atunșje unu dăm jej perđi. Nu acăcă lumina șă mătura podu șă u kuta banj, păn șje nu afla? ⁹ Šă känd u afla banj dăm aržjint părdut, je šu čima pă urtașjilje alji șă pă susjedurlje una, șă u zășji: ‘Ănfălușăcăvă ku minji, kă ju am aflat banji kari am pirdut!’ ¹⁰ Ju vă pot zășji kă ăj isto așă ănră andelji alu Dimizov. Dakă șă ănkăjeși unu greșnik, jej șă ănfălușeși.”

Usporedbă dă fișjoru pirdut

¹¹ Isus u zăs: “Are unu om kari ave doj fișjor. ¹² Hăl maj tănăr u zăs alu tatusu: ‘Tată, dăm dio șje ăm pripadaleși.’ Așă tata aluj u ămpărcăt kutotu șje ave ăntri jej.

¹³ Dă pă dovă tri zălji, fișjoru hăl maj tănăr u akuljes kutotu șje ave șă su pus pă kalji șă mergă dăparci șă akulo u čiltit kutotu șje ave, čilte făr dă gănd. ¹⁴ Känd u čiltit kutotu, mari fomi u vinjit pă pământu hundi are jăl, șă su aflat ăm sărășijă. ¹⁵ Așă u mers la unu om ăm pământula kari lu mănăt ăm telek șă aj rănăjaskă porșji.* ¹⁶ Aluj ji are așă fomi dă šu kivinjit șă mănășji dăm ha șje† mănka porșji, șă njime nuj dăde njimika.

¹⁷ Dă pă aje jăl šu vinjit ăm fir. Jăl u zăs: Tata amnjov ari mulci slugur șă jej ari un boglă dă mănkari a ju ajișje mor dă fomi! ¹⁸ Ju muj skula șă

* **15,2** șă mănănkă ku jej Farizeji nu mănka una ku eje ominj kari nu poštivale zakonurlje alor kari as re tari strogă, aje are kum su spăla, desetina, kum u mănka șjeva ka mănkare. Alor lji are frikă kă Farizeji păntru aje u fi nečisti a Dimizov nu lju apuka. † **15,4** Aje are pašnjaku dăsvăkut hundi as re birkur. Dă apropi as are alci pastirur kari lji păze. ‡ **15,7** devedeset devet (99) pravednikur kari nu lji trăbă ănkăjală Isus koristileși šodă numa șă zăkă kă farizeji nus u pravo kă jej nu trăbă șă șă ănkăjaskă. Ku alčilje vorbi: “devedeset devet (99) ominj ka voj găndeși kă voj șcec pravedni șă kă nu trăbă șă vă ănkăjec.” § **15,8** Ăm original skrijă: “deset drahmi”. Atunșje una drahma are una dnevnica. * **15,15** Zakonu alu Židovur zășje kă porșj ăs nečistă životinjur. Păngălă asta zakonu, Židovi nu are slobud șă mănășji karnji dă pork. VejsLev 11,7. Židovi mărzale porșj. † **15,16** dăm ha șje Ăm original skrijă: “Ijuskur dăm rogač”. As re ljuskă dăm mahunur kari kreși pă ljemnu dă rogač.

uj meržji la tata amnjov ša ju zašji: 'Tata amnjov, ju am zgrešilit protiv da činji, ša alu Dimizov am nor. ¹⁹ Ju nu mes maj mult vredan sa fjuv čimat fišjoru atov. O lasama sa fjuv radniku atov!'

²⁰ Atunšje su skulat ša u mers la tatusu. Ali mar kand are inka daparci da la kasa alu tata aluj, tatusu lu vazuť ša lu apukat mila da jal. Tatusu u aljirgat la jal, lu angargajet ša al suratat tari. ²¹ Fišjoru ju zas: 'Tata amnjov, ju am zgrešilit protiv da činji ša alu Dimizovu am nor. Ju nu mes maj mult vredan sa fjuv čimat fišjoru atov.'

²² Tatusu u zas alu slugurlje aluj: 'Dušjec friš ša aflac maj bunji colji ša punjec pa jal, dađecaj viriga[†] da mana aluj, ša cipiliš da pišjorilje aluj.Š

²³ Ša apukac pa maj mandru ranjita vaka ša amuracu, atunšje lasa sa mankanj ša sa fijenj falos. ²⁴ Adasje? Dam ala rand ka astas fišjoru amnjov are mort, a aku kusta am napoj! Jal are pirdut ša aku su aflat! Aša jej sur apukat sa sa anfalušaska.

²⁵ Maj batarn fišjor are am telek. Jal vinje akasa ša kum vinje maj apropi da udvar, jal puće sa auda muzika ša žok. ²⁶ Aša u čimat pa unu dam slugur ša u antribat šje aj aje. ²⁷ Ša ju spus: 'Fracitu atov su antors akasa ša tatusu u amurat maj mandra ranjita vaka dam ala rand ka su antors sanatos!'

²⁸ Ali jal are mirgiš ša nu gande sa tunji am nontru. Ša asa u mers afara, a tatusu sa aruga la jal sa vija am nontru. ²⁹ Ali jal u antors vorba alu tatusu: 'Numa gandešici ka mulc ej šje am lukrat da činji ka robu, ša uvek am fakut šje maj zas ša tot nu maj dat niš mikā keca sa pot ave slavalala ku urtašji amej. ³⁰ Ali kand astas fišjoru atov u vinjit akasa kari u mankat kutotu šje aj dat gazdašije, ku bludnicur, atunšje tu ci dušj ša amor ranjita vaka pantru jal!'

³¹ Tatusu u zas aluj: 'Fišjoru amnjov, tu ješc uvjek ku minji, ša kutotu šje am ju aj atov. ³² Isto asa benji aj aku sa slavalenj ša sa nji anfalušanj ka astas fracilje atov are mort ša su antors am kust am napoj, ša jal are pirdut ša aku su aflat!'

16

Isus nji anvacā kum sa koristilenj gazdašije mudro ša dirept

¹ Asta uspredba isto Isus u spus alu učenici: 'Are om gazdak kari u dat lukru alu unu upravitelj, ša ju fost spus aluj ka upravitelju čaltešci ša rasapa gazdašije alu gazda aluj. ² Aša lu čimat pa jal ša ju zas: 'Šje aj asta šje auda da činji? Dam racunu da kutotu šje aj fakut, ka tu maj mult nu poc fi upravitelj!'

³ Upravitelju u zas atunšje aluj sangur: 'Šje sa fak, aku kand gazda je andarat lukru da la minji? Nu am pučeri sa kapalesk? U fi rušnji sa ma duk sa kuldujesk. ⁴ Šcuť šje uj fašji! Ju uj direžji asa da kand mur mana dam lukrusta tot uj fi apukat am benji la kašalje ominjstora.*'

⁵ Aša jal u manat da pa ominji šje as re dator alu gazda aluj, unu pa kici unu. Jal u antribat pa elsi om: 'Kit ješc dator alu gazda amnjov?' ⁶ Jal u

[†] **15,22** viriga Viriga aj znak da čast ša da autoritet. **Š 15,22** ša cipiliš da pišjorilje aluj. Kand porc sandalur aje arata ka ala om aj slobodan a nuj rob. ***** **16,4** uj fi apukat am benji la kašalje ominjstora Asta značalešci ka alci ominj cu da lukru, ša alčilje stvarur šje ac traba da kust.

ántors vorba: ‘Sto bačvur† dă uloj dăm maslinur.’ Upravitelju u zăs: ‘Șăz jjos, jec računu șă pă friș skrijä pedeset.’

⁷ Șă jăl u ăntribat pă altu om: ‘Kit jeșc tu dător?’ ‘Sto merur‡ dă pșenică.’ Șă jăl ju zăs aluj: ‘Jec računu șă skrijä osamdeset.’

⁸ Atunșje gospodaru u âmărit pă nu đirept upravitelj kari âm oči aluj nu are bun upravitelj, kă u arătat dăstafelă mărduljiä kari nuj bună. Asta arată, kă ominji dă asta svet§ ás maj mudri âm stvarurlje alor dă kit dă ominji dă lumină.* ⁹ Șă ju vă zăk: ‘Koristilec găzdășije șje fuži daje kă aj nepravednă ku aje vă fășjec urtașj pă lăngă voj, așă kănd nu maj u fi găzdășijă, atunșje voj vic fi apukac âm nor dă erikeș.†

¹⁰ Ala kari aj vjeran âm maj mișj stvarur, aj isto așă vjeran âm stvarurlje mar; șă ala kari nuj vjeran âm stvarurlje mișj aj isto nu vjeran âm stvarurlje mar. ¹¹ Șă așă dakă nac fost vjerni âm svetovno găzdășijă șjinji vu ănkređi ku pravă găzdășijă să upravljalec? ¹² Șă dakă nu șcijec upravljali ku altora benjilje, șjinji vu da aje șje pripadaleși avovă?

¹³ Njiș una sluga nu poči să sluzulaskă pă doj gazdur dăm turdată, kă pă unu u zamrzăli a pă altu u plașji, ili u fi vjeran alu unu a pă halalânt nu u puće viđe âm oč. Nu pućec sluzuli șă alu găzdășijă șă alu Dimizov istovremeno.”

¹⁴ Kutotu aje auze farizeji, kari asre lukumic dă banj, șă jej su apukat să aș fakă șjuf. ¹⁵ Atunșje Isus u zăs: “Voj vă fișjec pravedni âm oči alu lume, ali Dimizov șcijă suflićilje avoștri. Șje lume tari cenileși, skărbă aj âm nenće alu Dimizov.”

Zakonu alu Mojsije șă kraljevstvo alu Dimizov

(Mt 11,12–13; 5,18, 31–32)

¹⁶ Isus zășji: “Zakonu alu Mojsije șă kenvijurlje alu proroci kari jej ur skris vridile păn șje no vinjit Ivan kari bučuza șă dă atunșje spunje Hir fălos dă kraljevstva alu Dimizov a noj trăbujenj să nagovurelenj să mergă âm kraljevstva alu Dimizov. ¹⁷ Nu značaleși kă zakonu alu Mojsije nuj bun. Majnti u treșji noru să pămăntu, kită să propadalaskă zakonu ili să kadă una slovă dăm zakon.

¹⁸ Kari să lasă dă la bășăcaș să să ănsori ku alta bășăca fașji preljub. Șă tot omu kari u ănsura pă mujeri kari aj lăsată dă la bărbat isto fașji preljub.”

Usporedbă dă om găz dak șă dă Lazar

¹⁹ Isus zășji: “Are om găz dak kari să âmbrăka âm colji skumpi‡ șă âm totă ză mănka skumpă măn kari. ²⁰ Akulo are isto așă om sarak kari să čima Lazar kari are astupat ku čirevur pă jăl șă are pă kości la ușa la

† **16,6** Sto bačvur Âm original skrijä: “Sto bata”. Aje are oko 3.000 litara. ‡ **16,7** Sto merur Âm original skrijä: “Sto kôrova”. Aje are oko 20.000 kilograma. § **16,8** ominji dă asta svet Asta aj dă ominj kari as ka nu đirept upravitelj kari nu kunoși pă Dimizov. Ku alćilje vorbi: “Ominji dă asta svet ili svjetovni”. * **16,8** ominji dă lumină “Lumina” asta sviteși dă Dimizov ili dă đirept ponașalală. Ku alćilje vorbi “Ominji alu Dimizov” ili “ominji kari kustă âm svetlă”. † **16,9** voj vic fi apukac âm nor dă erikeș. Asta značaleși kă Dimizov aj zadovoljan kă koristilec banji să ažitac alu ominj ili alu urtașj kari ažitac. Dimizov șă ađelji vu așćipta âm domu alor âm nor.

† **16,19** Âm original skrijä: “kari să âmbrăka âm ljubičastă mândri colji”. Ljubičastă farbă șă tkanină dăm mândru lan as re tari skumpi.

ala gǎz dak. ²¹ Jǎl ǎš kivinje sǎ fiǎ rǎnjit ku mrvicurlje ŝje kǎđe dǎ pǎ masa alu omuluje gǎz dak. Kǎnji delj divljǎ čak vinje la jǎl ŝǎ ǎj ljinže čirevur. ²² U vinjit vreme kǎnd u murit kuldužu, ŝǎ andeji lor dus ǎm bracǎ la Abraham.Š Omu gǎz dak isto u murit ŝǎ u fost ǎngrupat. ²³ ǎm mari mukǎ ǎm podzemlje,* gǎz daku su ujtat sus ŝǎ u vǎzut pǎ Abraham dǎ dǎparci ŝǎ pǎ Lazar kari are lǎngǎ Abraham.

²⁴ Šǎ jǎl u plǎns ǎm mužjalǎ: ‘Tata, Abraham fiǎč milǎ dǎ minji! Mǎnǎl pǎ Lazar la minji lasǎl sǎ ǎntupaskǎ zježjitu ǎm apǎ ŝǎ sǎm rǎŝjaskǎ ljimba, kǎ mari mukur ǎs pǎ minji ǎm fokusta.’

²⁵ Abraham u ǎntors vorba: ‘Fiŝjoru amnjov, tu trǎbǎ sǎ čǐ ǎngǎndeŝć dǎ aje kǎnd arej pǎ pǎmǎnt tu avej mulci bunji stvarur, kǎnd Lazar ave mulci relji stvarur. Ali jǎl ǎj aku ǎm utjehǎ, kǎnd jeŝć tu ǎm mukǎ. ²⁶ Šǎ dǎ kutotu asta, ǎntri noj ŝǎ ǎntri voj ǎj mari gropǎ fǎr dǎ kraj. Eje kari ar gǎndǐ sǎ mergǎ dǎ ajiŝje la voj nu poći, ŝǎ njiŝ njime nu poći dǎ la voj sǎ vijǎ la noj.’

²⁷ Atunŝje omu ŝje are gǎz dak u zǎs: ‘Mǎ arog la činji sǎ ǎl mǎj pǎ Lazar la kasa alu tata amnjov. ²⁸ Ju am ŝinŝj frac kari akulo kustǎ. Lasǎ sǎ lji upozurulaskǎ sǎ nu vijǎ pǎ ista lok pljin dǎ mukǎ!’

²⁹ Abraham u ǎntors vorba: ‘Jei ari kenvijur kari Mojsije ŝǎ proroci ari skris dǎ jei sǎ lji opozurulaskǎ! Lasǎlji sǎ pujǎ ureci la jei!’

³⁰ A jǎl u zǎs: ‘O nu, Tata amnjov Abraham. Alor lji trǎbǎ sǎ lji vijǎ ŝjinjiva dǎm morc, ŝǎ jei sur ǎnkǎji.’

³¹ Abraham u ǎntors vorba: ‘Dakǎ no punji ureće la Mojsije ŝǎ la prorokur, nur ǎnkredi njiŝ sǎ sǎ skolji ŝjinjiva dǎm morc.’”

17

Kum sǎ jǎrtenj ŝǎ sǎ fijenj vjerni sluga

(Mt 18,6–7; 15; 21–22; Mk 9,42)

¹ Isus u zǎs alu učenici aluj: “Napadajur dǎ relji trǎbǎ sǎ vijǎ ali jao alu ala om pǎ kari vinji. ² Aluj jar fi maj benji sǎ ajvi petrǎ dǎm mlin ljigatǎ la gǎt ŝǎ sǎ sǎ vǎrljaskǎ ǎm apǎ, dǎ kit sǎ puji pǎ grehur pǎ hej miŝj. ³ Fijec ǎm samǎ! Dakǎ fračitu ac viteŝci ǎmpuriŝeŝcil; atunŝje dakǎ su ǎnkǎji, jartǎj. ⁴ Makar sǎ zgreŝilaskǎ protiv dǎ činji ŝapci (7) rǎndur ǎm una zǎ, dakǎ vinji la činji ŝapci (7) rǎndur sǎ priznalaskǎ dǎ aje ŝje u fǎkut, jartǎj.”

⁵ Apostolu u zǎs alu Domnu: “Dǎnji maj mult ǎnkridalǎ!”

⁶ Domnu anostru u ǎntors vorba: “Sǎ vi avut ǎnkridalǎ makar aŝa dǎ mikǎ ka sǎmǎnca dǎ goruŝičino zrno voj ac puće zǎŝji alu ljemnusta: ‘Skoćici dǎm vǎnj ŝǎ sǎmǎnǎci ǎm more!’, ŝǎ voj vic punji ureci.

⁷ ŝjinji dǎm voj zǎŝji alu sluga aluj, dǎ pǎ ŝje u lukra ǎm telek ili pǎze pǎ birŝj, sǎ ac zǎkǎ kǎnd vinji dǎm lukru: ‘Hajd jec lok?’ ⁸ Mar ju zǎŝji am lok dǎ aje: ‘Dući ŝǎ fǎ ŝjeva dǎ mǎnkat, ŝćimbǎc coljilje, ŝǎ aŝcaptǎmǎ sǎ mǎnǎnk ŝǎ sǎ bjov, dǎ pǎ aje poc tu sǎ ŝǎs ŝǎ sǎ mǎnǎŝj!’ ⁹ Šǎ ar kǎpǎta sluga ŝjeva ka posebnǎ zaslugǎ dǎ aje dǎ ŝje u fǎkut? Ju gǎndesk kǎ nu.

Š **16,22** ǎm bracǎ la Abraham ǎm original skriǎ: “pǎ čeptu alu Abraham” ili “ǎm bracǎ alu Abraham”. Asta sviteŝci kǎ Abraham ŝǎ Lazar as re una lǎngǎ alt pǎ aje feŝtǎ, pǎ grćki stil kǎnd mǎnka pǎ feŝtǎ. Fǎluŝǎjǎ ǎm nor are mulci rǎndur ka vorba alu Dimizov ka slika kum ǎj feŝtǎ.

* **16,23** podzemlje ǎm original skriǎ: “Had”. Numurlje “Had” ŝǎ “ŝeol” k koristile ǎm Bibliǎj kum ǎj morće ŝǎ lok hundi duŝa alu ominj fužji kǎnd jei mori.

10 Ša voj isto fášjec kutotu šje am zapovjedalit, trábă să zăšjec: ‘Noj šćenj numa obični slugur. Noj numa anj făkut lukru anostru!’”

Ozdravalic äs zešji (10) ominj ku gubă, a numa Samaritanac su zahvalalit

11 Aša pă kalje dă Jeruzalem, Isus u mers pă kalje kari sljedile granicurlje äntri Samarija šă Galileja. 12 Are aje să tunji äm unu däm saturljelje šă jăl u aflat pă drik zešji (10) ominj ku gubă. Jej ur stat pă dăparči 13 šă ur mužjit la jăl: “O Isuse Domnu! Fijăc milă dă noj!”

14 Känd u văzut pă jej, Isus u zăs: “Dušjec šă arătăcävă la pop să vadă dakă ščec sänătoš.” Jej lur pus ureci, šă pă kalji jej ur fost čistilic.

15 Atunšje unu däm jej känd u văzut kă u fost čistilit su äntors äm napoj šă däm tot graju slavale pă Dimizov. 16 Jăl u kăzut žjos pă ubrazu la pišjorilje alu Isus šă ju zahvalalit. Ali omula are Samaritanac.

17 Isus u äntribat: “Nas re zešji (10) ominj kari as re čistilic? Hundi äs heščelanc novă (9) ominj? 18 Nu su äntors njime äm napoj să đe slavalala alu Dimizov, čar strancusta?” 19 Atunšje jăl u zăs: “Školăci šă dući pă kaljec. Änkriđala ata ću spasalit!”

Kraljevstvo alu Dimizov äj dapropi

(Mt 24,23–28, 37–41)

20 Kum u fost äntribat dă la farizeji känd u vinji Kraljevstvo alu Dimizov, Isus u äntors vorba:

“Kraljevstvo alu Dimizov nu vinji, aša să potă ominji să promatralaskă dă pă znakovur. 21 Aša lume să nu potă să zăkă: ‘Ujtăci! Ajiše äj.’ Ili: ‘Akulo äj!’ Nu! Kraljevstvo alu Dimizov äj äntri voj!”

Isus spunji kă u vinji äm napoj

22 Jăl u zăs lu učenici aluj: “U vinji vremi känd vic kivinji să viđec una däm zăljljelje känd ju, Fišjoru Omuluj, uj vladali ka kralju, ali kivinjala avostră no fi ispunulită. 23 Orikic ur zăšji: ‘Ujtăci akulo äj! Ajiše äj!’ Nu fužjec äm njikere na vă maknalec! 24 Känd ju uj vinji Fišjoru alu Omuluj, ju uj vinji ka skripala pljin dă svetlă svitlăzânt däm unu kap dă nor păn la altu kap dă nor. Aša u fi šă ku Fišjoru Omuluj äm zua aluj. 25 Ali majnti dă aje, ju trăbujesk să patalaskă mult šă ju uj fi odbacalit dă la asta generacijă.

26 Kum are äm zăljlilje känd Noa kusta, aša u fi äm zăljlilje känd ju Fišjoru Omuluj uj vinji. 27 Atunšje jej mănka šă bije, să änsura šă să ämirita pănă äm zuve känd Noa u tunat äm arkă. Šă poplava u vinjit šă u uništilit pă toc kari nas re äm arkă.

28 Isto aša are äm zăljlilje känd Lot kusta. Jej mănka šă bije, kumpăra šă vinđe, šă sāmăna šă gradale. 29 Ali pă zuva šje Lot u fužjit däm Sodoma u kăzut fok šă sumpor däm nor šă u uništilit pă jej toc. 30 Isto aša u fi däm turdată pă zuve känd ju, Fišjoru alu Omuluj muj äntoršji. 31 Dakă äj äm aje zuva omu pă krovuš dă kasa* a stvarurlje aluj äs äm kasa, nu mergă žjos dă pă jeljî să äš je ku jăl. Isto aša dakă äj om äm telek, nu mergă akasă. 32 Ängăndecävă dă băšăca alu Lot šje ju su dogodulit!† 33 Šinji gođe äňšjarkă să äš spasalaskă kustuš ala lu perđi a kari lu perđi ala u ave

17,26 Stv 19,1–29 17,28 Stv 19,1–29 * 17,31 Krovurlje alor as re ravnă a ominji puće să umblji sus ili să šadă. † 17,32 Je su ujtat äm napoj la Sodoma a Dimizov u kaznalit una ku ominji däm Sodoma. 17,32 Stv 19,16

kust. ³⁴ Ām aje nopći ju vā spuj ur fi doj ominj ām ista pat šā unu dām jej u fi lot, halalānt u fi lāsāt. ³⁵ Dovā mujer una ur meljali fān, šā una u fi lotā, hajelantā u rāmānje.” ³⁶ †

³⁷ Učenicu ur āntribat pā Isus: “Hundi u fi aje Domnu.”

Jāl u odgovorulit: “Hundi ās ominj morc akulo u vinji lešinari.” §

18

Usporedba dā sudacu hamiš

¹ Isus u spus usporedba sā areći alu učenicur kā om ar trābuji uvijek sā sā aroži šā nikad sā nu odustulaskā. ² Jāl u zās: “Ām unu varoš are unu sudac. Omusta nu ave frikā dā Dimizov, njiš nu sā brigale dā njime šje jej zāšji. ³ Šā akulo are una vādojā ām varušula kari stalno vinje akulo la jāl, šā sā aruga: ‘Apārā mā dā dužmanu amnjov.’ ⁴ Una vremi nuj ažuta. Dā pā aje su apukat sā sā āngāndaskā:

‘Nu am njiš šefāl̄j frikā dā Dimizov, ili brigā pā lāngā ominj. ⁵ Kum gođe, ju uj ažuta alu asta udovicā kā mult mā dosadalešci. Uj apāra, inače mu dosadali ku vinjala šā ku āntribalurlje alji.’”

⁶ Atunšje Domnu Isus u zās: “Ac bāgat sama šje šu zās sāngur aluj sudacu hamiš?” ⁷ Šā atunšje nu da Dimizov điriptāci šā zaštitā alu lume akuljesā aluj kari plānži la jāl zuva šā nopće šā jāl are strpljiv ku jej. ⁸ Ju vā zāk kā jāl u ažuta ku điriptāci šā ku zaštitā pā friš. Ali uj afla Fišjoru alu Omuluj dāstafelā ānkriđalā ām ominj kānd ju muj āntoršji pā pāmānt?”

Usporedba dā farizej šā dā poreznik

⁹ Isus u spus alta puvešci, alu orikic ominj kari asre tari uvjerilicā ām pravednostu alor, a jej pā alci sā ujtā ku mārznjā. ¹⁰ Jāl u zās: “Doj ominj ur mers su ām Hram sā sā aroži. Unu dām jej are farizej, šā altu om are carinik. ¹¹ Farizeju su skulat sus šā u zās asta aruguminici pāntru dā jāl: ‘O Dimizolje, ju dov hvalā cijā kā nu mes ju ka hešćelanc ominj: pulkućic, hamiš, preljubnik, ili čak ka asta carinik. ¹² Ju postulesk dovā rāndur pā sāptāmānā; dov desetina cijā dā kutotu šje zaradalesk.’

¹³ Cariniku pā haje parci, u rāmas dā parci, šā nu su āndura sā rāđiši očiš ām nor, numa āš bāče čeptu dā žalji šā zāšje: ‘Dimizolje aj milā dā minji grešnik!’ ¹⁴ Ju āc zāk kā ala poreznik u mers akasā opravdan la Dimizov, a farizej nu. A tot omu kari sā rāđika sāngur u fi ponizilit, ali eje kari u fi ponizni u fi rāđikac.”

Isus blagoslovulešci pā kupij

(Mt 19,13–15; Mk 10,13–16)

¹⁵ Jej ur adus isto aša šā pā mišj kupijiš, sā puja Isus mājnilje pā jej sā lji blagoslovulaskā. Ali kānd ur vāzut aje učenicu jej ljur svātīt sā āj đe uđinā. ¹⁶ Isus lju čimat atunšje la jāl šā u zās: “Lasālji pā kupiji sā vijā la minji šā nu lji branalec, kā kraljevstva alu Dimizov pripadalešci alu dastafel ka jej.

† **17,36** Orikic rukopisur ari asta stih: “Doj ominj ur lukra ām telek šā unu u fi lot, halalānt u rāmānje.” **17,36** Mt 24,40 § **17,37** Kānd ominji veđi pā lešinarur kum ās una, jej šćijā kā akulo ās ominj morc. Aša toc u šci kānd u vinji sudu alu Dimizov. **17,37** Job 39,30 * **18,6** Ku alčilje vorbi: “Asta sudac are nepravedan, ali ujtācāvā šje jāl u odlučilit!”

17 Anume, ju vā zāk: ‘Kā kari gođe no fi ka kupiji mišj ponizni nor puće sã tunji ăm kraljevstva alu Dimizov.’”†

Teško aj alu gãzdašj sã tunji ăm kraljevstvo alu Dimizov
(Mt 19,1–30; Mk 10,17–31)

18 Are unu vladar akulo kari u ăntribat pã Isus: “Bun Učitelju, šje trãbã sã fak sã kãpãt kust dã erikeš?”

19 Ju zãs Isus aluj: “Adãšje mã čem pã minji bun?‡ Njime nuj bun čar unu Dimizov. 20 Zapovjedurlje alu Dimizov šćijã: ‘Nu fã preljub’, ‘Nu amurã’, ‘Nu fura’, ‘Nu svedočuli ăm mišjunã’, ‘Poštivãlešćic pã tatusu šã pã mumãta.’”

21 Jãl zãs: “Da šã asta am pãzãt dãm tãnjireme ame.”

22 Kãnd u auzãt Isus aje, jãl ju zãs: “Ali ac ibizešći una stvarã: dući šã vindic kutotu šje aj, ămparcã banji alu sãrašj, šã tu vi ave gãzdãšijã ăm nor. Atunšje hajd šã sljedilešćimã pã minji.” 23 Ali kãnd u auzãt aje, tari su ăntristat kã jãl are gãzdak ša nu gãnde kutotu sã vãndã.

24 Kãnd u vãzut Isus kitã dã tari su razočaralit, jãl u zãs: “Kitã dã grov aj dã eje kari ăs gãzdašj sã tunji ăm kraljevstva alu Dimizov! 25 Maj ušuri aj alu devi sã tunji pãm urečilje dã ak, dã kitã alu gãzdak sã tunji ăm kraljevstva alu Dimizov.”

26 Hej šje punje ureći ur zãs pã aje: “Šinji atunšje poći fi spasalit?”§

27 Isus u ăntors vorba: “Šje aj nemoguće alu om, aj moguće alu Dimizov.”

28 Atunšje Petar u zãs: “Benji noj anj lãsat kutotu, šã čanj sljedilit pã činji.”

29 Isus u ăntors u alor vorba: “Anume, ju vã zāk, kã šinji gođe ăš lasã kasaš, ili pã bãšãcaš, ili pã fraciš, ili pã mumãsa šã pã tatusu, ili kupijiš pãntru kraljevstva alu Dimizov, 30 a sã nu kapići dã aje maj mult ăm asta kust dã kit ave, a u kãpãta pã altu svet kari vinji kustu dã erikeš.”

Isus jarã spunje dã morče aluj

31 Isus u čimat pã dvanaest apostolur la jãl, šã u zãs: “Punjec ureći, noj mãrženj ăm Jeruzalem šã kutotu akulo šje u fost skris dã la proroš ăm kenvija svãntã dã minji, Fišjoru Omuluj a aje su dogoduli: 32 Jej mu predali ăm mãnjilje alu ominj kari nus Židovi šã dãm minji šor fašji šuf, uj fi bãtut, jej mu skipa, 33 šã dã pã šje uj fi bičevãlit šã uj fi amurãt, ali dã pã aje ju uj uskrsnuli treća zuva.”

34 Učenicu nu šćije njimik dã asta. Elje vorbi ljur fost askunšã, šã jej nor prišjiput njimika šje sã ăngãnde Isus.

Isus ozdravalit pã orb om dã apropi ăm Jerihon

† 18,17 Dimizov zahtijevãlešći dã la ominj sã apušji vlast dã la Dimizov ku pouzdanje šã ku poniznost. Ku alćilje vorbi: “šjinji god gãndešći sã tunji ăm kraljevstvo alu Dimizov trãbã sã apušji ku pouzdanje šã ku poniznost ka kupilu.” ‡ 18,19 bun Isus postavale vorba sã vadã dakã omu are bunã razumijevanje dã identitetu alu Isus, dakã Isus aj Dimizov. Dakã omu ăl prihvatalešći ka pã Dimizov atunšje jãl u prihvatali pozivu alu Isus sã vãndã kutotu šje ari šã sã ăl sljedilaskã.

18,20 Izl 20,12–16; Pnz 5,16–20 § 18,26 Židovi gãnde kã ala om are gãzdak daje kã Dimizov lu blagoslovilit daje kã ala om are pravedan. Jej gãnde kã ominj sãrašj nus pravedni. Atunšje kãnd ominji punje ureći la Isus, jej ur zãs kã aj nemoguće omu gãzdak sã tunji ăm kraljevstvo alu Dimizov, jej gãnde kã ominji sãrašj nu poći sã sã nadalaskã kã Dimizov lju spasali kãnd u fi sudu.

³⁵ Kum äs re apropi äm Jerihon, šjeva ka omu orb šäde pä drik šä kulduže. ³⁶ Käänd omu orb u auzät kä gärmadä trešji pä akulo, jäl su äñtribat šje äj aje. ³⁷ Aša jur spus kä Isus däm Nazaret u trikut pä akulo. ³⁸ Pä aje u mužjit: “Isuse Fišjoru alu David,* mä arog la činji aj milä dä minji!” ³⁹ Lume kari umblä äm nenči äj zäšje sä takä, ali jäl su apukat šä maj tari sä mužjaskä la jäl: “O Fišjoru alu David aj milä dä minji!”

⁴⁰ Atunšje Isus u stat šä u dat zapovjed sä äl adukä la jäl. Jäl lu äñtribat: ⁴¹ “Šje gändešc sä fak päñtru činji?”

Šä jäl u äntors vorba: “O Domnu, ju gändesk sä väd!”

⁴² Isus ju zäs: “Ujtäci! Änkridala ata ću ozdravalitä.” ⁴³ Šä jäl odma u kăpätat sä vadä. Šä lu sljedilit pä Isus, šä slavale pä Dimizov. Šä totä lume kari ur väzut däde slavä alu Dimizov.

19

Zakej sä änkäješči

¹ Isus u vinjit äm Jerihon šä u trikut äm ala varuš. ² Šä akulo are om šje sä čima Zakej. Jäl are glavni poreznik, šä are gäz dak. ³ Jäl äñšjarka sä vadä pä Isus šä sä saznalaskä šjinji äj jäl. Ali nu äl puće sä ä vadä akulo asre mulc ominj daje kä jäl are niskä om. ⁴ Däm ala ränd jäl u aljärgat äm nenči šä su urkat pä ljemn dä divlja smokvä äm nadä kä lu viđe daje kä Isus vinje pä aje kalje.

⁵ Käänd u vinjit Isus pä lokula, jäl su ujtat sus šä lu väzut pä jäl, šä ju zäs: “Zakej, päfriš haj žjos, kä ju trăbä astäs sä vju la činji akasä.”

⁶ Šä jäl su ängribit sä vijä žjos šä lu apukat ku fälušjä. ⁷ Käänd ur väzut lume aje, jej toc gumunje: “Jäl u meržji la om kari äj grešnik!”*

⁸ Zakej su skulat šä u zäs: “Domnu, ujtäci! Ju dov žämätaći däm gäz dăšije ame alu sarašj. Šä dakä am äñšjäljit pä šjinjiva, äntork patru rändur majmult.”

⁹ Isus ju zäs aluj: “Astäs spasenje u vinjit la asta kasa,† kä šä asta äj fišjoru alu Abraham.‡ ¹⁰ Kä ju Fišjoru alu Omuluj am vinjit sä kotä šä sä spasalaskä pä ominj kari u fost pirdut.”§

Slugurlje alu Dimizov ar trăbujj sä rämäji vjerni

(Mt 25,14–30)

¹¹ Mulc ominj ur auzät elje vorbi, kum are dapropi dä Jeruzalem, šä ominji sä gände kä kraljevstva alu Dimizov odma su apuka.* Isus daje su apukat sä lji spujj maj una usporedbä. ¹² Jäl u zäs: “Unu gäz dak om su gätat sä mergä äm dăparći pämänt sä kapići kraljevstva šä atunšje sä sä

* **18,38** Ili “Isus are potomku alu David, kralju dä Izrael. Fišjoru alu David are numilje dä Mesija.”

* **19,7** Židovi mrzäle pä poreznici šä jej gände kä njiš una osobä nu trăbä sä sä družulaskä una.

† **19,9** spasenje u vinjit la asta kasa Ku alčilje vorbi: “Dimizov u spasalit pä ominj kari kustä äm asta kasä.” ‡ **19,9** asta äj fišjoru alu Abraham Ku alčilje vorbi: “om kari ari vjerä ka kum ave Abraham.” § **19,10** kari u fost pirdut Asta značalešči: “ominj kari u fužjit dä la Dimizov daje kä ur grešilit.”

* **19,11** kraljevstva alu Dimizov odma su apuka Židovi änkride kä Mesija u uspostavali kraljevstvo odmah käänd u vinji äm Jeruzalem. Ku alčilje vorbi: “Isus odmah su apuka sä vladalaskä äm kraljevstva alu Dimizov.”

ăntorkă. ¹³ Jăl u čimat pã zeşji (10) slugur; şã lju dat pola kila dă aržjint†, ‡ şã u zãs: ‘Fãşjec korist aje pãn şje nu mã ăntork.’ ¹⁴ Ali ominji dãm lokula aluj ăl mărzãle, şã u mãnãt pã predstavnîşj dă pã jăl sã zãkã: ‘Noj nu gãndenj asta om sã nji fiãj kralj.’

¹⁵ Ali jăl su ăntors ku autoritet dă kralj şã u dat zapovjed sã ăj adukã pã slugurljelje alu kari u dat banj şã vijã dădãnenći sã de izvještaj şje ur fãkut u banj. ¹⁶ Elşi sluga kari u vinjit, u zãs: ‘Domnu, banj atej mu adus dă zeşji (10) majmult.’ ¹⁷ Şã jăl u zãs aluj: ‘Mãndru! Tu jeşć bun sluga. Daje kã are vjeran ku mik, aku aj autoritet pã zeşji (10) varuşur.’

¹⁸ Altu om u vinjit, şã u zãs: ‘Domnu, banj atej su rãđikat dă şinşj (5) rãndur.’ ¹⁹ Şã jăl u zãs isto astuje: ‘Ju cuj da autoritet pã şinşj (5) varuşur.’

²⁰ Şã treci (3) u zãs: ‘Domnu, ajişje ăj banj atej, ju am pãzãt pãntru činji, am pus ăm maramicã. ²¹ Mijã mi are frikã dă činji daje ka jeşć strog om: Tu jej şje naj ulagalit şã akuljež şje naj sãmãnat.’

²² Şã u zãs kralju ăm ănturşjalã dă vorba: ‘Dãm gura ata cuj suduli, njiş korist sluga! Tu şćijej kã mes om strog, şã jov şje nuj amnjov, şã akuljeg şje nam sãmãnat. ²³ Atunşje adişje naj pus banj ăm bankã? Sã vi putut şjeri banj ku kamaturlje kãnd maş ăntorşji.’ ²⁴ Atunşje kralju u zãs alu hej şje stãce akulo: ‘Loc banj dă la jăl şã dãđecãl alu ala kari ari zeşji (10).’

²⁵ Jej ur zãs: ‘Ali Domnu, jăl mar ari şinşj (5) kilã dă aržjint!’

²⁶ Ju vã zãk: Kari ari u ave majmult, a heje kari nari čak şã haj pucãn şje ari u fi lot dă la jăl. * ²⁷ A alu dužmanji amej kari nu gãnde sã fjuv kralju alor, aduşjecãlji ajişje şã amurãcãlji ăm oči amej!”

Isus tunã ăm Jeruzalem ka Kralju (Mt 21,1–11; Mk 11,1–11; Iv 12,12–19)

²⁸ Kãnd Isus u spus usporedbe, u mers maj pã dãparći pã kalje dă Jeruzalem. ²⁹ Kãnd Isus vinje mar apropi dă lok ăm Betfaga şã Betanija la planina dă maslinur, jăl u mãnãt pã doj ućenikur aluj ăm nenći. ³⁰ Jăl u zãs: “Duşjec ăm sat ăm nenći. Kum vinjec ăm lok, voj vic afla pã magar pã kari njime no şãzut. † Dãzljigãcãl şã aduşjecãl la minji. ³¹ Dakã vu ăntriba şjinjiva: ‘Adişje ăl dãzljjež?’, numa zãj: ‘Alu Domnu ăj trãbã.’ ”

³² Şã kari u fost mãnãtã ur aflat točno kum jăl u zãs. ³³ Čak şã kãnd dãzljiga pã magar, gazdurlje u ăntribat: “Adişje dãzljigãc?”

³⁴ Şã ănturşjala dă vorba are: “Alu Domnu ăj trãbã.” ³⁵ Şã lu dus la Isus şã ur pus haljinurlje alor pã magar şã u pus pã Isus sus pã jăl sã şadã.

³⁶ Kum măržje jăl ăm nenći, lume punje haljinurlje alor pã driku hundi pruşule sã de čast alu Isus. ³⁷ Şã baş kum vinje jăl apropi dă varuş hundi planina dă maslinur sã slãbođi žjos, toc ućenici aluj sur apukat sã kãnci

† **19,13** ‡ **19,13** pola kila dă aržjint “mina”. Una mina are 600 grama, najvjerojatnije aržjint. Tota mina are ka plata dă 100 zãlji, aje şje ominji as re pãlcic dă patru (4) lunj, daje 10 mina ar fi tri aj dă platã. § **19,22** şã jov şje nuj amnjov, şã akuljeg şje nam sãmãnat. Asta are numa izrekã. Osoba kari je dãm bankã kutotu ili akulježji şje alci samãnã ăj metafora dă alci kari sã koristileşći ku benjilje alor şje alci tari u lukrat. * **19,26** Ku alćilje vorbi: “Toc kari koristileşći benjilje şje ari, ju fu dat maj mult, şã dã la om kari nu koristileşći benjilje şje ari alor ju su lo şje ari”. † **19,30** pã kari njime no şãzut. Numa životinjurlje kari nikad nu asre korištenã dă lukru ar fi benji alu Dimizov ili alu Kralj, (vejs Br 19,2; Pnz 21,3; 1 Sam 6,7).

ăm mari fălușăjă, șă dăm tot graju slavale pă Dimizov dă kutotu mari čudur šje ur văzut. ³⁸ Jej mužje:

“Blagoslovulit sã fiã
kralj kari vinji ăm numilje alu Domnu!
Putuljalã ăm nor,

șã slava alu Dimizov!”

³⁹ Orikic dă farizej ăm gãrmaďã jur zãs: “Učitelju, zãlji alu učenici atej sã nu svitaskã aje.”

⁴⁰ A Isus lju zãs: “Dakã jej ur tãșje, petrilje sur apuka sã mužjaskã ăm slavã.”

Isus plãnzi pã Jeruzalem

⁴¹ Kãnd u vinjit Isus maj apropi la varuș su apukat sã plãngã pã jej dasupra. ⁴² Atunșje jãl u zãs: “Sã vi șcut numa aștãs șje adușji putuljala ata!† Aku aj askunsã dã la oči atej. ⁴³ Daje kã vinji vreme kãnd duzmanji atej ur ridika falur pãlãngã činji, jej čur opkululi șã čur ânkuje dãm totã parće. ⁴⁴ Șã jej čur uniștili pã činji do kraja șã kutotu șje kustã akulo șã no maj rãmãnje ăm činji njiș una petrã pã alta petrã, kutotu pãntru aje kã nu aj prepoznulit vreme kãnd Dimizov u vinjit la činji.”§

Isus mãnã afarã dãm Hram pã ominj kari vindĩ

(Mt 21,12–17; Mk 11,15–19; ĩv 2,13–22)

⁴⁵ Isus u mers ăm Hram, șã su apukat sã lji mãji afarã pã eje kari vinďe șã kumpãra ăm nontru. ⁴⁶ Jãl u zãs alor: “Skris aj ăm svãntã kenvija: ‘Kasa ame u fi kasa dã aruguminći’ ali voj ac fãkut ‘șpiljã dã pljačkaș!’”*

⁴⁷ Dã zuva Isus ânvăca ăm Hram, a mar popur șã učitelji dã zakonu alu Mojsije șã alci voďur kari as re židovur planãrze șã ãl amori pã jãl. ⁴⁸ Ali jej nor aflat njimika kum ar fașji aje, daje kã lume sã cãnje apropi dã jãl, șã punje tari ureci la vorbilje aluj.

20

Isus ari vlast dã la Dimizov

(Mt 21,23–27; Mk 11,27–33)

¹ Mar popur, učitelji dã zakonu alu Mojsije șã alci voďur kari as re židovur ur vinjit la Isus ăm una zã kãnd ânvăca pã lumi ăm Hram șã propovjedale Hir fãlos. ² Jej lor ântribat pã jãl: “Pã alu šinji autoritet fașj stvarurljeșce? Šinji cu dat asta autoritet?”

³ Jãl u zãs: “Lasãcãmã pã minji sã vã ãntreb una stvar șã aj dã voj sã ăm ãnturșjec vorba: ⁴ Anume Dimizov u zãs alu Ivan sã bućuzaskã pã ominj, ãl ominji u zãs aje sã fakã?”

19,38 Ps 118,25–26; 148,1 † **19,42** Isus aratã tuga aluj daje kã ominji ăm Jeruzalem ur propustilit prilika alor sã fiã pomireni ku Dimizov. § **19,44** Eșce stihovur opisileșci opsadã hundi kãtãnjlje u opkolulit varușu kari ari falur. Kãnd kãtãnjlje u opkoluli, ominji nu poči sã mergã afarã șã njime nu poči sã lji ažući. Isus șcije aje kã su dogoduli alu Jeruzalem ăm buďucnost. 70. god. dã pã Krist, kãtãnjlje dã Rim u opkolulit Jeruzalem șã akulo u amurãt pã mulc ominj **19,46** Iz 56,7

19,46 Jr 7,11 * **19,46** Isus u fãkut dã njimik pã prodavač daje kã jej ur uniștavalit svrha dã Hramu alu Dimizov. Dimizov gãnde ominji sã șã arogã ăm Hramu aluj, ali prodavaći aje koristile ka pã plac. Jej varale pã ominj daje kã lji naplatale maj mult dã rãnd dã žrtvã

⁵ Jej ur svätit una ku alt ša zășje: “Dăkă anj zășji ‘dă la Dimizov’, u ăntriba: ‘Adășje atunșje nu ănkriđec?’ ⁶ Ali dăkă anj zășji noj: ‘Dă la ominj’, totă lume u vărłji petri pã noj sã nji amori. Kã jej ăș uvjerilic kã Ivan are prorok.” ⁷ Așa jej u ăntors vorba kã jej nu șcije dă hundi u vinjit autoritet sã buczuzaskã.

⁸ Ša Isus u zãs: “Njiș ju nu vuj spunji ku alu šinji autoritet fak stvarurljeșce.”

*Isus fașji usporedbã ku židovski vođur ku rej vinogradarur
(Mt 21,33–46; Mk 12,1–12)*

⁹ Isus su apukat sã spujã usporedbã alu lume: “Are unu om kari u sãmãnat vinograd ša u lãsat ãm najam vinogradu alu šjeva ka ominji, ša jãl atunșje u fužjit dãm pãmãntula pã maj lungã vremi. ¹⁰ Kãnd u vinjit vreme, jãl u mãnat pã sluga la ominj ãm vinograd sã ãj đe parce aluj dãm plodur kari jej duguvule aluj, ali ominji lor bãtut ša lor mãnat ku mãnjlilje golji. ¹¹ Atunșje u mãnat pã altu sluga ali ša pã jãl lor bãtut, vređalit ša lor mãnat ku mãnjlilje golji. ¹² Jãl u ănșjirkat sã mãji pã treći sluga, ali ša pã jãl lor ranalit ša lor arukãnt.

¹³ Gazda dã vinograd u zãs pã aje: ‘Šje sã fak? Ju uj mãna pã fișjoru amnjov plãkut. Dar kãnd lu vide pã jãl, pãlãngã jãl ur ave respekt.’

¹⁴ Ali ominjije kãnd lor vãzut sur ligizit ăntri jej: ‘Jãl ãj nasljednik. Hajz sã ãl amurãnj aša nasljedstva aluj sã nji rãmãji anovã.’ ¹⁵ Atunșje lor dus afarã dãm vinograd ša lor amurãt.

Aku šje u fașji gazda dã vinograd? ¹⁶ Jãl u vinji ša u uniștili pã ominjije. Ša u da ãm najam vinogradu alu alci.”

Kãnd u auzãt jej aje kum ominji urãt sã ponașaleșci, jej ur zãs: “Nu đe Dimizov!”

¹⁷ Jãl su ujtãt pã jej, ša u zãs: “Skris ãj svãntã kenvija: ‘Petrã kari graditelji u vărłjit ãndãrãt u fost aku petrã zaglavnã?’

Šje znaçaleșci asta? ¹⁸ Toc kari kađi pã petre u fi zdrubit pã dãrãbelji, ša toc pã kari kađi u fi zdrubic.”

¹⁹ Uçitelji dã zakonu alu Mojsije ša mar popur ur ănșjirkat sã pujã mãnjlilje pã jãl ãm ala șas ali alor lji frikã dã lumi. Jej ur prișjiput kã jãl u spus dã asta usporedbã protiv dã jej.

*Popi ănșjarkã sã prevaralaskã pã Isus kãnd ãl ăntriba dã porez
(Mt 22,15–22; Mk 12,13–17)*

²⁰ Popi ša alci vođur ãl pratãle pã Isus ša or mãnat pã špijunj, ominj kari trișje ka ominj ãirepc kari ar trãbuji sã ãl optužulaskã pã Isus ãm šjeva šje ar zășji krivo aša sã ãl adukã pã Isus ãm mãnjlilje dã upravitelj alu Rim. ²¹ Așa lor ăntribat pã jãl: “Uçitelju, noj șcijenj kã aje šje zășj ša ãnvec ãj toçno, ša kã nu arec njiș șefãlj parci, ali tu ãnvacã anume kalje lu Dimizov. ²² Aku ãj benji dã noj židovur sã plãçenj porez lu car ili nu?”*

²³ Isus u shvatalit kum jej as re lukavi ša lju zãs alor: ²⁴ “Arãtam banji ku kari plãçeșc porezu.† Aku alu šjinji ãj ubrazu ša numilje sus?”

20,17 Ps 118,22 * **20,22** Jej sã nadale kã Isus u zășje “da ili nu”. Dakã u zășji “da”, atunșje Židovi ar fi mirgiș pã jãl kã lji zășji sã plãçãškã porez la alci kari ăș pã vlast. Dakã zășji “nu” atunșje vjerski vođur ar puçe sã zãkã alu Rimljani kã Isus ãnvacã sã krșãlaskã zakonu alu Rim. † **20,24** ãm original skrijã: “denar”.

Jej ur zäs: “Alu car.”

²⁵ “Atunšje plăcec alu car šje äj pripadalešci lu car šä däðec lu Dimizov šje pripadalešci alu Dimizov!” ²⁶ Jej nu puçe sä aflji njmika rov äm svatu aluj äntri toc lumi, šä jej asre ämirac la änturšjala dä vorba aluj, šä u täkut.

Saduceji äntrebä pä Isus dä uskrnuće
(Mt 22,23–33; Mk 12,18–27)

²⁷ Aku orikic saduceji[†] kari zäšji kä njime nu su skula däm morc ur vinjit la jäl, ku trik äntribalä: ²⁸ Jej ur zäs: “Učitelju, Mojsije u pus žos zakon päntu noj kä dakä fračisu omuluj ar muri šä lasä pä bäšacaš fär dä kupij, atunšje fračisu aluj träbä sä u ämirici šä sä rädišji familija päntu fračisu mort. § ²⁹ Undatä asre šapči frac. Elši u lot bäšacä šä u murit fär dä kupij. ³⁰ Šä drugi u lotu pä je, šä jäl u murit fär dä kupij. ³¹ Šä treći u lotu pä je. Maj toc šapči ur lotu šä ur murit, šä njiš unu no avut kupij ku je. ³² Pä zadnji šä mujere u murit. ³³ Aku lu šjinji u fi bäšace känd or uskrnuli morci? Ängändešćici kä toc šapči ur avutu dä bäšacä.”

³⁴ Isus u äntors vorba alor: “Äm asta svet lume sä ämiritä šä sä änsorä. ³⁵ Äli eje kari ur fost smatralic vredni sä uskrnulaskä däm morc njiš nu su änsura, njiš nu sä ämiritä. ³⁶ Šä jej nu poči maj mult nikad sä mori, kä jej äs kupiji alu Dimizov daje kä äs riðikac däm morc. Jej äs ka ändeji. ³⁷ Atunšje dä uskrnuće šä Mojsije u arätat aje äm svedočulala aluj dä grmu šje arðe. Akulo jäl čamä pä Domnu alu Dimizovu lu Abraham, Dimizovu lu Izak, šä Dimizovu lu Jakov, multä dobä dä pä šje jej ur murit. ³⁸ Anume, Dimizov nuj Dimizovu alu hej morc, mar alu hej kari kustä, känd toc kustä päntu jäl.”*

³⁹ Šjeva ka učitelji dä zakonu alu Mojsije u priznalit: “Učitelju, tu aj svitit benji!” ⁴⁰ Dä pä aje jej nu sor maj ändurat sä äl äñšjeršji ku äntribalur.

Mesija äj maj mari dä kit Car David
(Mt 22,41–46; Mk 12,35–37)

⁴¹ Isus u äntribat: “Šje gändešci jej kum svitešci dä Mesija kä äj numa Fišjoru lu Car David? ⁴² David dä jäl sängur äm kenvije dä Psalmur zäšji: ‘Domnu u zäs alu Domnu amnjov:

Šäz pä desna parce ame.

⁴³ Šä ju uj värlji pä dužmanji atej däsüp pišjorilje atelji.’

⁴⁴ David jasno äl čamä: ‘Domnu’, atunšje kum poči jäl sä äj fijä fišjor?’†

Isus upozoravalešci pä učenici aluj sä sä päzaskä dä učitelji dä zakonu alu Mojsije

(Mt 23,1–36; Mk 12,38–40; Lk 11,37–54)

[†] **20,27** saduceji grupa dä židov kari äs vjernici šä političari jej numa prihvatalešci elši šinšj kenvijur däm stari zavjet šä jej nur änkrizut äm kust dä pä morci. **20,28** Pnz 25,5–6 § **20,28**

Äm original skrijä: “räðika familijä päntu fračisu aluj.” **20,37** Izl 3,6 * **20,38** Daje kä ešce ominj ur murit fizički, jej träbä sä fijä duhovno äm kust. Ku älcilje vobri: “Dimizov alu eje lu kari duhu alor kustä, makar kä tela alor ur murit daje kä duhu alor kustä äm prisutnostu alu Dimizov.”

20,43 Ps 110,1 † **20,44** Daje kä David u čimat pä Mesija kä äj Domnu aluj, aje značalešci kä Krist äj maj mari dä kit David šä nuj numa potomku alu David.

⁴⁵ Isus svite lu učenici aluj a totă lume punje ureci. ⁴⁶ Jăl u zăs: “Je sama dă učitelji dă zakon alu Mojsije. Jej uživalešci să să ŝetalaskă ăm haljinur lunž ŝă să fiğă pozdravalic ku poštovanje ăm varuș pă trgur ŝă jej plașji să ŝadă lokurlje časni ăm sinagogur ŝă pă nuntur. ⁴⁷ Jej pljačkaleșci pă udovicur ăm kășălje alor, kănd fașji lunž aruguminici dă predstavă. Ali jej ur kăpăta maj gre kaznă.”

21

Udovica dă kutotu ŝje ari alu Dimizov (Mk 12,41–44)

¹ Kum su ujtat ăm sus Isus u vâzut pă ominj gâzdașj kum bagă banj ăm ŝkatulă kari are ăm Hram. ² Jăl u vâzutu isto așă pă mujere vădojă kum u pus ăm nontru doj mișj banj dăm aržjint. ³ Isus u zăs: “Ju vă zăk anume, kă asta sărakă vădojă anume u dat maj mult dăm toc jej. ⁴ Adișje? Daje kă toc alci or dat dobrovoljni prilog lu Dimizov dăm aje ŝje ave mult kănd mujere u dat dăm sărășijă ŝă kutotu ŝje ave dă kust.”

Znakur dă ănturșjala lu Krist (Mt 24,1–22; Mk 13,1–20)

⁵ Kănd učenici svite dă Hram, ŝă zășje kă ave mândri mar petri, ŝă are ukrasalit ku ukrasur kari ur dat ominji alu Dimizov, Isus u zăs: ⁶ “A dă eșce stvarur la ŝje vă ujtăc aku, zuva u vinji, kănd njiș una petră no rămănje ajișe una pă alta. Jelji ur fi toci vărliji zos.”

⁷ Jej lor ăntribat pă jăl: “Učitelju kănd u fi aje? Ŝă ŝefălj znakuvur ur fi kari ur zășji kănd u fi?”

⁸ Jăl u zăs: “Ujtăcăvă să nu fijec zăbunjic. Multă lumi ur vinji ăm numilje amnjov ŝă ur zășji: ‘Ju mes Mesija’, ŝă ‘Vreme ăj apropri.’ Ali nu băgăc sama la jej. ⁹ Ŝă kănd auzăc dă tabărur ŝă dă nemirur nu fijec frikoș, kă eșce događajur trăbă să fiğă elși ali kraj no vinji așă pă friș.” ¹⁰ Jăl isto așă lju zăs: “Nacija sur boruli protiv dă nacija, ŝă kraljevstva protiv dă kraljevstva. ¹¹ Ŝă u fi potresur pă različită lokur isto ka ŝă fome ŝă kugur. Ŝă pă nor ur fi frikoși stvarur dă vâzut ŝă urăci znakur.

¹² Ali majnti dă ŝje u fi kutotu asta, ŝă vor apuka. Jej vur adușji ăm sinagogur la sud ŝă vor băga ăm čemicur. Jej vur trăje la kraljur ŝă la alci vladar daje kă ŝcec učenici amej. ¹³ Kutotu asta vu da ŝansă să svedočulec. ¹⁴ Ali nu vă brigalec ŝje ac zășji ăm nenči dă obrană. ¹⁵ Kă ju voj da ăm vreme firi ŝă mărđuljiğă ăm aje meră dă njime no puće să să obranalaskă dă aje, ili să să bată protiv dă aje. ¹⁶ Ŝă voj vic fi izdalic, da čak ŝă dă la roditelji avoștri ŝă dă la frac ŝă dă la njam, urtașj, ŝă orikic dăm voj ur fi amurăc. ¹⁷ Toc vor mărzăli daje kă ŝcec učenici amej. ¹⁸ Tot njiș unu pâr* dă pă kapičilje avoștri nu vu piri. ¹⁹ Ŝă dăkă nu odustanalec vic kăpăta kust dă erikeș.”

Proroștvo dă uništenje dă Jeruzalem (Mt 24,15–21; Mk 13,14–19)

* **21,18** unu pâr Isus sviteșci dă maj mik dio la aje osobă. Jăl sviteșci kă ăntragă osoba nu u propadali. Isus mar spunje kă orikic ur fi amurăc, a ŝjinjiva prișjepi kă duhovno alor nu lju fi njimika.

²⁰ Isus spunje: “Voj vic viđe Jeruzalem opkolulit dă kătănj, atunșje voj ac ŝci kă u fi uništen. ²¹ Atunșje eje ăm regija Judeja trăbă să skepi ăm planinur, eje kari kustă ăm varuș trăbă să fugă dă akulo șă heje păm satur să nu mergă ăm varuș. ²² Kă ăm elje zălji dă osvetă kutotu stvarurlje dăm Kenvija svântă sur umplje. ²³ Jao alu elje kari ăș gărjonji ili rănjeși pă căcă kupij ăm zăljlilje kă bjeda șă mirgu protiv dă eje ominj u fi mari! ²⁴ Orikic ur muri pă șpica dă mač șă ostali ur fi zarobulic ănră mulci nacijur. Jeruzalem u fi kălkat dă la ominji kari nus židovi păn șje nu lji treșji vreme dă vladalală.”

Isus sviteșci kum su ăntorșji napoj pă pămănt
(Mt 24,23–35; Mk 13,21–31)

²⁵ Isus spunje: “Akulo ur fi znakur, pă sori, lună șă pă ŝcevilje, șă ominji pă pămănt ur fi ăm mari nevoljur, dă graju mari dă valovur. ²⁶ Sufljičilje ominjilor lu lăsa dă frikă dă ha șje tek u vinji pă svet kă silurlje dăm nor sur zdrănșjina. ²⁷ Šă atunșje jej ur svedočuli kă ju am vinjit Fișjoru Omuluj pă oblak ku mari pučeri șă ku slavă. ²⁸ Kănd u fi asta ujtăcăvă sus șă rădikac kapičilje kă Dimizov vinji să vă oslobudulaskă.”

Usporedbă dă ljemnu dă smokvă
(Mt 24,32; Mk 13,28)

²⁹ Isus lju spus usporedbă: “Băgăc sama la ljemnu dă smokvă, șă alčilje ljemnji! ³⁰ Kit să punji listur, voj viđec kă vara ăj apropi. ³¹ Isto aša kănd vi viđe asta kă u fi voj ac ŝci kă kraljevstva lu Dimizov ăj apropi. ³² Anume, ju pot zășji: asta ominj kari kustă no fužji ăndărăt majnti dă șje kutotu asta no fi.† ³³ Norurlje șă pămăntu u treșji ăndărăt, ali vorbilje amelji nikad nor treșji.”

Fijec spremni dă Isusov dolazak
(Mt 24,36–51; Mk 13,32–37)

³⁴ Isus u zăs: “Nu lăsa brigur ăm sufljituc dă mănkari, butură șă brigur dă asta kust, să nu vă dukă dă la Dimizov kă zuve poči să vijă ³⁵ dăm turdată. Kă u vinji pă toc bez obzira hundi kustăc pă pămănt. ³⁶ Păzăc dăm ala rănd pă toci vremilje. Šă arugăcăvă să fijec spremni să skăpăc dă kutotu asta șje u fi, șă să pučec să fijec ăm nenče ame la Fișjoru Omuluj făr dă frikă.”

³⁷ Ăm totă ză Isus ănvăca ăm Hram, ali nopće jăl fužje afară șă ăș fășje lok la planina dă maslinur. ³⁸ Ali dă điminjaca răkori, totă lume vinje să puğă ureci la jăl ăm Hram.

21,24 Iz 63,18; Dn 8,13 **21,27** Dn 7,13 † **21,32** asta ominj kari kustăĂm original skrijă: “asta generacijă”. Postojuleși različitur načinur kum să prișjipenj asta redak: 1. asta generacija značaleși pă heje kari kusta ăm vreme kănd Isus svite a eje značaleși kă u fi uništenje dă Jeruzalem șă alci znakovur kari u adușji la povratku alu Krist su apukat kănd jej u kusta; 2. asta generacijă značaleși alta vrstă dă ominj kari ăș rej șă să suprotstavljalesi lu Isus, a eje značaleși kă uvjek u fi nevjernici kari să suprotstavljalesi lu Isus păn la trenutak kănd jăl su vratali pă pămănt; 3. asta generacijă značaleși “asta rasă” odnosulesi pă židovur, șje značalași kă židovska rasa nu u prošuli majnti dă șje Isus su ăntorșji pă pămănt, ili 4. asta generacija značaleși kă ominji u kusta păn do kraja a eje značaleși kănd su dogoduli događajur su spomenuli ăm stihovur 25–26, Isus su ăntorșji pă pămănt kănd aje generacijă u kusta.

22

*Juda su ligizit sã izdãlaskã pã Isus**(Mt 26,1-5, 14-16; Mk 14,1-2, 10-11; Iv 11,45-53)*

¹ Are apropi Pasha, kari are elši zã dã blagdan dã pita fãr dã kvas. ² Mar popur šã učitelji dã zakonu alu Mojsije planãrze kum ar puće sã amori pã Isus ali alor lji are frikã dã lumi.

³ Atunšje Sotona u tunat ãm Juda Iskariot, kari are unu dãm dvanaest (12) apostola. ⁴ Jãl u mers šã su ligizit ku mar popur šã ku stražari dã Hram kum ar puće sã ãl izdalaskã pã Isus. ⁵ Jej asre fãloš dã aje šã sor ligizit ku Juda sã ãj ðe banj. ⁶ Juda su ligizit šã atunšje su ujtat dã prilikã sã ãl izdalaskã pã jãl afarã pã askuns fãr dã lumi.

*Priprema dã Pasha**(Mt 26,17-19; Mk 14,12-16)*

⁷ Zuva dã Pita fãr dã kvas, u vinjit pã kalji birkuca pã Pashã a aje trãbuje sã fijã žrtvovalitã. ⁸ Aša Isus u mãnat pã Petar šã pã Ivan šã lju zãs: “Dušjec šã pripremilec večera dã Pashã pãntru noj sã mãnkãnj.”

⁹ Jej lor ãntribat pã jãl: “Hunði gãndëšć sã pripremlenj?”

¹⁰ Jãl lju zãs alor: “Punjec ureći, kum vinjec ãm varuš, voj ac afla pã om kari dušji mari bukal dã apã. Sljedilecãl pãn la kasa hunði meržji.

¹¹ Atunšje zãšjec lu kapu dã kasã: ‘Učitelju ãntrabã, Hunði ãj soba ãm kari pot mãnka večera dã Pashã ku učenici amej?’ ¹² Jãl cu arãta atunšje soba sus pã kat mari šã opremilitã ku kutotu. Fãšjec pripremlurje akulo.”

¹³ Aša jej ur mers šã ur aflat stvarurlje kum Isus ljør zãs, šã jej ur fãkut priprema dã večera pã Pashã.

*Zadnja večera lu Domn**(Mt 26,20-30; Mk 14,17-26; Iv 13,21-30; 1 Kor 11,23-25)*

¹⁴ Kãnd u vinjit vreme sã mãnãšji una, Isus šu lot lok la masã, šã ku jãl asre dvanaest (12) apostolur. ¹⁵ Jãl u zãs: “Ju am avut mari vojã sã am večera dã Pashã ku voj majnti dã šje uj patali ku morće. ¹⁶ Ju vã zãk kã nikad maj mult nu uj mãnka večera dã Pasha majnti dã šje nu su ispunuli ãm kraljevstva lu Dimizov.”*

¹⁷ Atunšje u lot klijštaru ku vin šã u dat hvalã alu Dimizov, šã u zãs: “Loc asta šã ãmpãrcãc ãntri voj. ¹⁸ ãm napoj, ju vã zãk, ju noj be dã plodu dã strugur pãn šje no vinji kraljevstva lu Dimizov.”

¹⁹ Isus u lot pita, šã u dat hvalã alu Dimizov, u rupt ãm dovã šã u dat la učenici aluj šã u zãs: “Asta ãj tela ame, kari u fost datã pãntru voj. Fãšjec asta ãm ãngãndalã dã minji.” ²⁰ Šã isto aša dã pã mãnkari, jãl u lot klijštaru dãm kari toc ur be šã u zãs: “Asta klijštar ãj novi zavjet ãm sãnzilje amnjov, kari ãj vãrsat pãntru voj.

²¹ Ujtãcãvã kã izdajica ame ãj la masã apropi dã minji! ²² Ju Fišjoru Omuluj uj muri kã aša are skris ãm nenci ali jao lu omula kari mu izdalit!”

²³ Pã aje jej sor apukat sã sã ãntrebi una pã alt kari ar fašji aje.

* **22,16** Pasha u podsjetilit pã izraelski narod kum Dimizov lju izbavalit dãm ropstvo dãm Egipat kãnd u žrtvovalit birkã a jej u pus sãnzji pã uša alu kasa alor. Pã sliãan naãin, Isus u mãnat pã birka alu Dimizov šã ku sãnzilje alu Isus sã oslobodulaskã pã narodu alor dãm grehurlje alor. Isus ãm napoj u vinji u vladali ka kralju, a atunšje vjernici ur ave mari feštã, jej ur slavalì kã Dimizov lju izbavali.

Ponizni aš maj mari ašm kraljevstva alu Dimizov

(Mt 20,25–28; 19,28; Mk 10,42–45)

²⁴ Isto aša su apukat apostoli unu svat antri jej, ka šjinji ar trābuji sǎ fiǎ maj mari antrǎ jej. ²⁵ Aša Isus u zās: “Kraljevi dǎ asta svet vladalešći ku narodu pǎ koristu alor šǎ ari pučeri pǎ jej, šǎ jej sāngur zǎšji kǎ fašji benji. ²⁶ Ali nu aš aša ku voj! Lasǎc pǎ maj mari dǎm voj sǎ fiǎ hǎl maj ponizni, a hǎl maj bǎtǎrn ka sluga. ²⁷ Aku šjinji aš maj mari, gostu la masǎ ili poslužitelju kari aš sluga? Hǎl kari aš la masǎ da nu? Ali ujtǎci, ju mes ajišje ku voj ali ka sluga avostru. ²⁸ Voj ac rǎmas ku minji pǎm anšjirkalurlje amelji. ²⁹ Kum mu dat Tata amnjov kraljevstva mijǎ, aš isto, ju voj da avovǎ, ³⁰ pravo sǎ mǎnkǎc šǎ sǎ bijec la masa ame ašm kraljevstva ame, šǎ sǎ šǎdec pǎ prijestolje, sǎ sudulec pǎ dvanaest plemurlje dǎ Izrael.”

Isus spunji alu apostolur dǎ kušnjur šǎ dǎ pretnjur šje vinji

(Mt 26,31–35; Mk 14,27–31; Iv 13,36–38)

³¹ Isus u zās: “Šǎ tu Šimun, Šimun, punji ureći! Sotona u šjirut dopuštenje sǎ vǎ iskušulaskǎ ka pǎ pšenicǎ ašm sito.† ³² Ali ju mam arugat pǎntru činji, dǎ ankrīdala ata sǎ nu kadǎ. Šǎ tu trǎbǎ sǎ āmbǎlurec ām vjerǎ pǎ fraci atej kǎnd vij ām napoj la minji.”

³³ Petar u zās: “Domnje ju mes spreman sǎ mǎ duk ām čemicǎ šǎ sǎ mor ku činji!”

³⁴ Isus u āntors vorba: “Lasǎ mǎ sǎ ac zǎk kǎ kukošu no kukuruzu astǎs majnti dǎ šje tu mi tǎgǎdi ām tri rǎndur kǎ nu mǎ kunošć.”

³⁵ Isus jarǎ lju āntribat: “Kǎnd vam mǎnat afarǎ fǎr dǎ đibularuš šǎ fǎr dǎ tašč, ili cipiliš, arec ām šjeva ka potreba?”

Jej u zās: “Nu.”

³⁶ Ali jǎl u svǎtit: “Maj mejnkulo, dakǎ avec đibularuš jec ku voj, šǎ isto aša šǎ taška šǎ dakǎ nu aj mač vindī šubac šǎ kumpǎrǎ mač.‡ ³⁷ Kǎ sigurno trǎbǎ sǎ sǎ ispunulaskǎ šje are skris dǎ minji, anume: ‘Jǎl are smatralit dǎ zločinac’–isto šje u zās proroci dǎ minji trǎbǎ sǎ sǎ ispunulaskǎ.”

³⁸ Atunšje jej ur zās: “Ujtǎci Domnje, noj avenj doj mačur.”

Jǎl u āntors vorba: “Aku aš dǎstul ku asta svat.”§

Muka alu Isus ām gardu dǎ Getsemanija

(Mt 26,36–46; Mk 14,32–42)

³⁹ Isus u mers aku la Planina dǎ maslinur, kum ave jǎl običaj sǎ fakǎ, šǎ učenici aluj ur vinjit ku jǎl. ⁴⁰ Kǎnd u vinjit jǎl pǎ lok, jǎl u zās alor: “Arugǎčǎvǎ dǎ aje sǎ nu kǎdec ām kušnjǎ!”

⁴¹ Jǎl su makušit āndǎrǎt dǎ la jej aša dǎ parci ka kum aj vǎrlji petrǎ, šǎ u kǎzut pǎ đinuc, šǎ sǎ aruga. ⁴² Jǎl u zās: “Tata, dakǎ tu gǎndešć

† **22,31** Đavao gǎnde sǎ lji odvojulaskǎ dǎ la Isus ka kum seljak odvajalešći pšenicǎ dǎ la ljuskǎ.

‡ **22,36** Kǎnd učenici majnti ur krenulit sǎ propovjedalaskǎ, Isus are tari popularan a ominji ur arǎtat gostoprimstvo lu heje kari propovjedale poruka alu Isus. Stvarurlje sǎ promjenule aku a mulc ominj su suprotstavali lu Isus a učenici trǎbǎ sǎ sǎ pǎzaskǎ sǎ fiǎ spremni sǎ sǎ osigurulaskǎ šǎ sǎ zaštitilaskǎ. **22,37** Iz 53,12 § **22,38** Aku aš dǎstul ku asta svat Asta ar puče sǎ fiǎ: 1. jej ari dovoljno mačur, ku alčilje vorbi: “aku avenj dovoljno mačur” ili 2. Isus gǎndešći jej sǎ šće sǎ svitaskǎ dǎ aje kǎ ari mačevur: “Dǎstul aš asta svat dǎ mačevur”. Kǎnd Isus svite kǎ ar trbuji sǎ kumpiri mačevur, jǎl lji svite dǎ opasnost ku kari su afla. Jǎl anume nu gǎnde sǎ kumpiri jej mačevur šǎ sǎ borulaskǎ.

je klijštarusta dă patnjă dă la minji! Jară nu fiğă ame vojă mar ata fiğă făkută!”⁴³ Atunșje aŋđalu dăm nor u vinjit șă lu ămbălurit pă jăl. ⁴⁴ Kum are ăm mari mukur jăl șă maj tari să aruga. Șă znoju aluj su făkut ăm kapljicur, dă sănži kura pă pămănt.* ⁴⁵ Atunșje Isus su skulat dăm aruguminči șă u mers ăm napoj la apostoli aluj. Jăl lju aflat kum să kulka činjic dă žalji. ⁴⁶ Așa jăl lju zăs: “Adășje vă kulkăc? Skulăcăvă șă arugăcăvă să nu kăđec ăm kušnjă!”

Isus ăj apukat

(Mt 26,47–56; Mk 14,43–50; Iv 18,3–11)

⁴⁷ Isus inka svite kănd ur vinjit mulc ominj. Jej ur vinjit dă pă jăl. Unu dăm jej are șă Juda unu dăm dvanaest (12) apostolur. Jăl u vinjit dă apropi la Isus șă lu surutat ăm ubraz. ⁴⁸ Ali Isus ju zăs aluj: “Juda, izdaleșc pă minji, Fișjoru alu Omuluj, ku surutala?”

⁴⁹ Apostoli kănd u văzut șje su dogodulit jej ur ăntribat: “Domnu, să nji băčenj ku mačurlje?” ⁵⁰ Șă unu dăm jej u luvit ku maču pă sluga lu popa mari, șă ju tijeț ureče.

⁵¹ Isus u zăs: “Dăstul, nu maj vă băčec!” Jăl u pus măna pă ureci șă lu iscjelilit.

⁵² Atunșje Isus u zăs lu mar popur șă lu straža dă Hram, șă lu bătărni kari ur vinjit afară protiv dă jăl: “Ac vinjit ku mačur șă ku palicur ka pă buntovnik? ⁵³ Nikad nac răđikat njiș žježijtu protiv dă minji kănd arem ku voj ăm totă ză ăm Hram. Ali aku ăj vreme avostră șă să vladalaskă tama.”†

Petar tăgădeși pă Isus

(Mt 26,67–75; Mk 14,66–72; Iv 18,15–18, 25–27)

⁵⁴ Atunșje jej lor apukat pă Isus, lor dus ăndărăt șă lor dus la kasa la maj mari popă. Petar sljedile pă dăparči. ⁵⁵ Fok ur făkut ăm sredina dă udvar, șă kum șăđe lume akulo, Petar u vinjit ăntri jej. ⁵⁶ Una tănără slușkinja lu văzut kă șăđi ăm lumina dă fok, u mucăt pă jăl tari șă u zăs dă pă aje: “Omusta are ku jăl isto.”

⁵⁷ Ali jăl u tăgădit șă u zăs: “Nu, ju nu mes. Ju nu ăl kunosk pă jăl!”

⁵⁸ Nu mult dă pă aje altu om lu văzut șă u zăs: “Spunji! Tu jeșc unu dăm jej!”

Ali Petar u ăntors vorba: “Ju nu mes!”

⁵⁹ Hunđiva unu șas dă pă aje altu om uporno tvrdăle: “Sigurno, asta om are ku jăl, kă jăl ăj Galilejac!”

⁶⁰ Ali Petar u zăs: “Ju nu șcuv dă șje sviteșc!” Șă točno atunșje kănd inka svite, kukoșu u kukuruzăt. ⁶¹ Domnu su ăntors șă su ujtat pă Petar. Șă vorbilje lu Domnuluj ur vinjit ăm napoj la Petar, kum u zăs jăl: “Majnti dă șje kukoșu u kukuruză astăs tu mi tăgădi pă minji ăm tri răndur.” ⁶² Șă Petar u mers afară șă plăngănt tari.

⁶³ Ominji kari ăl păze pă Isus ăș fășje șjuf dăm jăl șă ăl băče. ⁶⁴ Jej ur pus fljancă pă oč, ăl luve ăm ubraz șă să akăca dă jăl: “Ajde prorokuleșci! Spunji nji șjinji ču luvit ăm ubraz?” ⁶⁵ Șă jej alu Isus ur zăs maj mulci urăci vorbi.

* **22,44** Ăm orikic starogrčki rukopisur nu ari 43. i 44. redak. † **22,53** vladalaskă tamaAje ăj vreme kănd Sotona lukră.

*Isus aj la maj mari sud**(Mt 26,59–66; Mk 14,55–64; Iv 18,19–24)*

⁶⁶ Dã rãkori ãm alta zã, bãtãrnji, una ku mar popur șã ucitelji dã zakonu alu Mojsije, ur adus pã Isus ãm nençe dã sudu alor. ⁶⁷ Jej ur zãs: “Spunjinji dakã jeșc tu Krist.”

Jãl u ãntors vorba: “Sã vã spuj nu mac ãnkređi, ⁶⁸ șã sã vã ãntreb pã voj dã Krist, voj nu ac ãntorșji vorba. ⁶⁹ Aku maj menkulo ju, Fișjoru alu Omuluj, uj fi ãm puçeri pã desna parçi dã mãna lu Dimizov.”

⁷⁰ Șã jej toc ur zãs, “Atunșje tu jeșc Fișjoru alu Dimizov?”

Șã jãl u ãntors vorba: “Da baș kum zãșjec! Ju mes!”

⁷¹ Atunșje jej or zãs: “Șefãlj dokazur maj mult nji trãbujã? Noj sãngur anj auzãt dãm gura aluj!”

23*Isus la Pilat kari are upravitelj șã rimljanin**(Mt 27,11–14; Mk 15,1–5; Iv 18,28–37)*

¹ Toc kari as re dio dã sud sor skulat șã lor adus pã Isus la Pilat. ² Șã jej sor apukat sã adukã optužbur protiv dã jãl: “Noj anj aflat kum strikã pã lumi. Jãl u zabranalit sã sã plãcaskã porezu lu Caru dã Rim. Jãl tvrdãleșci kã jãl aj Krist Car.”

³ Pilat lu ãntribat: “Jeșc tu Car dã Židov?”

Isus u ãntors vorba: “Da kum aj zãs tu.”

⁴ Pilat u zãs atunșje lu mar popur șã lu gãrmadã dã lumi, “Ju nam aflat njimika dã șje laș optužuli șã suduli.”

⁵ Ali jej șã maj tari navalale: “Jãl bunuleșci pã toc pã pãmãntu anostru.* Su apukat sã ãnveci ãm Galileja șã u vinjit ãm Jeruzalem.”

Isus ãm nençe lu Car Herod

⁶ Kãnd u auzãt Pilat kã sã sviteșci dã Galileja, jãl u ãntribat: “Aj omusta dãm loku Galileja?” ⁷ Kum are informiran Isus pripadale alu autoritetu lu Herod, Pilat lu mãnat la Herod kari are ãm Jeruzalem atunșje.

⁸ Herod are fãlos kã veđi pã Isus. Kã dã mult gãnde sã ãl vadã pã Jãl daje kã u auzãt mult dã jãl, șã Herod sã nadale kã lu viđe sã fakã çudur.

⁹ Herod svite mult, ãntriba mulci, ali nu ju fost ãntorsã njiș una vorba.

¹⁰ Mar popur șã ucitelji dã zakonu alu Mojsije asre isto akulo șã jej ur zãs tari mar optužbur protiv dã Isus. ¹¹ Atunșje Herod șã stražurlije aluj aș fãșje șodã dãm Isus șã ãl fãșje bulãnd. Jej lor ãmbrãkat pã jãl ãm haljinur dã Car șã lor mãnat la Pilat. ¹² Șã ãm aje zã Pilat șã Herod kari asre dužmanj aku asre urtaș.

*Isus ãm napoj la Pilat**(Mt 27,15–26; Mk 15,6–15; Iv 18,39–19,16)*

¹³ Atunșje Pilat u çimat una pã mar popur șã pã alci voður kari as re židovi șã pã gãrmadã dã lumi. ¹⁴ Jãl lju zãs: “Voj ac adus pã omusta kã bunule pã lumi ali ju vã uvjerãlesk kã kãnd ãl ispičem nam aflat njiș șefãlj krivicã am jãl. Jãl nu aj duvinã njiș dã una krivicã dã șje ac optužulit.

¹⁵ Njiș Herod na aflat njimik ãm jãl, kapu lu mãnat ãm napoj la noj. Jãl no

22,69 Ps 110,1 * **23,5** toc pã pãmãntu anostru ãm original skrijã: “pãm ãntragã Judeja”. Ali ajișje sã odnosuleșci pã rimska provincija “Judeja”, pã cijela domovina alu Židov.

fäkut njimika sã zavredilaskã kaznã dã morçi. ¹⁶ Ju uj da sã ãl biçalaskã benji benj sã luj slãbuzã.”

Da li Pilat u slãbuzã pã Isus ili pã Baraba?

¹⁷ † ¹⁸ Ali jej ur mužjit ãm grupur tari, “Ändãrãt ku omusta! Noj gãndenj sã ãl slãbož pã Baraba!” ¹⁹ (Baraba are ãm čemicã kã bunule pã lumi ãm Jeruzalem sã u amurãt.) ²⁰ Pilat daje gãnde sã slãbodã pã Isus sã aša lju svãtit alor ãm napoj, ²¹ Ali jej tot ur mužjit maj tari: “Punjecãl pã krušji! Punjecãl pã krušji!”

²² Atunšje po treci rãnd, jãl lju svãtit alor: “Adišje? Spunjecãm šje rov u fãkut omusta? Ju nu pot afla njimik rov sã zaslužulaskã morçi. Aša luj dã sã ãl biçalaskã sã atunšje lãsa sã fugã.”

²³ Ali jej mužje sã maj tari, sã zahtjevale sã ãl pužã pã krušji. Šã napokon jej ur kãpãtat šje gãnde. ²⁴ Pilat u dat zapovjed sã sã fakã kazna šje ur zahtjevalit jej. ²⁵ Aša ãm tokmã ku zahtjevula, jãl u slãbuzãt dãm čemicã pã om šje u rãdikat bunã sã u amurãt ali jãl u ãntors pã Isus la jej sã ãl pužã pã krušji.

Pã Isus ãl punji pã krušji

(Mt 27,32–44; Mk 15,21–32; Iv 19,17–27)

²⁶ Šã kum lor dus ãndãrãt pã Isus, jej ur apukat pã om šje sã čima šimun, dãm varuše Cirena, kari vinje akasã dãm sat. Jej ur pus krušje pã jãl sã dukã ãm loku lu Isus. ²⁷ Multã lumi ãl sljedile pã Isus sã mujer kari plãnžje sã žalale pã jãl. ²⁸ Isus su ãntors la jej sã lju zãs: “Mujerilje dãm Jeruzalem, nu plãnžjec pãntu minji, mar plãnžjec pãntu voj sã pãntu kupiji avoštiri. ²⁹ Kã anume u vinji vremi† kãnd ur zãšji lume, ‘Blagoslovulici ãs elje kari nikad no ar avut sã injimilje kari nikad nor purtat kupij sã cãcãlje kari nikad nor avut lapci ãm jelji!’[§] ³⁰ Lume sor apuka atunšje sã zãkã lu planinur: ‘Kãđec žos pã noj!’ sã lu đalur: ‘Astupãcãnji!’ ³¹ Kã dakã fašji dastafelji stvarur lu ljemnjilje verž, šje nar puće sã peci uskat?”*

³² Akulo asre istoj doj alci, amãndoj kriminalci kari trãbã sã fijã pus pã krušji sã mori ku Isus una. ³³ Kãnd ur vinjit pã loku šje sã čima osu dã kap, jej lor apukat sã lor pus pã krušji, una ku doj kriminalci, unu pã desna, unu pã ljeva parće aluj.

³⁴ Šã Isus u zãs: “Tata Dimizovu amnjov, jartãlji kã jej nu šcijã šje fašji.”† Šã vojnici ur skos kockã sã sã ãmperci dãm coljilje aluj ãntri jej.

³⁵ Lume stãce sã sã ujta; sã vladarur asre akulo sã ãl rãđe: “Jãl u spasalit pã alci. Aku dakã ãj Krist, akuljes dã la Dimizov, lasã sã sã spasalaskã

† **23,17** ãm bãtãrnji grčki rukopisur ãj: ¹⁷ “Jej ave običaj pã festival kã are obavezalit pã unu dãm zatvoreniš sã slãbodã afarã.” Vejs Mt 27,15; Mk 15,6. † **23,29** Asta vremi u vinjit 70 aj dã pã Krist. Kãtãnjilje dã Rim u opkolulit sã uništilit Jeruzalem sã u murit pã mulc židovur. § **23,29** ãm aje vremi kupiji ãm Jeruzalem ur trpãli tari urãt. Atunšje ominji ur gãndi kã ãj maj benji dã ominj sã nu avji kupij. Nuj tugã maj mari kãnd vejs kum kupiji alor patalešci ili mori. **23,30**

Hoš 10,8 * **23,31** Uskat ljemnu maj tari ardi dã kit verdi ljemnu. Arđala značalesçi patalalã ili kaznã. Isus are pã krušji ka verdi ljemnu daje kã jãl nu zaslužulit sã ardã (sã trpãlaskã). Ominji kari u odbacalit pã Isus as re ka uskat ljemnu. Zaslužilit sã ardã (sã patalaskã) dã grehurlje alor.

† **23,34** Šã Isus u zãs: “Tata Dimizovu amnjov, jartãlji kã jej nu šcijã šje fašji.” ãm orikic grčki rukopisur nuj asta skris. **23,34** Ps 22,18

săngur!”³⁶ Kătănjilje isto aš fășje șjuf dăm jăl. Šă jej ur vinjit šă u ămbijet aluj ucăt.[†] ³⁷ Jej ur zăs: “Dakă ješc tu Caru dă Židov, spasašcici pă činji săngur!”³⁸ Sus la kap are skris: “Asta ăj Caru dă Židov.”

Doj kriminalc una pă krušji ku Isus

³⁹ Unu dăm eje kriminalc kari aš re puš pă krušji ku Isus ăl vredeile šă jăl u zăs: “Dakă ješc tu Krist, atunșje spasašcici, šă pă noj isto!”

⁴⁰ Altu kriminalac lu mužjit pă elși šă u zăs: “Nu ci frikă dă Dimizov? Tărpălešc ista kazna ka jăl. ⁴¹ Tu šă ju šcenj ista pravedno kaznalic. Noj anj kăpătat kaznă dă lukrurlje relji, ali omusta no făkut njimika.” ⁴² Atunșje ju zăs lu Isus: “Isuse, ăngăndešcici tu dă minji känd vi vinji ăm kraljevstva ata.”

⁴³ Isus ju zăs ăm ănturșjală dă vorba: “Anume, ju ăc zăk: astăs vi fi ku minji ăm Raj!”

Morče lu Isus

(Mt 27,45–56; Mk 15,33–41; Iv 19,28–30)

⁴⁴ Känd are hundiva dămnjaza, are ăntunerik ăntreg pămăntu păn ăm tri (3) șasur. ⁴⁵ Sorilje are ăntunerik, šă feringa ăm Hram^Š su tijet pă pola. ⁴⁶ Atunșje Isus u plăns ăm graj tari šă zășje: “Tata ăm mănjlje atelji ju puj duhu amnjov.” Känd u zăs Isus asta, jăl u murit.

⁴⁷ Känd u văzut asta kapetanu șje u fost, jăl u slavalit pă Dimizov kum u zăs: “Omusta are sigurno pravedan!” ⁴⁸ Šă totă lume kari sor akuljes să vadă kum lor punji pă krušji, känd ur văzut șje u fost, ur mers akasă šă ăš băče dă žalji ăepturlje. ⁴⁹ Ali toc kari ăl kunușce pă jăl una ku mujerilje kari ur vinjit ku Isus dăm Galileja stăce šă să ujta dă dăparci.

Josip punji ăm gropă pă Isus

(Mt 27,57–61; Mk 15,42–47; Iv 19,38–42)

⁵⁰ Are om șje să čima Josip. Jăl are član dă mari sud dă židov. Bun om šă pravedan ⁵¹ kari no dat pă prav la odlukurlje șje ur făkut ku Isus. Jăl are dăm Arimateja, unu varuș la Judeja šă are dăm unu kari aščipta să vijă kraljevstvo lu Dimizov. ⁵² Omusta u mers la Pilat šă lu ăntribat dakă poči kăpăta tela lu Isus. ⁵³ Josip u lot žos pă Isus dă pă krušji šă lu ănvălit ăm plahtă. Šă lu pus ăm gropă șje are sklesalită dăm petră ăm kari inka njime no fost ăngrupată. ⁵⁴ Zuva dă pripremă are šă zuva dă sămbăta vinje.

⁵⁵ Mujerilje kari ur vinjit ku Isus dăm Galileja isto ăl sljedile. Jelji ur văzut grupa, šă kum are tela aluj postavalită. ⁵⁶ Aša ur mers ăm napoj šă ur pripremit uloj šă parfemur să unğă tela alu Isus, ali pă zuva dă sămbăta jej să odmarale dă pă zapovjed alu Mojsije.

24

Isus nuj maj mult ăm gropă

(Mt 28,1–10; Mk 16,1–8; Iv 20,1–9)

¹ Elși zuva dă săptămăną, are duminjika, tari dă điminjaca mujerilje ur mers la gropă, šă adușje uloj ku miros șje ur pripremit. ² Jej ur aflat

[†] **23,36** Ocăt are jeftină butură kari obični ominj bije. Vojnici fășje șjuf dăm Isus šă ăj dăde jeftină butură alu šjinjiva kari ăj kralj. **23,36** Ps 69,21 **Š** **23,45** feringa ăm Hram Asta ferinğă are 25 metara dă nalt šă odvajale svănt loku dă la Hram.

petră* kă u fost ăntorsă ăndărăt dă la gropă. ³ Kănd ur tunat jej nor aflat tela lu Domnu Isus. ⁴ Šă atunšje, kănd inka stăće akulo ăm šok, ujtăci! Doj ominj stăće lăngă jelji ăm colji šje svitlăze. ⁵ Mujerilje sur ănfrikušat tari, kapu sur poklonulit păn la pămănt ku ubrazu šă ominji lJOR zăs: “Adiše kutăc pă om ăm kust ănră ominj morc? ⁶ Jăl nuJ ajiše. Jăl u uskršnulit! Ăngăndecăvă šje vu zăs jăl kănd are inka ăm Galileja: ⁷ “Trăbă ju Fišoru Omuluj să fjuv dat ăm mănjlje lu ominji rej šă să mă puji pă krušji daje să uskršnulaskă pă treća (3) ză.”

⁸ Atunšje jej sor ăngăndit dă vorbilje aluj. ⁹ Kănd sor ăntors dă la gropă kutotu asta ur spus alu jedanaest (11) apostolur šă alu toc. ¹⁰ Jelji as re Marija dăm varušu Magdala, Ivana šă Marija, mumăsa lu Jakov, kari u adus hiru la apostolur. ¹¹ Ali puvešce alu mujeriljelje lju su văzut alu apostolur kă svite bulunzemi, dă aša nu lJUR ănkruzit. ¹² Ali Petar su skulat šă u aljrgat la gropă. Akulo u stat să să ujci ăm nontru, šă u văzut numa plahtă. Atunšje u mers ăm napoj hundi are šă să ăntriba šje u fost aje.

Isus să arată la učenikur pă kalje ăm Emaus

¹³ Ăm aje ista zuva doj (2) učenikur măržje ăm lok Emaus, jedanaest (11) kilometara dăm Jeruzalem. ¹⁴ Jej svite una ku alt šje u fost. ¹⁵ Atunšje kănd svite šă kănd să ăntriba dă kutotu aje, Isus săngur u vinjit šă umbla ku jej. ¹⁶ Ali alu oči alor are uskratalit să nu ăl kunoskă pă Isus.

¹⁷ Isus lju ăntribat pă jej: “Šă šje raspravljalec aša iskreno kănd umblăc?” Šă jej or stat trišč.

¹⁸ Unu dăm jej, unu kari să čima Kleofa, ju ăntors vorba: “Ješč tu jedini stranac ăm Jeruzalem kari nu šćijă šje u fost ajiše ăm zadnji par zălji?”

¹⁹ Isus u ăntribat: “Šje u fost?”

Jej ur ăntors vorba: “Dă kutotu šje su dogodulit ku Isus dăm Nazaret. Jăl are Prorok, om bălour ăm djelur, šă ăm vorbi ăm njenće lu Dimizov, šă la lumi. ²⁰ Mar popur šă anoštri poglavarur lor dat să sudulaskă pă Isus pă morči, šă jej lur pus pă krušji! ²¹ Noj nji nadalenj kă ăj jăl ala unu kari u otkupili Izrael. Šă astăs ăj treća (3) zuva dă atunšje. ²² Ali pă aje kutotu orikići mujer dăm grupa anostră nju iznenadalit benji benj. Dă răkori dă điminjacasta jelji ur mers la gropă. ²³ Jelji nu ur aflat tela aluj, mar ur vinjit ăm napoj să nji zăkă kă ur văzut vizijă dă ăndelj dă kari ur zăs kă Isus ăj ăm kust. ²⁴ Orikic dăm grupa anostră ur mers la gropă să vadă šă ur aflat kum ur spus mujerilje ali nu lor văzut pă jăl.”

²⁵ Šă Isus lju zăs: “O voj ominj bulănz šă ăm sufljičilje avoštri nu šcec spremni să ănkriđec šje ur zăs proroci! ²⁶ Nar trăbuji Krist să patalaskă dă toći stvarurlješće šă atunšje Dimizov să ăl proslavalaskă?”† ²⁷ Jăl u spus maj menkulo šje are zăs dă jăl, ăm toći svănti kenvijur; su apukat ku Mojsije šă păm toc Proroci.

²⁸ Kănd ur vinjit dapropi ăm lok hundi măržje, Isus su arătat ăm namjeră să mergă maj menkulo. ²⁹ Ali jej lor nagovorulit să rămăji. “Rămănji ku noj; mar ăj kasno. Zuva ăj mar gata.” Atunšje jăl u mers

* **24,2** petră Asta are mar, isklesan okruglă petră dovoljno mari să askundă ulaz dă mărmanči. Trăbuje maj mulc ominj să maknalaskă petră. **24,7** Lk 9,22 † **24,26** Asta svitešči dă vremi kănd Isus u kăpăta čast šă slava kănd jăl u fi car.

ăm nontru să rămăji ku jej. ³⁰ Atunșje känd are ku jej la masă, Isus u lot pită, u blagoslovulitu șă u rupt ăm dovă șă lju dat alor. ³¹ Aku oči alor puče să vadă, șă jej lor kunuskut, șă dă pă aje Isus u nestalit.

³² Șă jej ur zăs una la alt: “Nu nji arde sufličilje anoștri känd svite jăl ku noj pă kalji, șă känd nji objasnale jăl svântă kenvijă?” ³³ Atunșje jej sor skulat șă ur mers ăm napoj ăm Jeruzalem. Akulo ur aflat pă jedanaest (11) apostolur una pă kupă, șă pă orikic alci ku jej. ³⁴ Eșce lJOR spus: “Domnu anume u uskrsnulit, șă su arătat la Șimun.” ³⁵ Doj (2) učenikur ur spus șje ur păcăt pă kalji, șă kum lor kunuskut känd u rupt pita.

*Isus să arată la učenikur
(Iv 20,19–23)*

³⁶ Čak șă känd svite dă aje șje ur păcăt, Isus stăce akulo ăntră jej șă jăl lju zăs: “Putuljală fijă ku voj!” ³⁷ Jej as re zubunjic șă ănfrikušac kă jej gände kă veđi duh. ³⁸ Ali Isus u zăs: “Adișje vi frikă? Șă adășje vinji sumnjur ăm sufličilje avoștri? ³⁹ Ujtăcävă la pișjorilje amelji șă la mănjlilje amelji! Ujtăcävă ju mes! Punjec mănjlilje șă uvjerilecävă, kă duh nari karnji șă osă kum videc kum ju am.” ⁴⁰ Känd u zăs asta jăl lju arătat mănjlilje șă pișjorilje.

⁴¹ Ali dă fălușuja mari, jej inka nu ănkriđe, șă să čudule. Jăl lju zăs: “Avec ajiše șjeva dă mánakat?” ⁴² Jej jur dat aluj dărab dă pešci fript. ⁴³ Isus u lot șă u mánakat ăm nenće alor.†

⁴⁴ Isus lju zăs: “Asta aj aje șje ju vă svitem avovă känd arem inka ku voj: kutotu stvarurlje kari dă minji as re skrișă ăm zakonu lu Mojsije, șă ăm kenvijurlje dă prorokur șă ăm Psalmur trăbuje să să ispunulaskă.”

⁴⁵ Atunșje jăl lju dăsvăkut gändurlje alor să potă să prișjepi svântă kenvija. ⁴⁶ Jej u zăs: “Asta aj skris ăm svântă kenvijă: kă Krist trăbă să patalaskă șă să uskrsnulaskă dăm morc pă treća (3) ză. ⁴⁷ Isto aša ănkăjală șă jirtala dă grehur ar trăbuji să fijă propovjedaliči ăm numilje aluj alu toči nacijurlje aša Dimizov lju jirta grehurlje alor, șă să să apușji elși ku propovjed ăm Jeruzalem. ⁴⁸ Voj șcec svedoci dă stvarurljeșce.

⁴⁹ Șă ju uj mănă žos pă voj Duh svânt șje Tata amnjov u igirit. Ali rămănjec ajiše ăm varuš păn șje nu vic fi ămbrăkac ku pučeri dă sus!”§

*Isus să ăntorșji ăm nor
(Mk 16,19–20; Dj 1,9–11)*

⁵⁰ Isus lju dus dă apropri ăm lok Betanija. Jăl u răđikat mănjlilje ăm sus șă lju blagoslovulit pă jej. ⁵¹ Șă känd lji blagoslovule pă jej, jăl u fost răđikat șă dus sus ăm nor. ⁵² Jej să klanjale la jăl, șă ku fulușuje mari sur ăntors ăm Jeruzalem, ⁵³ șă ăm Hram cijelo vreme ăl blagoslovule pă Dimizov.

† **24,43** Asta u făkut să lji areči kă nuj duh, kă duhovur nu mănănkă. § **24,49** ămbrăkac ku pučeri dă sus Sila alu Dimizov u astupa isto ka kum coljilje astupă pă osobă, ku aje u kăpăta sila dă Svânt duhu să svjedočulaskă lu alci dă Isus.